

Uniwersytet Opolski,
Plac Kopernika 11 A, 45-040 Opole
za pośrednictwem:
Rady Doskonałości Naukowej
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

dr Tomasz Pawluszko
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

**Uniwersytet Opolski/
/Instytut Nauk o Polityce i Administracji/
Katedra Zarządzania i Polityk Publicznych**
(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia 9 października 2024 roku

(na podstawie wniosku z 7 maja 2024 roku)

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie **nauk społecznych** w dyscyplinie¹ **nauki o polityce i administracji**

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego: **monografia naukowa** *Pozycja Polski w systemie międzynarodowym*, Wydawnictwo Tetragon, Warszawa 2023, ss. 300, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a ustawy

Wnoszę – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.) – aby komisja habilitacyjna podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu ~~tajnym~~/**jawnym***²

Zostałem poinformowany, że:

Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).

Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu. Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art. 232 – 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu przeprowadzenie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu. Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html

¹ Klasyfikacja dziedzin i dyscyplin wg. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin w zakresie sztuki (Dz. U. z 2018 r. poz. 1818).

² * Niepotrzebne skreślić.

Pentuska Tomasz

(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

1. Dane wnioskodawcy
2. Autoreferat
3. Wykaz osiągnięć naukowych

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Tomasz Marcin Pawłuszko

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

Stopień doktora: uzyskany w maju 2014 roku na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie rozprawy „**Ewolucja kategorii systemu międzynarodowego w nauce o stosunkach międzynarodowych**” (studia doktoranckie z zakresu nauk o polityce 2010-2013; promotor: prof. dr hab. Ryszard Zięba).

Tytuł magistra: uzyskany w czerwcu 2010 roku na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego na podstawie pracy magisterskiej „**Teoria strategii a teoria stosunków międzynarodowych**” (studia magisterskie 2005-2010; promotor: prof. dr hab. Barbara Krauz-Mozer).

Studia podyplomowe:

2023 –Coaching w biznesie, Uniwersytet WSB Merito we Wrocławiu

2013: Menedżer projektów B+R, Wyższa Szkoła Bankowa, Wrocław (ob. Uniwersytet WSB Merito)

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Od 1 X 2021:

Adiunkt, Uniwersytet Opolski (Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Katedra Zarządzania i Polityk Publicznych)

2018 – 2021

Adiunkt, Akademia Wojsk Lądowych, Wrocław (Wydział Nauk o Bezpieczeństwie, Instytut Bezpieczeństwa Narodowego, Zakład Bezpieczeństwa Publicznego)

2014 – 2018

Adiunkt, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce (Wydział Prawa i Nauk Społecznych, Katedra Krajów Europy Północnej)

2011 - 2014

Asystent, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce (Wydział Zarządzania i Administracji, Katedra Krajów Europy Północnej)

4. **Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.**

Tytuł osiągnięcia: monografia T. Pawłuszko, *Pozycja Polski w systemie międzynarodowym*, Wydawnictwo Tetragon, Warszawa 2023, ss. 300 (recenzenci: prof. dr hab. Piotr Mickiewicz, prof. dr hab. Krzysztof Kubiak).

Geneza monografii

W maju 2014 roku na Uniwersytecie Warszawskim obroniłem rozprawę doktorską poświęconą kategorii systemu międzynarodowego, którą po pewnych zmianach opublikowano w Wydawnictwie Adam Marszałek. Praca ta wpisywała się w nurt pogłębionych studiów nad tradycją pojęciową badań polityki międzynarodowej (studia na temat potęgi A. Wojciuk, interesu państwa J. Sadłochy, polityki zagranicznej T. Pugacewicza, anarchii M. Filarego, etc.). Uzyskane rezultaty skłoniły mnie do kontynuowania pracy w tym obszarze.

Po obronie rozprawy doktorskiej postanowiłem wykorzystać zdobytą wiedzę do studiów nad pozycją państw w systemie międzynarodowym. Na przykładzie badań nad regionem Skandynawii w nieistniejącej już Katedrze Krajów Europy Północnej UJK, doszedłem do wniosku, że kluczowym elementem badania pozycji państw musi być znajomość ich historii społeczno-gospodarczej. W dużej mierze interesowało mnie wówczas podejście Fernanda Braudela, Immanuela Wallersteina i polskiej szkoły historii gospodarczej (Marian Małowist, Jerzy Topolski, Andrzej Wyczański, Witold Kula), ponieważ ujęcia te bardzo dokładnie tłumaczyły zjawiska dominacji i podporządkowania, a zwłaszcza interesującej mnie peryferyjności - i wyjaśniały w jaki sposób różne kraje przezwyciężały niekorzystną specyfikę swego położenia geograficznego i zyskiwały znaczącą pozycję na arenie międzynarodowej. Do takich krajów należały właśnie państwa regionu Europy Północnej, które pomimo niekorzystnego klimatu i względnie odległego położenia od głównych centrów cywilizacji Zachodu, stały się w XX i XXI wieku jednymi z najlepiej prosperujących społeczeństw na świecie.

Następnie w latach 2015-2017 zacząłem analizować w podobny sposób pozycję Polski i regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Przez kolejne lata badałem różne aspekty peryferyjności i zależności międzynarodowej tego regionu. Opublikowałem wówczas serię tekstów, poświęconych myśli Fernanda Braudela (lubelska *Teka Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych* PAN), szkole Immanuela Wallersteina (czasopisma *Cywilizacja i Polityka* w Gdańsku, *Historia i Polityka* w Toruniu) oraz historii gospodarczej Polski w

okresie nowożytnym (*Miscellanea Oeconomicae*). Niektóre publikacje wspominam poniżej, całość w załączonym wykazie.

- T. Pawłuszko, Energy Security and the Problem of Peripherality: Case Study of the CEE Region Between Russia and the EU, *The Copernicus Journal of Political Studies*, 2/2018, s. 61-82, <https://doi.org/10.12775/CJPS.2018.0010>
- T. Pawłuszko, Czy Polska jest zacofana? *Studia Polityczne*, t. 46, nr 2, 2018, s. 227-242.
- T. Pawłuszko, Model Rokkana-Urwina w relacjach centro-peryferijnych, *Cywilizacja i Polityka*, vol. 16, 2018, s. 146-168, dostęp: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/cip/16/cip1611.pdf> .
- T. Pawłuszko, Między Zachodem a Wschodem. Polska w perspektywie długiego trwania, *Miscellanea Oeconomicae*, 21, 4/2017, s. 49-74. https://miscellanea.ujk.edu.pl/data/Oferta/Pliki/1151_1_4_Paw_uszko_Tomasz.pdf
- T. Pawłuszko, Perspektywa wykorzystania badań nad systemem-światem w analizie stosunków międzynarodowych w XXI wieku, *Historia i Polityka*, no. 21, 2017, s. 9-25, <https://doi.org/10.12775/HiP.2017.017> .
- T. Pawłuszko, Analiza gospodarki-świata według Fernanda Braudela, *Teka Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych PAN*, 12, 2/2017, s. 125-146. https://www.pan-ol.lublin.pl/archiwum/wydawnictwa/TPol12_2/6_Pawluszko.pdf
- T. Pawłuszko, Rozwój cywilizacji kapitalistycznej w perspektywie teorii systemu-świata, *Cywilizacja i Polityka*, nr 2017, s. 66-89, do pobrania za strony: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/cip/15/cip1504.pdf> .
- T. Pawłuszko, Indeks bezpieczeństwa państwa w kontekście teorii centrum-peryferie [w:] T. Pawłuszko, M. Molendowska, M. Leszczyński (red.) *Wymiary bezpieczeństwa europejskiego*, Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2017, s. 99-114.
- T. Pawłuszko, System międzynarodowy Karla Polanyi'ego. Wiązanie polityki i ekonomii w analizie stosunków międzynarodowych [w:] *Sztuka polityki. XX lat Instytutu Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa*, A. Kasińska-Metryka et al., Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2017, s. 145-162.

Efekty swoich studiów prezentowałem również na licznych konferencjach naukowych o charakterze krajowym i międzynarodowym. Poniżej niektóre wystąpienia (całość w załączonym wykazie).

- 14-15 września 2019, 13th EISA Pan-European Conference, A Century of Show and Tell: The Seen and the Unseen of the IR, Sofia, Bułgaria – Tomasz Pawłuszko – referat “Geopolitics versus centre-periphery models. Case of CEE region in the era of multiple-speed Europe”.
- 25-26 kwietnia 2019, Konferencja Naukowa VIII Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczno-Dydaktyczne w Naukach o Bezpieczeństwie nt. Jednoczenie wiedzy w naukach o bezpieczeństwie, rektorat Uniwersytetu w Siedlcach – Tomasz Pawłuszko – „Bezpieczeństwo państwa w perspektywie centro-peryferijnej”
- 9 lutego 2017, II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Władza i bezpieczeństwo w przestrzeni społeczno-politycznej”, Centrum Innowacji i Transferu Technologii – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn – Tomasz Pawłuszko, „Pozycja Polski w europejskim systemie „bezpieczeństwa wielu prędkości”.
- 2 lutego 2017, XVII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Europa XXI wieku”, Collegium Polonicum, Ślubice – Tomasz Pawłuszko, referat „Centra i peryferie bezpieczeństwa europejskiego. Przypadek Polski”.

- 19 grudnia 2016, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wymiary bezpieczeństwa europejskiego”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – Tomasz Pawłuszko, referat „Bezpieczeństwo ekonomiczne Polski z punktu widzenia teorii centrum-peryferie”.
- 19-20 października 2016, II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja Elit XXI wieku. Kompetencyjne ujęcie elit społecznych”, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Szczyrk – Tomasz Pawłuszko, „Rozwój wiedzy i kompetencji jako czynnik awansu państwa z peryferii do centrum gospodarki światowej”.
- 18 października 2016, II Ogólnopolska Konferencja Naukowa. Miasta Polski na początku XXI wieku. Katolicki Uniwersytet Lubelski, filia w Stalowej Woli – Tomasz Pawłuszko, referat „Znaczenie rozwoju miast w państwach Europy Środkowej w optyce teorii centra-peryferie”.
- 22-24 września 2015, III Ogólnopolski Kongres Politologii „Odsłony polityki”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków – Tomasz Pawłuszko „Badania stosunków międzynarodowych z perspektywy teorii centrum-peryferie”.
- 16-17 września 2015, VI Ogólnopolskie Europeistyczne Warsztaty Metodologiczne dla Doktorantów i Habilitantów, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat „Polityka rozwoju z perspektywy teorii centrum-peryferie. Casus Europy Środkowo-Wschodniej”.
- 16 kwietnia 2015, III Gdańska Konferencja Bałtycka, „Europa Bałtycka między stabilizacją a wyzwaniem geopolityki”, Uniwersytet Gdański, Gdańsk – Tomasz Pawłuszko, referat „Droga państw nordyckich z peryferii do centrum gospodarki światowej”.

Drugim obszarem moich zainteresowań w ostatnich latach była problematyka bezpieczeństwa międzynarodowego, co było związane z kilkuletnią pracą w Akademii Wojsk Lądowych (2018-2021). W tym czasie zajmowałem się też rekonstrukcją teorii bezpieczeństwa międzynarodowego, wiążąc ją ze wcześniejszymi studiami nad regionem Europy Północnej (wiele koncepcji np. Szkoły Kopenhaskiej, takich jak sekurytyzacja i regionalny kompleks bezpieczeństwa, wywodzi się właśnie z tego regionu). Efektem tamtego etapu pracy była książka pt. *Nauki o bezpieczeństwie. Budowanie szkoły naukowej* (wyd. Księgarnia Akademicka w Krakowie). W publikacji tej opracowałem autorską klasyfikację dyrektyw rozwoju nauki, wyrażonych w XX wieku przez filozofów nauki K. Poppera, L. Flecka, T. Kuhna i I. Lakatosa i wykorzystałem ją do porównawczej oceny rozwoju studiów nad bezpieczeństwem w USA (politologiczne *security studies*) i w Polsce (nauki o bezpieczeństwie i obronności). Innymi efektami podjętych studiów w obszarze polityki bezpieczeństwa były artykuły, takie jak:

- T. Pawłuszko, Poliheurystyczna teoria podejmowania decyzji w analizie polityki bezpieczeństwa, *Colloquim WNHiS Akademii Marynarki Wojennej*, vol. 1, 2020, s. 79-100, <https://doi.org/10.34813/05coll2020>
- T. Pawłuszko, Amerykańskie i europejskie ujęcia bezpieczeństwa [w:] *Perspektywy zagrożeń dla bezpieczeństwa międzynarodowego*, red. M. Banasik, A. Rogozińska, Difin, Warszawa 2019, s. 49-71.
- T. Pawłuszko, Geneza studiów strategicznych jako rdzenia programu badań nad bezpieczeństwem, *De Securitate et Defensione. O bezpieczeństwie i obronności*, nr 1 (5) 2019, s. 72–95, <https://doi.org/10.34739/dsd.2019.01.06>
- T. Pawłuszko, Bezpieczeństwo ontologiczne. Koncepcja i zastosowanie, *Doctrina. Studia społeczno-polityczne*, 15, 2018, s. 235–252 <https://czasopisma.uph.edu.pl/doctrina/article/view/1634>

- T. Pawłuszko, Kierunki badań w światowych studiach bezpieczeństwa, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 12, nr 2, 2018, s. 177-194, <https://doi.org/10.34862/rbm.2018.2.14> .

Zagadnienia te kontynuuję od 2021 roku w Uniwersytecie Opolskim, gdzie prowadzę wykłady m. in. z teorii stosunków międzynarodowych i polityki bezpieczeństwa państw europejskich. Poniżej przykładowe artykuły i prace, powstałe w wyniku powiązań tematyki centro-peryferyjnej z badaniami polityki bezpieczeństwa.

- T. Pawłuszko, Peripherality of the CEE region [w:] *Politics and Security of Central and Eastern Europe. Contemporary Challenges*, red. Ryszard Zięba, Seria: Contributions to Political Science, Springer Nature Switzerland, Cham 2023, s. 11-32.
- T. Pawłuszko, Militarization of Security Policies in Central and Eastern Europe, [w:] *Politics and Security of Central and Eastern Europe. Contemporary Challenges*, red. Ryszard Zięba, Seria: Contributions to Political Science, Springer Nature Switzerland, Cham 2023, s. 177-196.
- T. Pawłuszko, Europa wielu prędkości i kwestia Europy Wschodniej. Ujęcie centro-peryferyjne, *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*, vol. 19, 2021, s. 259-282, <https://doi.org/10.36874/RIESW.2021.2.13>
- T. Pawłuszko, The Rise of Geopolitics in Poland and Eastern Europe: The Three Seas and the Bucharest Nine Initiatives, *The Copernicus Journal of Political Studies*, no. 1, 2021, s. 5-26, <https://doi.org/10.12775/CJPS.2021.001>

Powiązanie badań nad polityką w regionie Europy Środkowo-Wschodniej z zagadnieniami bezpieczeństwa doprowadziły mnie do konkretyzacji moich nowych celów badawczych. Pozyskanie wiedzy na temat relacji centro-peryferyjnych skłoniło mnie do analizy pozycji państw w systemie międzynarodowym, a następnie podjęcia tego tematu na przykładzie Polski. Przeprowadzona kwerenda wskazała, że w nauce znajdują się liczne opracowania, dotyczące polityki zagranicznej Polski i jej historii. Należy wspomnieć prace Piotra Bartosiewicza (2003), Przemysława Grudzińskiego (2008), Romana Kuźniara (2009), Justyny Zając (2013), Adama Balcera i Kazimierza Wóycickiego (2014), Mirosława Sułka (2013), ponownie Justyny Zając (2016), Pawła Surowca (2017), Jacka Bartosiaka (2017), Aleksandra Lubojemskiego (2019), Ryszarda Zięby (2020) i Dominiki Woźniak--Szymańskiej (2021). Najnowsze są prace zespołu Romana Kuźniara (2022) i ponownie Ryszarda Zięby (2023)¹.

¹ P. Bartosiewicz, Położenie i rola Polski w europejskiej przestrzeni geopolitycznej po 1989 roku, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio K*, vol. 10, 2003, s. 25–39; P. Grudziński, *Państwo inteligentne. Polska w poszukiwaniu międzynarodowej roli*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2008; R. Kuźniar, *Poland's Poland's Foreign Policy after 1989*, Scholar Press, Warsaw 2009; M. Sułek, *Potęga państw. Modele i zastosowania*, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2013; J. Zając, Role międzynarodowe państwa średniego - aspekty teoretyczne, *Krakowskie Studia Międzynarodowe*, nr 4, 2013, s. 15–27; A. Balcer, K. Wóycicki, *Polska na globalnej szachownicy*, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2014; J. Zając, *Poland's Poland's Security Policy. The West, Russia, and the Changing International Order*, Palgrave Macmillan, London 2016; P. Surowiec, *Nation branding, public relations and soft power: corporatising Poland*, Routledge, London–New York 2017; J. Bartosiak, *Rzeczpospolita. Między lądem a morzem. O wojnie i pokoju*, Wydawnictwo Zona Zero, Warszawa 2017; A. M. Lubojemski, Finding Poland's International Position, *Polish Political Science Yearbook*, vol. 48 (1) (2019), s. 90–102; R. Zięba, *Poland's Poland's Foreign and Security Policy. Problems of Compatibility with the Changing International Order*, Springer Nature Switzerland, Cham 2020; D. Woźniak-Szymańska, *Pozycja Polski w społeczności międzynarodowej, czyli jak wzrastać na peryferiach Europy?* Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2021; R. Kuźniar (red.) *Bezpieczeństwo Polski w świetle wojny na wschodzie*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2022; R.

Na uwagę zasługuje zbiorowa praca Krzysztofa Kubiaka i Łukasza Przybyło pt. *Państwo średnie – Polska. Studia i szkice*, w którym autorzy zaproponowali własną przekrojową analizę pozycji Polski jako państwa średniego, wyodrębniając czynniki materialne i niematerialne, poruszając też rzadkie w polskiej literaturze politologicznej tematy demografii, energii i ideologii². Pozycję Polski analizowali też analitycy różnych instytucji eksperckich w wybranych dziedzinach. Ukazały się liczne prace na temat kondycji polskiej gospodarki (do najbardziej dyskutowanych należały raporty zespołu prof. Jerzego Hausnera)³, sił zbrojnych⁴, dyplomacji⁵ i wielu innych elementów obecności państwa polskiego w stosunkach międzynarodowych. Wartościową analizę rozwoju gospodarczego Polski na przestrzeni stuleci opublikował ekonomista M. Piątkowski⁶.

Pogłębiony przegląd stanu badań doprowadził mnie do wniosku, że istnieje pewna luka w dyskursie naukowym, którą można zdefiniować jako brak określenia statusu państwa polskiego w stosunkach międzynarodowych w ujęciu ogólnym. Większość przytoczonych powyżej prac analizuje bowiem proces pozycjonowania się państwa polskiego z perspektywy polityki krajowej (polityki zagranicznej). Moim zamierzeniem było wykorzystanie do tego celu perspektywy systemu międzynarodowego. Chciałem zbadać w jaki sposób państwo polskie sytuowało się wobec procesów ogólnoeuropejskich i globalnych. Stosowanie ujęcia systemowego było propagowane jeszcze w latach 70. XX wieku przez prof. Józefa Kukułkę, a także niedawno przez współczesnych badaczy⁷. Systemowy poziom analizy, którego wykorzystanie analizowałem jeszcze w rozprawie doktorskiej, posłużył mi jako narzędzie metodologiczne (w znaczeniu nadanym przez prof. Z. J. Pietrasia⁸), czyli mapa zagadnień podejmowanych przez badaczy polityki zagranicznej i międzynarodowej. Następnie perspektywa ta została uzupełniona współczesnym eklektyzmem analitycznym, wywodzącym się z tradycji filozoficznej pragmatyzmu. Pozwoliło to twórczo wykorzystać dorobek pojęciowy powstały w ramach kilkunastu zastanych teorii. Podczas opracowania projektu monografii finalnie przyjęto, że przedmiotem książki „Pozycja Polski w systemie międzynarodowym” powinno być wykorzystanie dorobku nauk społecznych do analizy pozycji międzynarodowej Polski.

Zięba (red.), *Politics and Security of Central and Eastern Europe. Contemporary Challenges*, Springer Nature Switzerland, Cham 2023.

² Ł. Przybyło, K. Kubiak (red.), *Państwo średnie – Polska. Studia i szkice*, Wydawnictwo Tetragon, Warszawa 2022.

³ J. Hausner (red.), *Konkurencyjna Polska. Jak awansować w światowej lidze gospodarczej?* Wyd. Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, Kraków 2013.

⁴ Zob. *Analiza środowiska bezpieczeństwa w perspektywie 2035 roku*, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych RP, Bydgoszcz 2020; por. kontrowersyjna koncepcja pt. *Armia nowego wzoru*, Strategy & Future, Warszawa 2022.

⁵ Raport Pułaskiego: *Jak chronić interes narodowy na scenie międzynarodowej? Polska w organizacjach międzynarodowych i wobec zewnętrznych regulacji*, Fundacja Pułaskiego, Warszawa 2022.

⁶ M. Piątkowski, *Złoty wiek. Jak Polska została europejskim liderem wzrostu i jaka czeka ją przyszłość?* Wydawnictwo Prześwity, Warszawa 2023.

⁷ Zob. J. Kukułka, *Problemy teorii stosunków międzynarodowych*, PWN, Warszawa 1978; *Poziomy analizy stosunków międzynarodowych*, pod red. E. Haliżaka i M. Pietrasia, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2013.

⁸ Z. J. Pietraś, *Podstawy teorii stosunków międzynarodowych*, UMCS, Lublin 1986, s. 114-116. Wedle tego badacza system międzynarodowy w sensie „ontologicznym” to „system międzynarodowy istniejący obiektywnie w świecie”. System w znaczeniu „metodologicznym” to narzędzie badawcze, model pojęciowy, umożliwiający analizę i wyjaśnianie zjawisk oraz procesów międzynarodowych.

Struktura monografii

Struktura książki została oparta na trzech częściach. Pierwsza część stanowi autorską krytyczną analizę kilkudziesięciu lat dyskursu naukowego, prowadzoną z pozycji pragmatystycznej. Celem tejże był dobór kluczowych kategorii pojęciowych oraz opracowanie na ich podstawie siatki pojęć do oceny pozycji i polityki państwa średniego, jakim jest Polska.

W części drugiej przeanalizowano pozycję międzynarodową Polski w perspektywie tzw. „długiego trwania”, czyli rozległej perspektywy czasowej, obejmującej okres nowożytny i nowoczesny. Uwzględnienie epok wcześniejszych uznano za ważne, z uwagi na jej znaczenie dla kultury i współczesnych wizji geopolitycznych polskich elit. Zbadano jej uwarunkowania oraz perspektywy rozwoju pozycji Polski w kontekście terminologii zaproponowanej w części pierwszej. **W części trzeciej** zebrane dane zostały skonfrontowane z wynikami własnych badań jakościowych, przeprowadzonych jesienią 2022 roku wśród polskich specjalistów z branż: nauki, mediów, dyplomacji i wojska.

W związku z wydzieleniem w Polsce kilku dyscyplin nauk społecznych, których obszar pokrywa się z tematyką mojej pracy, postanowiłem przedłożyć monografię jako osiągnięcie badawcze w ramach dyscypliny nauk o polityce i administracji. Pokrewne badania nad bezpieczeństwem oraz stosunkami międzynarodowymi czerpią swoją terminologię i teorię w dużej mierze z tradycji nauk o polityce. Dominacja terminologii politologicznej jest zauważalna także w historii badań nad pozycją państw. Kategorie takie jak władza, potęga, anarchia, interes, bezpieczeństwo narodowe, dominacja, czy sojusz międzynarodowy - są zauważalnym pokłosiem tradycji nauk o polityce. Również i szkoły myślenia w stosunkach międzynarodowych odzwierciedlają analogiczne trendy politologiczne: realizm polityczny, liberalizm polityczny, marksizm, behawioralizm, czy instytucjonalizm. Również węższa problematyka polityk (*policy*) szczegółowych, realizowanych w tzw. resortach siłowych jest zwykle ujmowana z perspektywy instytucji politycznych i ich regulacji. Przez większość swego istnienia nauki o bezpieczeństwie oraz nauki o stosunkach międzynarodowych były zanurzone w dyskursie politologiczno-prawnym i ogniskowały się w badaniach polityki bezpieczeństwa i polityki międzynarodowej (także nauki prawa międzynarodowego).

Studia teoretyczne prowadzone przeze mnie na potrzeby zarówno wcześniejszych badań, jak i omawianej monografii, pozwoliły mi zaobserwować proces dyfuzji różnych pojęć w naukach społecznych w ramach poszczególnych dyscyplin. Nurty instytucjonalne, marksistowskie, czy feministyczne można znaleźć nie tylko w naukach o polityce i administracji, ale również w ekonomii i socjologii. Natomiast analiza systemowa, bywa wykorzystana w naukach o zarządzaniu i jest popularna w naukach wojskowych (analiza strategiczna).

Współczesne procesy poszerzenia bazy pojęciowej oraz specjalizacji naukowej wydają się jednak zrozumiałe w sytuacji ogromnego przyrostu wiedzy oraz możliwości komunikowania. Przyjęta w książce perspektywa pragmatyzmu zakłada, że kluczowa dla rozwoju nauki jest zdolność wyjaśniania zjawisk społecznych. W tabeli poniżej zarysowano rozwój pojęć na gruncie badań nad polityką międzynarodową. Należy wspomnieć, że w latach 50. XX wieku pod wpływem Hansa Morgenthau i przybyłych z Europy badaczy w ujęciu anglo-amerykańskim termin „stosunki międzynarodowe” zaczęto utożsamiać z polityką

międzynarodową⁹. Doprowadziło to do podporządkowania teorii polityki międzynarodowej ogólniejszej teorii polityki, co również wiąże omawianą monografię z naukami o polityce i administracji.

Tabela 1. Główne pojęcia wypracowane w badaniach nad polityką międzynarodową.

I połowa XX wieku	Lata 50-60 XX wieku	Lata 70-80 XX wieku	Po 1989 roku
Wojna Równowaga sił Geopolityka Potęga Interesy Anarchia Władza Ład międzynarodowy Prawo międzynarodowe Traktaty	Państwo jako aktor System międzynarodowy System dwubiegunowy Poziomy analizy Analiza polityki zagranicznej Centra i peryferie Bezpieczeństwo Studia nad pokojem Strategia	Hegemonia Cykl hegemoniczny System-świat Społeczność międzynarodowa Zmiana społeczna Współzależność Regionalny kompleks bezpieczeństwa Integracja	Wspólnota epistemiczna Konstruktywizm Dyskurs Normy i idee Praktyki Sekurytyzacja Globalizacja Nowe wojny Analityczny eklektyzm Rozwój
Profil: Analiza uwarunkowań wojen i pokoju między państwami	Profil: Modelowanie globalnego układu sił	Profil: Zarządzanie rosnącą złożonością polityki i gospodarki światowej	Profil: Rozumienie efektów globalizacji i rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Źródło: opracowanie własne.

Teoria i metody badawcze

W przedłożonej monografii dominuje perspektywa teoretyczna pragmatyzmu, inspirowana propozycjami filozofa Richarda Rorty'ego oraz zainspirowanych przezeń badaczy spraw międzynarodowych. Ważnym punktem odniesienia była zwłaszcza koncepcja analitycznego eklektyzmu, zaproponowana w 2005 roku przez Rudrę Sila i Petera Katzensteina i rozwinięta całościowo w książce *Beyond Paradigms* w 2010 roku. Wedle tych autorów należy poszukiwać powiązań między różnymi podejściami naukowymi (paradygmatami). **Analityczny eklektyzm oznacza powiązanie (1) teorii, (2) problemów realnego świata oraz (3) praktycznych badań własnych. Wspomniana trzyczęściowa struktura książki ma na celu odzwierciedlić ten trójpodział.** W książce badana jest bowiem (1) siatka pojęć służących badaniu pozycji państwa, (2) historia pozycjonowania Polski w różnych okresach i próby jej wyjaśnienia oraz (3) opinie specjalistów w zakresie współczesnej pozycji Polski w systemie międzynarodowym.

Klasyki ujęcia pragmatycznego utrzymywali, że wiedza jest instrumentem działania, co oznacza, że nasze przekonania, pojęcia i wyjaśnienia winny być oceniane pod kątem ich praktycznego zastosowania. Jeśli zatem jakaś koncepcja nie pozwala nam zadowolająco wyjaśnić danego problemu badawczego, wówczas należy poszukać innej. Dorobek stulecia prac teoretyków polityki międzynarodowej został zatem zsyntetyzowany i poddany krytycznej

⁹ Chodzi o pracę: H. Morgenthau, *The Nature and Limits of a Theory of International Relations*, [w:] W. Fox, (red.), *Theoretical Aspects of International Relations*, University of Notre Dame Press, Notre Dame 1959, s. 15–24. Dzisiaj terminy „polityka międzynarodowa” i „stosunki międzynarodowe” traktuje się często rozłącznie, nadmieniając że stosunki międzynarodowe są terminem o szerszym odniesieniu.

ocenie pod kątem jego użyteczności w wyjaśnieniu problemu, który został sformułowany następująco: *jaka była i jest pozycja międzynarodowa Polski i w jaki sposób wyjaśnienie tej kwestii jest możliwe na gruncie teorii stosunków międzynarodowych?* Badania miały charakter jakościowy i obejmowały zarówno kwestie teoretyczne (analiza dyskursu eksperckiego, opracowanie pojęć, kwestionariuszy ankiet i wywiadów), jak i empiryczne (wiedza wywołana, tj. wywiady ze specjalistami zajmującymi się pozycją międzynarodową Polski). Opracowanie konkretnych wniosków jest zależne od zgromadzonej w toku badań wiedzy, co odpowiada postulatowi pragmatyzmu. Zgodnie z postulatami pragmatyzmu empiryczne postępowanie badawcze dostarczyło nowej wiedzy, pozwalającej na ewaluację pozycji międzynarodowej Polski, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń po 1989 roku.

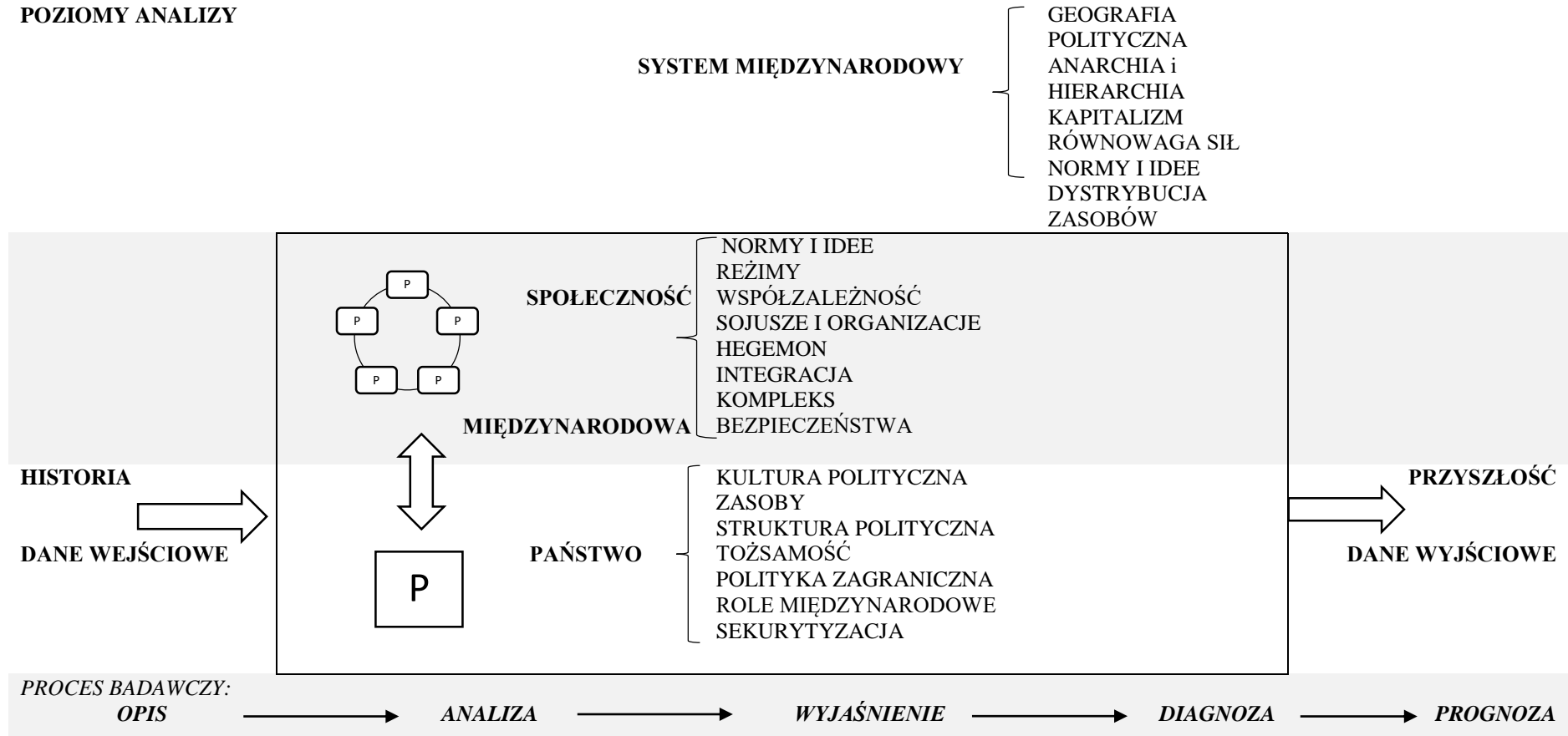
Klasyki pragmatyzmu często podkreślali, że nasza wiedza powinna dotyczyć aktualnych spraw i przez to nigdy nie będzie kompletna. Terazniejszość również bowiem jest procesem. Działania społeczne nie są „naturalne”, ponieważ są stale reprodukowane poprzez kulturę, język i działania aktorów społecznych. Zaobserwowane fakty nie są zaś po prostu „tam, gdzie są”, gdyż ich umiejscowienie opiera się na naszych interpretacjach, opartych z kolei na naszej wiedzy. Współczesny pragmatyzm podąża tu za konstruktywizmem i godzi się na to, że rzeczywistość społeczna jest „konstruowana” i przez to zależna od poglądów i działań aktorów, którzy ją tworzą.

Naukowiec pracuje tak samo jak nauczyciel, lekarz, czy prawnik, który nie posiada całości wiedzy, ale musi pracować z jej fragmentarycznym wycinkiem, konkretnym przypadkiem ucznia, pacjenta, czy klienta. Nie można zatem oczekiwać aż dostarczana wiedza stanowi „ostateczną prawdę” o polityce i pozycji międzynarodowej Polski, czy „państwa w ogóle”. Dlatego moim zamierzeniem była próba opracowania języka pojęciowego dla oceny pozycji państwa w systemie międzynarodowym (eklektyczna matryca liczy łącznie kilkadziesiąt pojęć, wywodzących się z różnych teorii), który pozwoli wyjaśniać te zagadnienia na bieżąco, w różnych okresach i dla różnych państw.

Przedstawiona propozycja matrycy pojęciowej do badania pozycji państwa zakłada trzy poziomy analityczne (por. graf poniżej), jakimi są: *system międzynarodowy* (poziom procesów globalnych wpływających na wszystkie państwa), *społeczność międzynarodowa* (Polska należy do świata tzw. Zachodu) oraz *państwo* (w tym wypadku państwo polskie). Na każdym z wymienionych poziomów zastosowanie mają inne pojęcia oraz możliwe są wyjaśnienia cząstkowe, które po dokonaniu syntezy składają się na możliwą do uzyskania wiedzę, spełniającą kryteria intersubiektywnej komunikowalności i sprawdzalności. Ramy graficzne tej propozycji wypracowałem dzięki długoletniemu zainteresowaniu pracami szkoły systemowej, która podkreśla, że systemy żywe są zależne od swojej historii (zależność od ścieżki, *path dependence*) i mogą w pewnym stopniu modyfikować swoje trwanie dzięki procesom adaptacji (sprzężenie zwrotne) do otaczającego je środowiska¹⁰.

¹⁰ N.E. Harrison, J. David Singer, *Complexity Is More Than Systems Theory* [w:] *Complexity In World Politics. Concepts and Methods of a New Paradigm* (red.). N.E. Harrison, State University of New York Press, 2006, s. 25–41.

POZIOMY ANALIZY

Rozdziały książki zamieszczone w części drugiej miały odnosić się do badań, mających na celu odpowiedź na pytania jaka była pozycja Polski w systemie międzynarodowym w różnych okresach historycznych oraz co na nią wpływało? Ta część książki stanowi autorską próbę interpretacji wydarzeń historycznych w perspektywie zgromadzonej wiedzy teoretycznej. Cechuje się ona licznymi zestawieniami i propozycjami wyjaśnień wydarzeń historycznych, nurtujących polską myśl polityczną od pokoleń. *Dlaczego upadła Rzeczpospolita Obojga Narodów? Jakie były atuty i słabości II Rzeczpospolitej? Jak Polska korzysta z obecności w NATO i w Unii Europejskiej?* Wyjaśnienia są dokonywane z perspektywy opracowanych w części pierwszej pojęć. Wyjaśnienia oferowane przez większość teorii pozostają niekompletne z powodu ograniczonego zasięgu dominujących w dyskursie pojęć, toteż konieczne jest ich zestawianie i porównanie. Teorie i pojęcia opracowane w czasie tzw. zimnej wojny przez teoretyków anglosaskich dotyczyły w dużej mierze opisu polityki państw dominujących (tj. mocarstw) w systemie międzynarodowym. Polska nigdy takim państwem nie była, co powoduje, że pozyskana terminologia musi być dopasowana do statusu państwa średniego lub małego (zależnie od okresu). Próba podjęta w niniejszej książce jest jedną z nielicznych w literaturze przedmiotu (w Polsce pisali o tym m. in. P. Grudziński, M. Piątkowski, S. Bieleń, czy R. Zięba). W przedłożonej monografii uzupełniłem dominującą w literaturze przedmiotu perspektywę polityki zagranicznej państwa o perspektywę systemowego poziomu analizy. Ponadto, w monografii wykorzystano dyrektywy analitycznego eklektyzmu, co wiązało się z odejściem od sposobu prezentowania treści wedle anglosaskiego schematu paradygmatów - na rzecz ujęcia syntetycznego.

Uzupełnieniem tej części monografii jest analiza współczesnej pozycji Polski w standaryzowanych rankingach międzynarodowych, co jeszcze kilkadziesiąt lat temu nie było możliwe. Współcześnie jednak można zestawić osiągnięcia gospodarcze, polityczne, technologiczne, czy społeczne państw / narodów w porównaniu z innymi, co pozwala ocenić przydatność zastosowanych pojęć. Dążenia współczesnych nauk społecznych do pomiaru zjawisk świata społecznego są ambitne i przydatne, ale narzędzia ilościowe pozostały w niniejszej monografii zasobem uzupełniającym. Podobnie pomocniczą rolę pełniła klasyfikacja polskich poglądów politycznych na temat kierunków polityki zagranicznej RP. Wykorzystano tu metodę analizy teoretycznej drugiego stopnia (*secondary analysis*)¹¹. Celem tej części pracy była ocena różnic w pojmowaniu pozycji Polski w systemie międzynarodowym wśród elit III RP. Jednocześnie było to wprowadzenie do trzeciej części monografii, w której przedstawiono rezultaty badań własnych.

Wspominając o ograniczeniach pojęciowych teorii polityki międzynarodowej, należy zauważyć, że większość opracowanych w XX wieku podejść ignoruje wiedzę wytworzoną w ramach innych nurtów badań politologicznych. Badacze stosunków międzynarodowych zgodnie z zaleceniami Kennetha Waltza zawartymi w jego wpływowej „Teorii polityki międzynarodowej” (1979) ignorują kwestie polityki wewnętrznej. W analizach

¹¹ L. Borzillo, D. Deschaux-Dutard, *Secondary Analysis of Qualitative Data in Defence Studies: Methodological Opportunities and Challenges* [w:] D. Deschaux-Dutard (red.), *Research Methods in Defence Studies. A Multidisciplinary Overview*, Routledge – Taylor & Francis, New York–Oxon 2021

międzynarodowych omijana była teoria państwa, ustrojoznawstwo, czy historia instytucji i idei politycznych. Przez długi czas ignorowano również wykorzystanie dorobku pokrewnych nauk społecznych i ekonomicznych (socjologia globalizacji, ekonomia polityczna, teorie handlu, teorie rozwoju gospodarczego), które są niezbędne do wyjaśniania wielu interakcji między strukturami państw, a tym samym polityk publicznych państwa.

Cześć trzecia książki stanowi studium przypadku, dotyczące opracowania przeprowadzonych badań empirycznych. Nie badano kilkunastu państw średnich, ale jedno z nich. Nie wykorzystano jednej teorii stosunków międzynarodowych, ale kilkadziesiąt pojęć z całej tradycji badawczej. Należy dodać, że podejście eklektyczne ułatwiło przeprowadzenie wywiadów ze specjalistami, którzy wywodzili się z różnych środowisk profesjonalnych i używali wielu podejść. Analityczny eklektyzm stawia bowiem nacisk na pozyskanie znajomości fachowej terminologii, stosowanej do opisu i wyjaśniania zjawisk społecznych w różnych środowiskach specjalistycznych.

W trzeciej części książki zaprezentowano zatem rezultaty badań własnych, które nie są już metaanalizą ani analizą drugiego stopnia (*secondary analysis*), jak niekiedy nazywa się krytyczne opracowanie istniejących już teorii (część pierwsza książki) i wiedzy historycznej (jej część druga). Nie jest to więc analiza danych zastanych, ale wywołanych. Aby je uzyskać, przeprowadzono własne badania empiryczne (wywiady, ankiety), które pozwoliły wytworzyć nowe, nieistniejące wcześniej dane.

Proces pozyskiwania danych zarysowano poniżej. Respondentami w badaniu było 29 specjalistów (spośród wybranych do badania 42 osób)¹². Dobór ekspertów do badania oparto na kilku wymogach, jakimi były: co najmniej 5-letnie doświadczenie w analizie polityki bezpieczeństwa (zwykle ponad 10 lat), posiadanie publikacji eksperckich w tym obszarze, bieżąca aktywność medialna tj. odgrywanie roli liderów opinii publicznej. Większość ekspertów miała również afiliację uczelnianą. Eksperci udzielili łącznie 236 wypowiedzi na tematy związane z polityką bezpieczeństwa RP. Ich wypowiedzi poddano autoryzacji, a następnie skategoryzowano i przypisano do wybranych wątków badawczych, które określono następująco:

- Pozycja międzynarodowa Polski
- Pozycja Polski a polityka NATO
- Polska polityka bezpieczeństwa – silne i słabe strony
- Szanse i zagrożenia dla Polski
- Role międzynarodowe dla Polski

¹² Biorący udział w badaniu eksperci wypowiadali się anonimowo i we własnym imieniu, związani z takimi instytucjami eksperckimi i/lub naukowymi jak: *Instytut Sobieskiego, Fundacja im. Kazimierza Pułaskiego, Kolegium Europy Wschodniej, Instytut Nowej Europy, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Instytut Europy Środkowej, Defence24, Ośrodek Analiz Strategicznych, Fundacja Stratpoints, Polskie Towarzystwo Geopolityczne, Polityka Insight, Polska Agencja Kosmiczna, Akademia Wojsk Lądowych, Akademia Marynarki Wojennej, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Krakowska Akademia im. Frycza-Modrzewskiego, Uczelnia Łazarskiego i inne.*

- Scenariusze dla Polski
- Recepty na poprawę pozycji Polski

Należy dodać, że eksperci są niezależną grupą spośród interesariuszy polityki. W rezultacie ich wypowiedzi cechują się większą swobodą, a ich wiedza sprawia, że mają one większą moc wyjaśniającą niż w przypadku publicystów, urzędników czy polityków zaangażowanych w konkretne interesy polityczne.

Tabela. Układ etapów badań własnych na potrzeby trzeciej części książki.

ETAPY BADAŃ (miesiące 2022 roku)	IV – V	VI	VII	VIII	IX	X
Zapoznanie się z literaturą przedmiotu	■	■	■			
Studia nad pozycją Polski i regionu	■	■	■			
Studia nad terminologią	■	■	■	■		
Opracowanie stanowisk politycznych w Polsce	■	■	■	■		
Dobór stanowiska teoretycznego		■	■	■		
Opracowanie propozycji teoretycznych			■	■	■	
Opracowanie siatki pojęć i pytań do wywiadów			■	■	■	
Opracowanie części teoretycznej			■	■	■	■
Opracowanie scenariuszy wywiadu / ankiet				■	■	■
Przygotowanie listy ekspertów i kontakt					■	■
Praca w terenie / wywiady					■	■
Transkrypcja					■	■
Autoryzacja					■	■
Kodowanie i analiza treści wywiadów					■	■
Odnoszenie wyników do wiedzy zastanej					■	■
Przygotowanie tekstu raportu badawczego					■	■
Poprawki po recenzji naukowej						■
Konsultacje ze środowiskiem eksperckim						■
Przygotowanie ostatecznej wersji raportu						■
Druk i prezentacja wyników badań						■
Opracowanie procesu promocji w Internecie						■

Źródło: opracowanie własne.

Proces przygotowania do realizacji badań objął drugą połowę wiosny i początek lata 2022 roku. Badania sfinansowało Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach konkursu „Dyplomacja Publiczna 2022”. Efektem projektu miał być niedługi raport analityczny, dostępny dla szerszej opinii publicznej (ukazał się on w październiku 2022 roku w Instytucie Sobieskiego)¹³. Badania prowadzono jednak w taki sposób, aby sprostały wymogom naukowym niniejszej książki.

W ramach przygotowań do badań empirycznych wiosną 2022 roku wykonano:

1. analizę rynku publikacji naukowych, czasopism i ekspertyz poświęconych polityce Polski i regionowi Europy Wschodniej,
2. analizę krytyczną raportów w obszarze bezpieczeństwa tzw. wschodniej flanki NATO, wykonanych przez główne zachodnie think-tanki po 2014 roku (pierwsza agresja Rosji na Ukrainę),
3. zebranie materiałów i stworzenie bazy wiedzy na temat sytuacji w regionie,
4. dokumentację obserwacji przygotowań oraz przebiegu szczytu NATO w Madrycie wraz z wnioskami dotyczącymi w szczególności tzw. wschodniej flanki NATO,
5. opracowano strukturę raportu badawczego oraz
6. dokończono własną bazę wiedzy w obszarze tematycznym pozycji międzynarodowej i bezpieczeństwa Polski, której odpowiada pierwsza część niniejszej książki.

¹³ Materiał wydano jako: T. Pawłuszko, Bezpieczeństwo Polski po szczycie NATO w Madrycie, Instytut Sobieskiego, Warszawa 2022.

Powyższa analiza teoretyczna (zbiór materiałów: styczeń–marzec, opracowanie: kwiecień–sierpień 2022) obejmowała studia nad pozycją Polski i regionu w okresie nowożytnym i nowoczesnym, studia nad terminologią z obszaru stosunków międzynarodowych, opracowanie głównych stanowisk politycznych wobec polityki zagranicznej Polski, opracowanie stanowisk wyrażonych w raportach analitycznych z okresu 2014–2022, dobór własnego stanowiska teoretycznego (pragmatyzm, eklektyzm analityczny), opracowanie propozycji teoretycznych dla polityki państwa oraz opracowanie siatki pojęciowej i pytań do wywiadów. Rezultatem tych wszystkich czynności były wspomniane już część pierwsza oraz druga książki.

Metody i techniki zbierania danych (sierpień–wrzesień 2022) obejmowały opracowanie scenariuszy wywiadów, przygotowanie listy ekspertów do wywiadu lub ankiety, opracowanie kwestionariuszy wywiadu, opracowanie kwestionariuszy ankiet, opracowanie zapytania i zwięzłego opisu projektu do kontaktów z respondentami, określenie dostępności ekspertów, utworzenie kalendarza prac, przeprowadzenie wywiadów/ankiet eksperckich. Była to zasadnicza część pozyskiwania danych wywołanych w ramach badań własnych.

Metody i techniki interpretacji danych obejmowały (głównie wrzesień–październik 2022) opracowanie notatek ze spotkań z ekspertami i przeprowadzenie procesu autoryzacji dla każdego respondenta odbywającego wywiad na żywo, kodowanie teoretyczne i tematyczne (9 sekcji dla 9 pytań badawczych), analiza treści i narracji wypowiedzi respondentów – kategoryzacja i uogólnienie twierdzeń z poszczególnych grup wypowiedzi, dobór cytowani przykładowych wypowiedzi do poszczególnych podrozdziałów celem publikacji, wprowadzenie potrzebnych zmian (konsultacje przebiegu badań miały miejsce na kongresie politologii we Wrocławiu, UW_r, 21–23 IX 2022 i IV Jagiellońskiej Konferencji Bezpieczeństwa w Krakowie, UJ, w dn. 27–28 IX 2022).

Podczas komunikowania się z ekspertami zdecydowano się na niewielkie ustrukturyzowanie wywiadu, pozwalając na swobodę w zakresie doboru argumentacji, długości wypowiedzi oraz rozwijanie wątków pobocznych. Zebrane notatki poddano opracowaniu i autoryzacji. Oprócz omówienia wybranych zagadnień do analizy zdecydowano się opublikować cytaty z wypowiedzi ekspertów w formule nawiązującej do kołażu narracyjnego. Trzecia część książki zawiera łącznie kilkadziesiąt cytatów, wraz z komentarzem autorskim.

Podsumowując, ogólny układ badań objął najpierw studia teoretyczne (stan wiedzy, stan badań, raporty, publikacje, analizy), które prowadzono w okresie kwiecień–lipiec 2022. Ich efektem było stworzenie podbudowy naukowej do badań empirycznych, które przeprowadzono w sierpniu i wrześniu 2022 roku. Następne w kolejności badania empiryczne zawierały:

1. **etap przygotowawczy** (opracowanie dokumentacji do badań, kontakt z respondentami),

2. **etap realizacji** (wywiady, ankiety, notatki, autoryzacja, opracowanie, kodowanie i anonimizacja wypowiedzi, kategoryzacja),
3. **etap końcowy** prac objął jego proces pisania, ewaluację (recenzje i konsultacje), tłumaczenie na język angielski i prezentację efektów pracy na kilku wydarzeniach konferencyjnych w okresie październik–listopad 2022 roku.

Etap przygotowawczy i teoretyczny prac trwały zatem około półrocza (styczeń– lipiec 2022), a etap empiryczny nieco krócej z uwagi na ograniczony czas ekspertów (szczyt NATO odbył się pod koniec czerwca, w lipcu i sierpniu był ograniczony dostęp do ekspertów, badania realizowano więc głównie we wrześniu, gdyż termin prezentacji raportu badawczego dla MSZ wyznaczono na drugą połowę października). **Następnie rozpoczęto proces przygotowania niniejszej monografii (listopad 2022–marzec 2023), wykorzystując zebrane przez lata materiały własne oraz efekty pracy badawczej wykonanej w 2022 roku.**

Wnioski z badań własnych

Po pierwsze, wypowiedzi ekspertów należało skontekstualizować. Zbieżność eksperckich ocen rzeczywistości powoduje, że możemy stwierdzić, iż środowisko eksperckie tworzy swoistą wspólnotę epistemiczną w rozumieniu Petera Haasa¹⁴. Eksperci używali podobnych pojęć i wypowiadali się na tematy, w zakresie których dysponują kompetencjami. Zauważalne jest pewne ogólne rozczarowanie środowisk eksperckich aktywnością współczesnych polskich polityków, którą na co dzień starają się wytłumaczyć i zinterpretować. Niezadowolenie środowisk eksperckich budzi również polityka personalna polskich środowisk politycznych, które nie tworzą zaplecza intelektualnego, co wypycha profesjonalistów poza sferę publiczną, na czym może tracić państwo jako całość.

Po drugie, zdecydowana większość ekspertów, z którymi przeprowadzono wywiady, odwoływała się do tradycyjnych ujęć polityki międzynarodowej, w których kluczowe są kwestie polityczne i militarne. Zdaniem ekspertów pozycja państwa może być rozwijana dopiero, gdy zapewnione są przetrwanie i bezpieczeństwo. Bez zapewnienia powodzenia w tych sferach nie jest możliwe zadbanie o pozostałe wartości polityczne. Stąd dominujący w wypowiedziach ton, poświęcony polityce bezpieczeństwa państwa. Poglądy te zaczęły być powszechnie podzielane zwłaszcza po eskalacji wojny rosyjsko-ukraińskiej. Z perspektywy długofalowej jednak, kluczowe okazują się zasoby społeczno-gospodarcze, które pozwalają na wytwarzanie bogactwa, absorpcję nowych technologii i pozycjonują tzw. miękką siłę (*soft power*) danego państwa. W większości państw Zachodu kwestie polityczne i militarne przestały budzić duże emocje i uwaga społeczeństwa skupia się na rozwoju gospodarczym. W takim świecie politycy stają się menedżerami sfery publicznej. W małych i średnich państwach Europy Środkowo-Wschodniej, doświadczonych tragediami militarnymi ostatnich kilku stuleci, proces ekonomizacji polityki nadejdzie możliwie dopiero po ustaniu tradycyjnych zagrożeń militarnych. Dlatego większość terminologii preferowanej w pracach z zakresu teorii

¹⁴ P. Haas, Introduction: Epistemic Communities and International Policy Coordination, *International Organization*, vol. 46, no. 1, 1992, s. 1–35.

polityki międzynarodowej, jak i w wypowiedziach ekspertów, dotyczy kwestii politycznych i militarnych.

Po trzecie, zauważalna jest potrzeba poszerzenia rozumienia pozycji państwa w systemie międzynarodowym o czynniki pozamilitarne. Ponadto, potrzebne jest uzupełnienie badań stosunków międzynarodowych o czynniki wewnętrzne o rozmaitej proveniencji. Ignorowanie zjawisk wewnętrznych, takich jak rola elit, mity i idee polityczne, czy jakość instytucji i służb państwowych, może prowadzić do niezrozumienia aktywności zagranicznej państwa w wielu dziedzinach. Polityka zagraniczna nie funkcjonuje w próżni. Warto zauważyć, że współcześnie państwa rywalizują w o wiele większej liczbie dziedzin niż kiedykolwiek. Jest to zauważalne zwłaszcza przy lekturze rankingów międzynarodowych i rozmaitych badań porównawczych, które mierzą efektywność działań (*performance*) poszczególnych państw na świecie.

Po czwarte, sektor ekspercki w Polsce zauważa potrzebę profesjonalizacji elit politycznych w obszarze wiedzy o państwie i prawie. Jest to związane ze wzrostem skomplikowania kwestii instytucjonalnych, których zrozumienie w społeczeństwie pozostaje niewielkie.

Po piąte, przeprowadzone badania jakościowe wskazują na fakt, że wielu ekspertów woli wypowiadać się pisemnie, aniżeli ustnie. Zarejestrowane wypowiedzi pisemne były dużo bogatsze w szczegóły, podczas gdy wypowiedzi ustne były bardziej przejrzyste w wyjaśnieniu procesów. Wydaje się, że różne metody pozyskiwania danych pozwalają na bardziej zniuansowany obraz badanej kwestii. Wszyscy eksperci wykazali się znaczną wiedzą w obszarze polityki międzynarodowej, spraw militarnych oraz ekonomii. Świadczy o tym zaawansowane słownictwo, posługiwanie się kategoriami naukowymi w bieżącym komunikowaniu oraz zdolność abstrahowania i wnioskowania. Ekspertki niechętnie komentowali partykularne wizje polityczne, ale skupiali się na obserwowalnych faktach, co zwiększało potencjał obiektywizacji ich wypowiedzi. Dotyczyło to zwłaszcza wypowiedzi dotyczących pozycji i ról międzynarodowych Polski. Natomiast w kwestii urzędzenia polityk publicznych eksperci podkreślali wiele szczegółowych rozwiązań, które w długofalowej perspektywie mogą prowadzić do reform i usprawnień państwa.

Po szóste, wykorzystanie wywiadów i ankiet jako narzędzi analiz jakościowych było dla mnie bardzo wartościowym źródłem wiedzy, znakomicie uzupełniającym zobjektywizowane dane zastane. Zastosowanie badań jakościowych w tym obszarze badań będzie coraz popularniejsze, gdyż pod pojęciem studia międzynarodowe (*international studies*) kryją się dziś rozmaite nurty badawcze z wielu nauk. Pole badawcze polityki międzynarodowej uległo po zimnej wojnie znacznemu poszerzeniu. Oznacza to też znaczące powiększenie bazy pojęciowej i teoretycznej, jaką operujemy, do wyjaśniania coraz bardziej złożonych zjawisk. Jednocześnie wymaga to wzrostu świadomości metodologicznej badacza. Współczesny specjalista ds. polityki międzynarodowej staje się znawcą mapy intelektualnej świata, nurtów, podejść, idei i wyjaśnień, oferowanych przez różne dyskursy specjalistyczne. Będzie to ważny element ewolucji nauk społecznych.

Po siódme, należy zaznaczyć, że pojęcia wypracowane na gruncie badań polityki międzynarodowej okazały się wartościowym punktem wyjścia, zarówno do badań teoretycznych, jak i historycznych, czy następnie – badań społecznych wśród ekspertów. Z drugiej jednak strony potrzebne jest dalsze znaczące poszerzenie tej sfery wiedzy o zagadnienia politologiczne (państwo, władza, urzędy, elity), socjologiczne (procesy transnarodowe) i ekonomiczne (fenomeny kapitalizmu, transakcji, handlu, czy współzależności nie wyjaśniają wszystkiego). Aby to wszystko mogło tworzyć wiarygodną wiedzę – potrzebna jest znajomość interdyscyplinarnej tradycji nauk społecznych.

Podsumowanie

Pisząc pracę o pozycji Polski z perspektywy systemowej miałem na myśli przede wszystkim usytuowanie całokształtu dorobku materialnego i niematerialnego, wytworzonego w ramach państwa polskiego pośród kilkudziesięciu zjawisk i procesów historycznych, obserwowanych w badaniach naukowych od kilku dekad.

Pierwsza część książki zarysowała proces kształtowania się języka pojęciowego badań nad stosunkami międzynarodowymi. Wskazano na główne koncepcje, ich autorów oraz wykorzystanie w praktyce badawczej (opis, wyjaśnianie, analiza, prognoza zjawisk, etc.). Część ta powstawała przez pierwszy kwartał 2022 roku na podstawie zgromadzonych przez lata materiałów. Pewną nowością była próba nie-podręcznikowego przedstawienia genezy wybranych pojęć, aby zwrócić uwagę na kształtowanie się ich znaczeń w oryginalnym brzmieniu i w historycznym porządku. Pojęciom, takim jak *potęga*, *peryferie*, czy *hegemonia*, poświęcono już całe tomy. Interesowało mnie ich konkretne rozumienie, ze szczególnym uwzględnieniem ujęcia autora, który dane pojęcie wprowadził do obiegu. Autorski proces rekonstrukcji kluczowych pojęć opierał się na wykorzystaniu dyrektyw pragmatyzmu, aby ukazywać pojęcia w ich „działaniu”, a mianowicie w procesach wyjaśniania zjawisk społecznych.

Pierwsza część książki przypomina zatem historiografię nauki o stosunkach międzynarodowych, ale nią nie jest. Finalnym jej efektem rekonstrukcja i zaproponowanie siatki pojęć w celu jej praktycznego wykorzystania - do zrozumienia i wyjaśnienia pozycji Polski w systemie międzynarodowym. Zachowuję tu podział M. Hollisa i S. Smitha w kwestii wyjaśniania (*explaining*, z zewnątrz) wybranego zjawiska, a z drugiej strony w monografii podjęto próbę wytłumaczenia (*understanding*, z wewnątrz) procesów, do których postanowiono wykorzystać badania jakościowe wśród ekspertów w obszarze polskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa¹⁵.

Przechodząc do analizy pozycji Polski w stosunkach międzynarodowych uwzględniono postulat Roberta Jacksona i Georga Sorensena, aby rozumieć analizę stosunków międzynarodowych jako badanie tego, w jaki sposób zapewnia się ludziom pożądane przez

¹⁵ M. Hollis, S. Smith, *Explaining and Understanding International Relations*, Oxford University Press, New York 1990.

nich wartości, takie jak bezpieczeństwo, dobrobyt, wolność i inne. Doprowadziło nas to do uznania konieczności badania zjawisk wewnętrznych w różnych epokach polskiej państwowości. Za drogowskaz posłużyło zestawienie Barry’ego Buzana o pięciu wymiarach stosunków międzynarodowych¹⁶, uzupełnione przez kategorię ról międzynarodowych państwa, przedstawioną przez Kaleviego Holstiego¹⁷.

Część druga książki dotyczy opisu pozycji Polski w stosunkach międzynarodowych.

Analiza rozpoczyna się od okresu nowożytnego (XVI-XVIII wiek) do momentu ukształtowania się prawdziwie globalnego systemu międzynarodowego. Następnie analizowane są wydarzenia z XIX i XX wieku, które pozwalają ocenić zjawiska i procesy, z jakimi stykała się polska państwowość. Następnie przeanalizowano współczesną pozycję międzynarodową Polski, ze szczególnym uwzględnieniem okresu po akcesji Polski do UE. Każdy z omówionych okresów charakteryzuje się odmiennością. Inne były rodzaje państwowości, inne były zasoby i idee, inne zadania państwa oraz ryzyka, z jakimi się mierzone. Pragmatyczne wykorzystanie ujednoliconych kategorii pojęciowych dla opisu i zestawienia sytuacji Polski na przestrzeni kilku epok wydało się jedyną sensowną strategią, aby umożliwić prześledzenie rozmaitych zmian, jakim podlegało to państwo.

W odbiorze i interpretacji przedstawionych w monografii danych pomagają liczne uogólniające zestawienia i tabele, których celem jest porządkowanie kluczowych elementów systemów międzynarodowych, w jakich funkcjonowała polska państwowość. Warunki w jakich upadła Rzeczpospolita Obojga Narodów były inne niż warunki, w których upadła państwowość PRL, podobnie inne były warunki odrodzenia państwowości polskiej w postaci republik: II RP oraz III RP. Rozwój demokracji szlacheckiej w warunkach Unii Lubelskiej niósł inne wyzwania, niż rozwój demokracji przedstawicielskiej w warunkach Unii Europejskiej. Istnieje jednak język pojęć, który pozwala w przybliżeniu porównać te wszystkie sytuacje. Istniały bowiem przez ten cały czas pewne procesy, takie jak równowaga sił, wybuchały wojny, kształtowały się sojusze, hegemonie, centra i peryferie, czy rozmaite normy funkcjonowania państw. Ponadto, wszystkie te pojęcia pozwalają nam interpretować sens zaistniałych w historii wydarzeń. Nadal jednak zajmujemy się jedną państwowością, która była i jest pozycjonowana przez rozmaite procesy w niej i poza nią.

Tabela. Pozycja Polski w różnych okresach historycznych badana w monografii.

Okres historyczny	Pozycja Polski	Główne problemy
XVI-XVII wiek	Pozycja mocarstwowa	Rzeczpospolita jest niezbędnym elementem równowagi regionalnej. Z uwagi na rozmiar terytorium i siłę wojsk, uważa się Polskę za lidera Europy wschodniej, górującym nad Moskwą i pomocnym w walce z Turkami. Od połowy XVII wieku w wyniku wojen szybko słabnie pozycja gospodarcza Rzeczpospolitej, zanikają więzi z innymi państwami Europy i rośnie samowola szlachty.

¹⁶ B. Buzan, *People, States, and Fear. The National Security Problem in International Relations*, Wheatsheaf Books LTD, Brighton 1983.

¹⁷ K. J. Holsti, *National Role Conceptions in the Study of Foreign Policy*, *International Studies Quarterly*, Vol. 14, No. 3 (Sep., 1970), s. 233–309.

XVIII wiek	Peryferyzacja i upadek państwa	Rzeczpospolita traci podmiotowość polityczną (oligarchizacja, zerwane Sejmy, podporządkowanie Rosji) i jej przetrwanie staje się przedmiotem dyskusji innych państw. Finalnie dla ustalenia nowego wzoru równowagi sił w regionie sąsiedzi dzielą terytorium państwa polsko-litewskiego między siebie.
XIX wiek	Naród polityczny bez państwa	Ziemie polskie i ludność stają się zakładnikami nowego układu sił równowagi europejskiej. Ustają jednak duże wojny, dochodzi do rozwoju gospodarczego ziem polskich.
II RP	Państwo średnie, pół-peryferyjne	Odrodzona Polska pokonuje rewolucyjną Rosję na polu bitwy i chwilowo zastępuje ją w roli czynnika równowagi sił w Europie. Niestety słabość i skłócenie małych państw w regionie oraz rewizjonizm Niemiec i Rosji Sowieckiej / ZSRR prowadzi znów do rozbioru państwa polskiego. Nowi zaborcy wykorzystali zacofanie przemysłowe Polski i słabe gwarancje bezpieczeństwa mocarstw (słabość Francji i nieufność Wielkiej Brytanii wobec bloku małych państw w Europie środkowej i południowej).
PRL	Państwo średnie, pół-peryferyjne	Polskie elity ponownie są zmuszone zaakceptować fakt, że w europejskiej równowadze sił ważniejsza jest państwowość rosyjska. Hegemoni Zachodu – USA i Wielka Brytania – nie są w stanie wesprzeć Polski nie ryzykując utraty kolejnych państw zachodnich. W Polsce stacjonują liczne wojska sowieckie. Polska zostaje odbudowana po wojnie i jest ważnym krajem tzw. Bloku wschodniego, choć ubogim i zależnym od ZSRR.
III RP	Państwo średnie, rozwinięte, aspirujące do G-20	Polska wykorzystuje upadek ZSRR i słabość Rosji, buduje silne relacje z hegemonem (USA) i w 15 lat dołącza do NATO i UE. Słabość Rosji oraz nowe organizacje polityczne Zachodu pod egidą USA pozwoliły na anulowanie dotychczasowego mechanizmu równowagi sił w regionie Europy środkowej, promując współpracę gospodarczą i przenosząc rywalizację polityczną na poziom cywilizacji / kontynentów (USA, Chiny, Indie, UE jako całość, państwa islamskie)

Zródło: opracowanie własne.

Ważną częścią książki było przyjęcie założenia, że Polska była i jest państwem średnim. Założenie to przyjąłem na podstawie argumentów przedstawionych w pracach zwłaszcza P. Grudzińskiego i R. Zięby¹⁸. Taki jest też współczesny status tego państwa. Opisywana w książce narracja nie jest historią polityków, partii, czy ustaw. Jest to analiza procesów wpływających na pozycję państwa jako całości.

¹⁸ Por. P. Grudziński, *Państwo inteligentne. Polska w poszukiwaniu międzynarodowej roli*, Toruń 2008, s. 61; R. Zięba, *Poszukiwanie międzynarodowej roli dla Polski – konceptualizacja roli państw „średniej rangi”*, [w:] S. Bieleń (red.), *Polityka zagraniczna Polski po wstąpieniu do NATO i Unii Europejskiej. Problemy tożsamości i adaptacji*, Aspra-JR, Warszawa 2011, s. 52–70.

W wielu sytuacjach stwierdzałem jednak brak adekwatnych kategorii pojęciowych, niezbędnych do wyjaśnienia podejmowanych zagadnień prawnych i ekonomicznych. Jest to pokłosie faktu, iż większość zastanej terminologii powstała do opisu polityki mocarstw wobec „innych” państw i terytoriów. Zimnowojenne założenia realistów i behawiorystów o państwie jako kuli bilardowej, działającej „na rynku” międzynarodowym w celu zwiększenia własnej potęgi lub bezpieczeństwa pozostawały niewystarczające. W pracach nad okresem dawniejszym na pomoc przyszło słownictwo historyczne, stosowane przez polską szkołę historii gospodarczej, a w okresie najnowszym na pomoc przyszło głównie słownictwo ekonomiczne, umożliwiające pomiar rozmaitych zasobów, będących w dyspozycji społeczeństwa i państwa polskiego.

Finalną, trzecią częścią książki była analiza danych wywołanych, które zgromadzono latem 2022 roku, podczas prac nad raportem badawczym dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Zgromadzone materiały wykorzystano na potrzeby powstającej już wówczas od prawie roku książki¹⁹. Badania jakościowe pozwoliły na skonfrontowanie zebranych danych i ustaleń teoretycznych z praktykami i analitykami stosunków międzynarodowych, a jednocześnie osobami wykształconymi i związanymi z polską państwowością.

Pobocznym wątkiem, podjętym w monografii była metarefleksja dotycząca samych badań. W obserwowanej debacie naukowej zauważalnych jest kilka propozycji w kwestii rozwoju tzw. studiów międzynarodowych. Jedną z nich jest wydzielenie osobnej nauki o stosunkach międzynarodowych, które nastąpiło w 2022 roku. Podejście takie reprezentują w Polsce badacze związani z Polskim Towarzystwem Studiów Międzynarodowych. Wedle tej szkoły kluczowymi tematami badawczymi powinny stać się „relacje” oraz „międzynarodowość”. Inne są propozycje wskazywane przez środowiska geopolityczne i wojskowe, gdzie nacisk kładziony jest na faktografię, geografii i rozumowanie przestrzenne.

Inne są propozycje prezentowane przez politologów, takich jak Józef Kukułka, czy ostatnio Tadeusz Klementewicz, aby w ramach badań stosunków międzynarodowych tworzyć uniwersalne syntezy wiedzy o kluczowych procesach społecznych na świecie²⁰. Mogłyby one dotyczyć historii społeczno-gospodarczej, zagadnień związanych z energią, rozwojem, zdrowiem, czy dobrobytem. Podejścia takie są zbliżone do postulatów Immanuela Wallersteina, który głosił konieczność ustanowienia tzw. historycznych nauk społecznych, badających struktury „długiego trwania”²¹. Odrębnymi propozycjami są stanowiska badaczy studiów strategicznych, studiów regionalnych, czy badaczy systemowych, którzy postulowali badania

¹⁹ Zob. T. Pawłuszko, *Bezpieczeństwo Polski po szczycie NATO w Madrycie*, Instytut Sobieskiego, Warszawa 2022.

²⁰ J. Kukułka, *Wstęp do nauki o stosunkach międzynarodowych*, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2003; T. Klementewicz, *Teorie stosunków międzynarodowych w strukturze wiedzy humanistycznej o systemie światowym (cywilizacji światowej)* [w:] *Wielo- i interdyscyplinarność nauki o stosunkach międzynarodowych*, pod redakcją Andrzeja Gałganka, Edwarda Haliżaka, Marka Pietrasia, Wyd. Polskie Towarzystwo Studiów Międzynarodowych – Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2012, s. 387-414.

²¹ I. Wallerstein, *Analiza systemów-światów. Wprowadzenie*, Wydawnictwo Akademickie Dialog, Warszawa 2007, s. 13-41 (rozdział „Historyczne początki analizy systemów-światów. Od podziału na dyscypliny w ramach nauk społecznych do historycznych nauk społecznych”).

częstkowych aspektów rzeczywistości, ale w możliwie dokładny sposób. Podejściu temu sprzyjają analitycy think tanków i eksperci profesjonalnie związani z wywiadem i doradztwem politycznym, którzy specjalizują się w dostarczaniu możliwie zobiektywizowanej i neutralnej wiedzy, pozbawionej komponentów ideowych i abstrakcyjnych.

Uzyskane wyniki badań wskazują na możliwość syntezy tych podejść. Wszystkie powyższe nurty refleksji ukazują jak wielorakie może być zastosowanie wiedzy naukowej. Może ona służyć opisowi, obserwacji, mediom, wyjaśnianiu, doradztwu, debatom filozoficznym, doktrynom politycznym, analityce, czy edukacji obywatelskiej. Jednakowoż wszystkie te praktyki społeczne wymagają porozumienia co do pojęć i używanego języka. To bowiem na podstawie terminologii powstają wszelkie konstrukcje intelektualne. Potrzebny jest zatem uniwersalny język pojęciowy, czerpiący z całości nauk społecznych. Ważna jest również znajomość intelektualnej mapy świata, a zatem znajomość i możliwość obserwacji dyskursów i ich funkcji społecznych na poziomie krajowym i międzynarodowym. Wnioski te pozostają zbliżone do twierdzeń Rudry Sila i Petera Katzensteina w ich pracy pt. *Beyond Paradigms*. „Wyjście poza paradygmaty” nie oznacza ich porzucenia (nadal odwoływaliśmy się w książce do tradycji badawczych realizmu, liberalizmu itd.), ale poszukiwanie powiązań między nimi. Sensem zaproponowanego eklektyzmu jest powiązanie (1) teorii, (2) problemów realnego świata oraz (3) badań własnych. Wierzę, że przyjęty w monografii układ treści dobrze odzwierciedlał ten trójpodział.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

W związku z licznymi aktywnościami naukowymi, zostaną one przedstawione w ujęciu chronologicznym. Pierwsze artykuły naukowe zacząłem przygotowywać w latach 2008-2009, podczas studiów magisterskich na Uniwersytecie Jagiellońskim. Dzięki bardzo aktywnej działalności organizacyjnej i edukacyjnej w Kole Studentów Stosunków Międzynarodowych UJ i w Kole Nauk Politycznych UJ brałem udział w licznych projektach grantowych, pisałem artykuły do prasy, organizowałem konferencje naukowe, wieczory autorskie, slajdowiska oraz wyjazdy naukowe. Aktywność organizacyjną kontynuowałem w czasie studiów doktoranckich w zakresie nauk o polityce na Uniwersytecie Warszawskim w latach 2010-2013. W tym czasie odbyłem zagraniczne wyjazdy szkoleniowo-stażowe. Dzięki środkom przyznawanym przez Uniwersytet Warszawski na rozwój najaktywniejszych doktorantów mogłem sfinansować projekt „Zmiana systemu międzynarodowego”, co pozwoliło na tygodniowy pobyt w Berlinie w Niemieckim Towarzystwie Polityki Zagranicznej (DGAP), w którym przeprowadziłem kwerendę biblioteczną, uzyskując materiały niezbędne do napisania rozprawy doktorskiej. Wziąłem także udział w kilkudniowym seminarium Network Weimar Traingle w Genshagen jako jedna z pięciu osób z polskiej delegacji (Niemcy i Francja przysłały po dziesięciu uczestników). Podczas seminarium odbywały się panele eksperckie oraz gry decyzyjne, zorganizowane przez niemieckie think tanki. Także jako przedstawiciel think tanku Centrum

Inicjatyw Międzynarodowych wziąłem udział w kilkudniowym Weimar Youth Forum w Paryżu, na którym przedstawiłem referat „Political influence of think tanks”. Wziąłem również udział w kilkunastu konferencjach naukowych jako prelegent. Wykaz tych wydarzeń znajduje się w załączeniu.

W recenzowanych czasopismach naukowych publikuję nieprzerwanie od 2011 roku. Pracując jako asystent w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego opracowałem materiał dydaktyczny pt. *Wstęp do metodologii badań politologicznych*, który w 2013 roku uzyskał nagrodę Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego na najlepszy materiał dydaktyczny wśród badaczy stosunków międzynarodowych. W 2013 roku wziąłem udział w pierwszych europejskich warsztatach metodologicznych w zakresie stosunków międzynarodowych (EWIS), które odbyły się w estońskim Tartu. W ramach kilkudniowego seminarium pt. *After Epistemology: Bringing Practice to the Sociology of IR*, omawialiśmy zaawansowane teksty naukowe, przedstawiłem referat *Theorizing Practice in International Relations. A Case of Central-European Think Tanks*. Moja kilkuletnia aktywność badawcza w temacie ośrodków eksperckich typu think tanks i ich aktywności w badaniu polityk publicznych była rezultatem zainteresowania praktycznym wymiarem stosowania wiedzy politologicznej i międzynarodowej. Tematyka ta pozostaje w orbicie moich zainteresowań do dnia dzisiejszego, czego wyrazem były liczne publikacje i współpraca z organizacjami tego typu²².

W 2013 roku ukończyłem kurs tutora (Collegium Wratislaviense) oraz studia podyplomowe „Menedżer projektów badawczo-rozwojowych” (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu). Stale rozwijałem umiejętności zarządzania wiedzą i projektami badawczymi, kierując w latach 2014-2015 fundacją Instytutu Zrównoważonego Rozwoju w Kielcach. Latem 2016 roku uzyskałem certyfikat znajomości języka angielskiego w stopniu zaawansowanym, sygnowany przez Uniwersytet Cambridge (Certificate in Advanced English, CAE). Umiejętności językowe pozwoliły mi na płynną pracę źródłową i dydaktyczną podczas prowadzenia kursów na studiach anglojęzycznych.

W ciągu dekady od uzyskania stopnia doktora (2014 - 2024) pracowałem na kilku dużych polskich uczelniach, takich jak Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Akademia Wojsk Lądowych, czy Uniwersytet Opolski. Realizowałem również zajęcia dydaktyczne w takich uczelniach jak Społeczna Akademia Nauk oraz Uniwersytet w Białymstoku. W tym czasie prowadziłem dziesiątki kursów akademickich oraz szkoleń na kierunkach takich jak: politologia, ekonomia, stosunki międzynarodowe, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo międzynarodowe, inżynieria bezpieczeństwa, czy zarządzanie. Brałem udział w opracowywaniu programu i realizacji zajęć na kierunkach anglojęzycznych, takich jak *Scandinavian studies* (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, lata 2016-2018) oraz *Global studies* (Uniwersytet Opolski, od 2022 roku).

²² T. Pawłuszko, Bezpieczeństwo międzynarodowe w badaniach polskich think tanks, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 8, nr 2, 2014, s. 198-213, <https://doi.org/10.34862/rbm.2014.2.13>

W 2014 roku kierowany przeze mnie zespół w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach otrzymał i zrealizował grant MNISW (w ramach programu DUN, tj. Działalność Upowszechniająca Naukę) na projekt „Biblioteka Nordycka”, co umożliwiło wyposażenie Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w kilkaset fachowych publikacji międzynarodowych. Kolekcja nordycka była wielokrotnie wizytowana przez ambasadorów państw skandynawskich i stanowiła argument naukowy do uruchomienia w UJK pierwszych w kraju anglojęzycznych Studiów Skandynawskich (zob. https://buk.ujk.edu.pl/projects/kolekcja_nordycka/).

W tym okresie brałem również udział w pracach gremiów administracyjnych. Byłem członkiem Komisji ds. strategii rozwoju Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania UJK, członkiem Komisji rekrutacyjnej na tym samym Wydziale oraz członkiem Komisji ds. programów kształcenia. Wspierałem również współpracę międzynarodową na wspomnianym Wydziale poprzez zaangażowanie w program Erasmus+ (wsparcie dla studentów wyjeżdżających na stypendia).

Moje publikacje z okresu 2014-2018 dotyczą problematyki centrów i peryferii, rozwoju państw oraz studiów nad pokojem (zwłaszcza w ujęciu skandynawskich, promowanym przez Johana Galtunga i innych teoretyków bezpieczeństwa. Podejmowałem również wówczas problematykę na styku nauk o polityce i zarządzaniu, co wynikało z ukończonych wcześniej kursów i szkół (coaching, marketing polityczny, przywództwo, branża pozarządowych ośrodków eksperckich typu *think tank*). Byłem również współredaktorem dwóch prac zbiorowych poświęconych polskiej polityce zagranicznej (z R. Ziębą, 2016) oraz współczesnych wymiarów bezpieczeństwa (z M. Molendowską i M. Leszczyńskim, 2017), które powstały jako pokłosie konferencji organizowanych na ówczesnym Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania UJK²³.

W czasie pracy w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego realizowałem dwa autorskie projekty badawcze w ramach badań statutowych. Pierwszym był „Analiza porównawcza polityki rozwoju regionalnego państw Europy Północnej i Polski” (projekt nr 614002.00), który realizowałem w latach 2013-2015. W ramach tego projektu opublikowałem 2 artykuły naukowe w recenzowanych czasopismach naukowych, 5 rozdziałów w monografiach wieloautorskich oraz własną monografię autorską, będącą poprawioną wersją obronionej rozprawy doktorskiej. Drugim projektem był „Regiony i regionalizm w stosunkach międzynarodowych” (projekt nr 614008.00), który był realizowany w latach 2016-2018 i dotyczył wykorzystania teorii centroperyferyjnej w badaniu stosunków międzynarodowych. W ramach projektu opublikowałem dziewięć publikacji i zorganizowałem dwie konferencje naukowe. Ponadto, w latach 2012-2014 byłem członkiem projektu „Scandinavium” w Katedrze Krajów Europy Północnej UJK, kierowanego przez prof. dr hab. Ryszarda Czarnego (nr 614531.00), w ramach którego opublikowałem 5 artykułów w czasopismach naukowych oraz 5 artykułów w pracach zbiorowych (zob. załączone wykazy publikacji naukowych).

²³ T. Pawłuszko, *Wymiary bezpieczeństwa europejskiego* (redaktor naukowy wraz z M. Molendowską i M. Leszczyńskim), Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2017; T. Pawłuszko, *Polska polityka zagraniczna w zmieniającym się łańdże międzynarodowym*, (red. z R. Ziębą), Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2016.

W latach 2016 i 2017 brałem udział w projektach edukacyjnych dla młodych liderów, zorganizowanych w ramach Europejskiej Akademii Dyplomacji w Berlinie (*Enter:trust*) oraz w międzynarodowym forum EYC 2017 w Gdańsku. W 2016 roku przeprowadziłem szkolenie dla Fundacji „Szkola Liderów”, będące pokłosiem mojego artykułu naukowego o najnowszych badaniach nad przywództwem politycznym. W 2017 roku odbyłem stypendium o charakterze wyjazdu dydaktycznego w ramach programu Erasmus+ na Uniwersytecie Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy. Prowadziłem wykłady w języku angielskim na temat analizy polityki zagranicznej Polski.

W okresie przed pandemią COVID-19 aplikowałem o środki w kilku konkursach naukowych, takich jak konkurs ACVV (słowacki odpowiednik NCN, kooperacja UJK i Uniwersytetu im. św. Cyryla i Metodego w Trnawie), konkurs FUGA w NCN (2015), stypendium Wayne Vucinich Fellowship at the Center for Russian, East European and Eurasian Studies na Uniwersytecie Stanforda (2016), Junior Core Fellowship na Central European University w Budapeszcie (2016), stypendium w New Europe College w Bukareszcie (2017), jednak wnioski nie uzyskały powodzenia, co skłoniło mnie do większego umiędzynarodowienia dorobku naukowego w kolejnych latach. W czasie pracy dla Sił Zbrojnych RP (2018-2021) zdecydowałem się nie aplikować o wyjazdy i staże naukowe, gdyż nie było to możliwe do pogodzenia z ówczesną pracą.

W 2018 roku otrzymałem stypendium Bawarskiej Kancelarii Państwowej na pobyt naukowy w *Polnische Historische Mission an der Julius-Maximilians-Universität Würzburg*. Temat mojego projektu badawczego dotyczył migracji niemieckiej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w okresie nowożytnym i współczesnym (*German migrants in the Central-European countries and their impact on economic development of this region since 16th century*). Pobyt w Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu zaowocował później nowymi projektami publikacyjnymi, związanymi z ideą Europy wielu prędkości, czy centroperyferyjnym charakterze relacji międzynarodowych w Europie Środkowo-Wschodniej. W trakcie pobytu wziąłem udział w seminarium naukowym dn. 5 czerwca 2018 roku (Uni. Würzburg: Treffen mit polnischen Wissenschaftlern, Philosophische Fakultät, Bau 7, Zimmer 7/U/8), na którym zaprezentowałem referat pt. *How can migration influence country's modernization? Case of German migration in the CEE*. Celem moich ówczesnych studiów było zrozumienie wpływu migracji specjalistów (kupców, inżynierów, budowniczych, uczonych, rolników) na rozwój powiązań międzynarodowych naszego regionu.

We wrześniu 2019 roku wziąłem udział w międzynarodowej konferencji EISA w bułgarskiej Sofii, gdzie zaprezentowałem wyniki swoich badań oraz byłem moderatorem panelu, który był poświęcony powrotowi refleksji geopolitycznej wśród badaczy stosunków międzynarodowych. Tematyką powyższą zajmuję się do dziś.

Jesienią 2018 roku rozpocząłem pracę w Akademii Wojsk Lądowych, co wiązało się z podjęciem zagadnień związanych z analizą polityk publicznych w resortach siłowych (obrona cywilna, zarządzanie kryzysowe) oraz tematami bezpieczeństwa międzynarodowego

(studia strategiczne, strategie bezpieczeństwa państw, polityka zagraniczna Rosji). Opiekowałem się również kołem naukowym „Dyplomacja i Bezpieczeństwo”, m. in. biorąc udział w wyjeździe studyjnym studentów wojskowych i cywilnych do Multinational Corps Northeast (MNC NE) NATO w Szczecinie.

Jesienią 2019 roku zostałem oddelegowany przez Akademię Wojsk Lądowych do współpracy z Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych RP w Bydgoszczy w ramach kampanii „Nowe Urządzenie Polskie NUP2X35”. Celem tego projektu była analiza trendów rozwoju środowiska bezpieczeństwa międzynarodowego Polski do 2035 roku. Brałem udział w kilku seminariach tego cyklu, które odbywały się m. in. w CDiS SZ RP, jak i w Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie.

W trakcie pracy w AWL byłem kierownikiem dwóch czteroosobowych zespołów badawczych, prowadzących badania naukowe dofinansowane ze środków Ministerstwa Obrony Narodowej (odpowiednik ówczesnych badań statutowych na uczelniach cywilnych). **W 2019 roku był to projekt „Nowe trendy badawcze w analizie bezpieczeństwa europejskiego: cyber-bezpieczeństwo, konflikty hybrydowe, sekurytyzacja w polityce bezpieczeństwa”** (projekt nr 129/WNB/53/DzS). Zadanie polegało na analizie teoretycznej najnowszych koncepcji i problemów badawczych podnoszonych w światowych *security studies* na wybranych przykładach. Należały do nich takie zagadnienia jak: koncepcje konfliktów zastępczych (*proxy war*) i konfliktów hybrydowych, problematyka cyberbezpieczeństwa, sekurytyzacji i kwestia powrotu geopolityki do debaty publicznej. **W 2020 roku kierowałem projektem pt. „Paradygmat geopolityczny w badaniu bezpieczeństwa międzynarodowego”** (projekt nr 148/WNB/67/DzS). Celem projektu była analiza użyteczności koncepcji geopolitycznych w procesie badania bezpieczeństwa międzynarodowego. Ujęcie geopolityczne ponownie zyskuje na znaczeniu w światowych studiach bezpieczeństwa, co wynika z popularyzacji tzw. geopolityki krytycznej, odwołującej się do metodologii post-pozytywistycznych (konstruktywizm i in.). Nowe trendy skupiają się zarówno na reinterpretacji tradycyjnej geostrategii, jak i na badaniu przestrzeni symbolicznych i wirtualnych (informacyjnej, medialnej, cyberprzestrzeni, infrastruktury). Próbę analizy nurtu geopolitycznego podjęto z perspektywy metodologii programów badawczych I. Lakatosa.

Praca w uczelni, która jest jednocześnie jednostką wojskową, była dla mnie wartościowym doświadczeniem i wpłynęła pozytywnie na organizację pracy, sprawność realizacji zadań, sprawozdawczość oraz zdolność do tworzenia materiałów fachowych. W 2020 roku Rektor-Komendant Akademii Wojsk Lądowych powierzył mi funkcję sekretarza Rady Dyscypliny Nauk o Bezpieczeństwie w AWL, co wiązało się również z funkcją sekretarza komisji doktorskich, powoływanych w AWL do przeprowadzenia przewodów doktorskich. W tym też okresie podjąłem się również roli promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim na Uniwersytecie Wrocławskim, jednak z uwagi na rezygnację doktoranta ze studiów doktoranckich w 2021 roku działanie to nie zakończyło się obroną dysertacji.

W 2019 roku na zlecenie Polskiego Instytutu Ekonomicznego przygotowałem analizę (*policy paper*) na ówczesną konferencję monachijską (Munich Security Conference).

Dokument ten miał na celu opisanie perspektyw integracji europejskiego przemysłu zbrojeniowego w dobie zaostrzającej się rywalizacji z Rosją. Zimą 2020 roku ukończyłem książkę *Nauki o bezpieczeństwie. Budowanie szkoły naukowej*, w której wykorzystałem postulaty filozofii nauki (K. Popper, L. Fleck, T. Kuhn i I. Lakatos) do oceny programów badawczych realizowanych w amerykańskich politologicznych *security studies* oraz polskich nauk o bezpieczeństwie. Książkę wydała Księgarnia Akademicka w Krakowie.

W latach 2015-2019 współpracowałem ze Społeczną Akademią Nauk w Łodzi (wydział zamiejscowy w Tarnobrzegu), gdzie prowadziłem gościnnie zajęcia na studiach podyplomowych, związane z zarządzaniem wiedzą oraz coachingiem. Zajęcia te sprawiały mi wiele radości, ponieważ dzięki wieloletniej praktyce badawczej zdobyłem zarówno liczne narzędzia zarządzania wiedzą, jak i metody szkolenia dorosłych. W tym okresie opublikowałem również kilka prac związanych z problematyką zarządzania wiedzą oraz coachingu (zob. wykaz publikacji). Zagadnienia te były pobocznym tematem mojej pracy naukowej i uzupełniającym wątkiem dla interesujących mnie kwestii przywództwa oraz znaczenia ekspertów i ekspertyz w organizacjach.

Jesienią 2021 roku po zmianie pracodawcy na Uniwersytet Opolski powróciłem do nauk o polityce i administracji i zacząłem brać aktywny udział w debacie medialnej w kraju, co wiązało się z około setką występów medialnych w mediach polsko- i anglojęzycznych (do marca 2024, por. wykaz poniżej). Uznałem, że udział w komentowaniu wydarzeń z obszaru polityki zagranicznej i bezpieczeństwa może stać się moim wkładem w promowanie edukacji politologicznej, zwłaszcza w czasie eskalacji wojny rosyjsko-ukraińskiej. Współpracowałem z dziennikarzami takich podmiotów jak Polsat News, Interia.pl, Money.pl, Polskie Radio 24, TVP World, wPolsce.pl, Tygodnik Solidarność, Nowa Europa Wschodnia, Reset Obywatelski, IPP TV, Radio Opole, Radio Doxa, Radio Wnet, Radio eM Katowice, Radio Rzeszów i in. Pełniłem również rolę konsultanta dla stacji i dziennikarzy zagranicznych (Litwa, Niemcy, Wielka Brytania, Francja), przygotowujących audycje na temat polskiej polityki zagranicznej. W ramach licznych wywiadów dostarczałem informacji i komentarzy eksperckich dla słuchaczy mediów lokalnych i krajowych. Brałem również udział w debatach eksperckich organizowanych w mediach, jak i w Regionalnych Ośrodkach Debaty Międzynarodowej MSZ (Opole, Poznań, Wrocław, Kraków).

Moja aktywność naukowa po 2021 roku ogniskuje się wokół problematyki polityki międzynarodowej oraz polityki zagranicznej RP, co odpowiada mojemu dorobkowi naukowemu. W tym obszarze współpracowałem również z organizacjami typu think tank, takich jak Instytut Sobieskiego oraz Instytut Nowej Europy w Warszawie. Organizacje te umożliwiły mi współpracę z mediami, pisanie regularnych analiz politologicznych dla szerszej publiczności oraz pozyskanie dwóch grantów w konkursach Ministerstwa Spraw Zagranicznych „Dyplomacja publiczna” w 2022 i 2023 roku.

W ramach pierwszego grantu (DDPK/DP 2022/095/1) zrealizowałem raport badawczy pt. „Bezpieczeństwo Polski po szczycie NATO w Madrycie” został zaprezentowany w

październiku 2022 roku na konferencji Instytutu Sobieskiego z udziałem kilkudziesięciu dyplomatów, polityków i mediów.

W ramach drugiego grantu (DDPK/DP 2023/136/1) przeprowadziłem kilkadziesiąt wywiadów eksperckich w celu opracowania raportu badawczego *Trójmorze. Budowanie regionu*. W związku z tym projektem zostałem zaproszony przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu do poprowadzenia panelu poświęconemu współpracy międzynarodowej w regionie Trójmorza na PAIH Business Forum na Stadionie PGE Narodowym w dniu 4 października 2023 roku. Zespołowy raport *Trójmorze. Budowanie regionu* został przeze mnie zaprezentowany 8 grudnia 2023 roku na konferencji Instytutu Nowej Europy i obejmował analizę politologiczną formatu Inicjatywa Trójmorza (i innych organizacji regionalnych) z perspektywy teorii integracji politycznej. Pokłosem tych doświadczeń było również prowadzenie w 2023 roku szkoleń i kursów akademickich, takich jak „Think tanki w Polsce i na świecie” oraz „Analityka międzynarodowa”, gościnnie na Uniwersytecie w Białymstoku.

Wiosną 2022 roku zostałem zaproszony przez przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki do współtworzenia procesu ewaluacji w obszarze „nauk o polityce i administracji” oraz „nauk o bezpieczeństwie”, jako osoba posiadająca doświadczenie pracy naukowej zarówno w ramach środowisk cywilnych, jak i mundurowych. W dniach 7-8 kwietnia 2022 roku na zaproszenie Akademii Sztuki Wojennej brałem udział jako panelista w konferencji *Strategia Wojskowa. Kluczowe obszary badawcze*, z udziałem przedstawicieli Sztabu Generalnego, mającej na celu wsparcie przez nauki społeczne procesu rozwoju obronności państwa.

Latem 2023 roku byłem recenzentem projektów naukowych w konkursie organizowanym NKFI (Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal; węgierski odpowiednik polskiego Narodowego Centrum Nauki) w obszarze badania peryferii w regionie środkowoeuropejskim.

W 2022 roku redagowałem autorski numer kwartalnika *Copernicus Journal of Political Studies*, a w 2023 roku zostałem sekretarzem redakcji *Rocznika Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, z którym współpracowałem jako autor i recenzent od 2013 roku. W ostatnich latach współpracowałem jako recenzent artykułów naukowych, z takimi czasopismami jak m. in. *Politeja*, *Polish Political Science Yearbook*, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, *Zeszyty Szkoły Głównej Służby Pożarniczej*, *Studia Krytyczne*, *Scientific Journal of Military University of Land Forces*, *Aviation and Security Issues*, czy *Historia i Polityka*. Jesienią 2022 roku byłem również recenzentem wydawniczym Wydawnictwa Naukowego Scholar w kwestii oceny monografii pod red. prof. Romana Kuźniara (*Bezpieczeństwo Polski w świetle wojny na wschodzie*), poświęconej przebiegowi wojny w Ukrainie. W 2023 roku dołączyłem do kształtującego się środowiska Stowarzyszenie Studiów Strategicznych, skupiającego badaczy z doświadczeniem naukowo-dydaktycznym w obszarze nauk o polityce i bezpieczeństwie.

W latach 2021-2024 współtworzyłem słowniki i antologie poświęcone problematyce polityki międzynarodowej. Byłem tłumaczem tekstu Jamesa Fearona w antologii *Stosunki*

międzynarodowe. Tom 2. Antologia tekstów źródłowych. Współczesne oblicza dyscypliny po 1989 roku (red. A. Wojciuk, H. Schreiber), autorem hasła „System Międzynarodowy” w Słowniku Społecznym, przygotowywanym w Akademii Ignatianum oraz autorem hasła „Polityka Zagraniczna” w Encyklopedii Bezpieczeństwa Narodowego w Wojskowej Akademii Technicznej. W maju 2024 roku w Paryżu zaplanowano publikację przygotowanego przeze mnie w listopadzie 2023 roku numeru czasopisma „Conlits. Revue Geopolitique” (to francuski odpowiednik *Foreign Affairs*), poświęconego w całości polityce bezpieczeństwa Polski. Do współtworzenia numeru zaprosiłem specjalistów z Akademii Sztuki Wojennej, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych RP w Bydgoszczy i portalu Defence24.

W ciągu dekady pracy naukowej prezentowałem wyniki mojej pracy na kilkudziesięciu konferencjach naukowych o charakterze krajowym oraz międzynarodowym, których wykaz znajduje się w załączeniu.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

W 2013 roku opracowałem skrypt dydaktyczny pt. *Wstęp do metodologii badań politologicznych*, który w 2013 roku uzyskał nagrodę Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego na najlepszy materiał dydaktyczny wśród badaczy stosunków międzynarodowych. Pomimo, że w momencie jego publikacji byłem magistrem z niewielkim doświadczeniem naukowo-dydaktycznym, ten niewielki skrypt, będący w zasadzie zbiorem plansz dydaktycznych o charakterze informatora, jest jedną z moich częściej cytowanych prac. Również w 2013 roku wziąłem udział w pierwszych europejskich warsztatach metodologicznych w zakresie stosunków międzynarodowych (*European Workshop in International Studies*), które odbyły się w Tartu. Było to dla mnie ważne doświadczenie naukowe. Dzięki niemu zrozumiałem jak ważna jest jasność przekazu naukowego. Także w 2013 roku uzyskałem wspomniane już – certyfikat tutora oraz dyplom studiów podyplomowych w zakresie zarządzania projektami badawczo-rozwojowymi. Ciągły rozwój kompetencji podczas różnych szkoleń przynosił pozytywne oceny mojej pracy dydaktycznej (hospitacje, opinie studentów).

Dosyć wcześnie uruchomiłem swój profil w międzynarodowych serwisach naukowych, takich jak Academia.edu i ResearchGate, umożliwiając studentom i szerszej publiczności dostęp do moich tekstów, recenzji, materiałów dydaktycznych i slajdów. Obecnie (marzec 2024) serwis Academia.edu (<https://opole.academia.edu/TomaszPawluszko>) sytuuje mój profil wśród 2% najpopularniejszych na świecie, głównie dzięki materiałom dydaktycznym, które mają dziesiątki tysięcy pobrań (*Jak napisać esej? Jak przygotować prezentację? Jak czytać książki? Jak przygotować przypisy? I wiele innych*).

W latach 2012-2021 byłem opiekunem kół naukowych w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego („Dyplomacja”) i w Akademii Wojsk Lądowych („Dyplomacja i bezpieczeństwo”). Opieka obejmowała udział w spotkaniach i projektach studenckich, recenzje artykułów w Studenckich zeszytach naukowych AWL oraz udział w szerszych inicjatywach (konferencje, pozyskiwanie poparcia władz uczelni, opieka nad wyjazdami studentów do

Sejmu RP oraz instytucji NATO). Wspierałem również studentów wyjeżdżających za granicę, jako koordynator programu Erasmus+ w Instytucie Bezpieczeństwa Narodowego AWL (2019-2020, pracę zakłóciła pandemia COVID-19).

Odsyłając do informacji podanej już wyżej, dodam, że w 2014 roku kierowany przeze mnie zespół w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach otrzymał i zrealizował dydaktyczny w swej istocie grant MNISW (w ramach programu DUN, tj. Działalność Upowszechniająca Naukę) na projekt „Biblioteka Nordycka”, co umożliwiło wyposażenie Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w kilkadziesiąt fachowych publikacji międzynarodowych.

W 2016 roku opublikowałem pierwszy artykuł naukowy poświęcony metodyce pracy dydaktycznej. „Debata wokół dydaktyki stosunków międzynarodowych”²⁴, obejmuje metaanalizę kilkadziesiątu metod dydaktycznych, stosowanych w pracy ze studentami w obszarze polityki międzynarodowej. Problematyka dydaktyczna jest regularnie przedmiotem moich zainteresowań naukowych²⁵. Napisałem łącznie kilkanaście recenzji podręczników i innych publikacji naukowych. W latach 2020-2021 opublikowałem cykl tekstów na temat projektowania podręczników oraz stosowania rankingów, indeksów i baz danych w pracy naukowej i dydaktycznej. Dzięki opublikowaniu łącznie kilkunastu prac na temat różnych podejść badawczych, mogłem w pracy ze studentami korzystać z autorskich materiałów pomocniczych (por. wykaz artykułów naukowych).

Jak już wspomniano w sekcji powyżej, brałem udział w opracowywaniu programu, kart przedmiotów i realizacji zajęć na nowych kierunkach anglojęzycznych, takich jak *Scandinavian studies* (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, lata 2016-2018) oraz *Global studies* (Uniwersytet Opolski, od 2022). Szczególną satysfakcję sprawiło mi powierzenie mojej osobie autorskiego kursu *Academic Skills* (Umiejętności akademickie), na którym tłumaczę studentom metody uczenia się i pracy naukowej. Poniżej autorski program kursu, realizowany w UO od 2022.

Tabela. Program kursu Academic Skills na Uniwersytecie Opolskim (dr Tomasz Pawłuszko, tłumaczenie z języka angielskiego).

KLASA	UMIĘJĘTNOŚCI AKADEMICKIE	WARSZTATY / ZADANIA
1.	ROZPOZNANIE POTENCJAŁU	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: Analiza SWOT studenta Opis i analiza zasobów społecznych

²⁴ T. Pawłuszko, Debata wokół dydaktyki stosunków międzynarodowych, *Stosunki Międzynarodowe – International Relations*, vol. 53, nr 3, 2016, s. 231-246, <https://doi.org/10.7366/020909613201613>

²⁵ T. Pawłuszko, Kierunki badań w światowych studiach bezpieczeństwa, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 12, nr 2, 2018, s. 177-194, <https://doi.org/10.34862/rbm.2018.2.14> ; T. Pawłuszko, Proces doskonalenia umiejętności oficerów w obszarze zarządzania kryzysowego na przykładzie kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych, *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka*, nr 3, 2019, s. 55-70, <https://doi.org/10.34697/2451-0718-btip-2019-3-003> ; T. Pawłuszko, Projektowanie podręczników w naukach o bezpieczeństwie. Poszukiwanie dobrych praktyk, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 14, nr 1, 2020, s. 21-47, <https://doi.org/10.34862/rbm.2020.1.3> ; T. Pawłuszko, Indeksy i bazy danych jako źródła w studiach nad bezpieczeństwem. Stan badań, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 15, nr 1, 2021, s. 236-265, <https://doi.org/10.34862/rbm.2021.1.11>

2.	RÓWNOWAGA ŻYCIA W ŻYCIU STUDENTA	<ul style="list-style-type: none"> Warsztat: projektowanie celów studiów; Opis introspekcji i ról społecznych
3.	SYSTEM ZARZĄDZANIA SOBĄ	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: Zarządzanie zmianą życiową Macierz Coveya-Eisenhowera zarządzania czasem Opis modeli Diltsa poziomów świadomości
4.	UMIEJĘTNOŚCI POZNAWCZE	<ul style="list-style-type: none"> Warsztat: Introspekcja w praktyce / coaching Dyskusja na temat umiejętności poznawczych
5.	DEFINICJA NAUKI	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: procesy w nauce, hierarchie wiedzy, alternatywy dla nauki Opis: kategorie nauki (Popper, Kuhn)
6.	FUNKCJE NAUKI	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: dyskusja na tematy interdyscyplinarne Opis rodzajów nauk i ich funkcji
7.	CZYTANIE KSIĄŻEK I CZASOPISM	<ul style="list-style-type: none"> Rodzaje książek i czasopism naukowych – przegląd Warsztaty: jak studiować zaawansowane książki
8.	KIERUNKI STUDIÓW	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: analiza tekstu „Czym są studia globalne?” Dyskusja na temat zajęć specjalistycznych
9.	ZASOBY NAUKOWE	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: organizacja badań Definicja różnych typów tekstów w nauce
10.	STUDENT W INTERNECIE	<ul style="list-style-type: none"> Warsztat: opis pięciu ulubionych stron internetowych, wspierających Twój rozwój
11.	PUBLIKACJE NAUKOWE	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: analizy publikacji różnego typu Dyskusja na temat dobrych praktyk pisania tekstów
12.	WYDARZENIA NAUKOWE	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty: Analiza konferencji w Davos Dyskusja na temat przyszłości Metaverse Opis dobrych praktyk w pisaniu prac
13.	FORMALNE I NIEFORMALNE RELACJE W NAUCE	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty z praktyk i interakcji Opis podstawowej działalności naukowej
14.	STRESZCZENIE	<ul style="list-style-type: none"> Analiza prac końcowych przygotowanych przez studentów Uwagi końcowe

Zródło: Program kursu *Academic Skills* (studia *Global Studies*, 1 rok lic., UO), aut. T. Pawłuszko.

Przez cały okres kariery akademickiej prowadziłem liczne **zajęcia dydaktyczne**.

- **W Uniwersytecie Jana Kochanowskiego były to takie przedmioty jak:** *Nauka o państwie, prawie i polityce; Teoria polityki, Współczesne systemy polityczne, Polityka bezpieczeństwa, Teorie integracji międzynarodowej, Międzynarodowe stosunki gospodarcze (także po angielsku), Integracja w zespole i Coaching;*
- **W Akademii Wojsk Lądowych (studia cywilne, studia wojskowe, studium oficerskie) były to takie przedmioty jak:** *Współczesne systemy polityczne, Systemy bezpieczeństwa państw, Europejska polityka regionalna, Obrona cywilna, Zarządzanie kryzysowe, Standardowe procedury operacyjne, Teoria bezpieczeństwa, Organizacje proobronne, Rosja w polityce międzynarodowej;*
- **W Uniwersytecie Opolskim były to takie przedmioty jak:** *Teoria stosunków międzynarodowych, Wstęp do nauki o polityce, Geopolityka, Polityka bezpieczeństwa państw europejskich, Militarne strefy wpływów, Imperializm i hegemonizm we współczesnym świecie, Bezpieczeństwo międzynarodowe (po angielsku), Academic skills*

Prowadząc kursy, szkolenia i przedmioty dla osób w różnym wieku starałem się zawsze dopasować przekaz do wiedzy, doświadczenia i umiejętności kognitywnych studentów, słuchaczy i współpracowników. W ciągu ostatnich kilku lat wypracowałem praktykę tworzenia plansz dydaktycznych (tzw. *hangouts*, jednostronicowe streszczenie zagadnienia, graf przedstawiający argumentację filozoficzną lub infografika prezentująca dane gospodarcze), które przekazywałem studentom na początku zajęć oraz poprzez platformy edukacyjne kształcenia zdalnego, takie jak MS Teams. W rezultacie każdy prowadzony przeze mnie kurs jest oparty na autorskich materiałach, liczących łącznie kilkaset stron, co stanowi przystępne wprowadzenie do zagadnienia i skłania studenta do sięgnięcia po kolejne lektury. **Studenci doceniają moją pracę – w ogólnodostępnej ankiecie w systemie USOS na Uniwersytecie Opolskim od 2021 roku moje kursy są oceniane średnio powyżej noty 4,5 (w skali od 1 do 5).**

Po obronie rozprawy doktorskiej byłem jednym z organizatorów kilku konferencji naukowych na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania UJK. Wykaz organizowanych konferencji i wygłoszonych referatów naukowych znajduje się w dalszej części niniejszego dokumentu.

Jak już wspomniano w powyższej sekcji, w 2022 roku redagowałem autorski numer kwartalnika *Copernicus Journal of Political Studies*, a w 2023 roku zostałem sekretarzem redakcji *Rocznika Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, z którym współpracowałem jako autor i recenzent od 2013 roku. W ostatnich latach współpracowałem jako recenzent z takimi czasopismami jak m. in. *Politeja*, *Polish Political Science Yearbook*, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, *Zeszyty Szkoły Głównej Służby Pożarniczej*, *Aviation and Security Issues*, *Studia Krytyczne*, *Scientific Journal of Military University of Land Forces*, czy *Historia i Polityka*.

Popularyzacja nauki

W latach 2021-2024 wzięłem udział w kilkudziesięciu audycjach medialnych (por. tabela poniżej), udzielając licznych wywiadów i komentarzy związanych ze zmianami w polityce międzynarodowej. Aktywność tą traktowałem jako popularyzowanie nauki i dobrego imienia uczelni. Robiłem to społecznie i nie pobierałem wynagrodzenia od żadnej redakcji. Szczególnie duża część mojej aktywności przypadła na czas eskalacji wojny rosyjsko-ukraińskiej w pierwszej połowie 2022 roku.

Propozycje udziału w audycjach przyjmowałem niezależnie od poglądów rozmawiających ze mną dziennikarzy. Brałem udział w roli eksperta zarówno w programach mediów konserwatywnych, jak i liberalnych lub lewicowych. Opinia publiczna potrzebowała rzetelnych informacji na temat zasad rządzących relacjami między państwami w sytuacjach kryzysowych. Posiadana przeze mnie wiedza politologiczna oraz znajomość regulacji i działań resortów siłowych była bardzo przydatna w wyjaśnianiu różnych wydarzeń międzynarodowych (część audycji była w języku angielskim). Dzięki tym doświadczeniom mogłem wnieść wkład w edukację politologiczną społeczeństwa i zrozumieć jak duża jest rola uczonych w kształtowaniu debaty publicznej opartej na faktach. Jest to tym bardziej istotne w erze dezinformacji, propagandy, polaryzacji, infiltracji, fałszerstw i tzw. baniek informacyjnych.

Lista wystąpień medialnych i autorskich

1. 26 marca 2024 – Radio eM Katowice
2. 13 marca 2024 – Radio Doxa
3. 12 marca 2024 – Radio Opole
4. 29 luty 2024 – PolskieRadio24
5. 28 luty 2024 – TVP3 Opole
6. 9 luty 2024 – IPP TV
7. 6 luty 2024 – Polskie Radio Jedyńka
8. 26 stycznia 2024 – Radio Opole
9. 25 stycznia 2024 – audycja radiowa i warsztaty dla studentów Uniwersytetu w Białymstoku pt. *Analityka międzynarodowa. Organizacja i warsztat pracy.*
10. 8 stycznia 2024 – PolskieRadio24
11. 21 grudnia 2023 – IPP TV
12. 6 listopada 2023 – Radio Doxa
13. 20 października 2023 – IPP TV
14. 4 października 2023 – Prowadzenie panelu na PAIH Biznes Forum
15. 13 września 2023 – Radio Opole
16. 6 września 2023 – Polskie Radio Jedyńka (relacja ze szczytu Trójmorza, Bukareszt)
17. 18 sierpnia 2023 – komentarz dla Interia.pl (red. Ł. Rogojasz)
18. 10 sierpnia 2023 – komentarz dla Interia.pl (red. Ł. Rogojasz)
19. 4 sierpnia 2023 – PolskieRadio24
20. 5 lipca 2023 – PolskieRadio24
21. 4 lipca 2023 – Polskie Radio Trójka
22. 16 czerwca 2023 – PolskieRadio24
23. 16 maja 2023 – IPP TV
24. 8 maja 2023 – PolskieRadio24 – omówienie raportu SIPRI nt. zbrojeń na świecie
25. 6 marca 2023 – Portal 24Opole
26. 2 marca 2023 – PolskieRadio24
27. 8 luty 2023 – debata RODM Opole w II LO w Opolu
28. 26 stycznia 2023 – wywiad, „Nasz Dziennik”
29. 23 stycznia 2023 – TVP World
30. 11 stycznia 2023 – PolskieRadio24
31. 9 stycznia 2023 – IPP TV
32. 5 grudnia 2022 – IPP TV
33. 29 listopada – prezentacja dla RODM Poznań
34. 27 listopada 2022 – audycja wPolsce.pl, debata z J. Bartosiakiem (Strategy&Future)
35. 24 listopada 2022 – Radio Lublin, audycja „GPS” dr. Grzegorza Gila, nt. Soft Power
36. 21 listopada 2022 – prezentacja w Cyryl Club, POZNAŃ
37. 16 listopad 2022 – Radio Opole,
38. 16 listopad 2022 - Radio Em Katowice
39. 16 listopad 2022 – wywiad Nasz Dziennik,
40. 14 listopad 2022 – IPP TV
41. 4 listopada 2022 – Litewskie Radio Publiczne,
42. 4 listopada 2022 - Radio Doxa
43. 19 października 2022 –TVP WORLD
44. 11 października 2022 – Polsat News
45. 10 października 2022 – IPP TV
46. 22 września 2022 – wywiad w „Nasz Dziennik”
47. 31 sierpnia 2022 – IPP TV
48. 23 sierpnia 2022 – TVP WORLD
49. 9 sierpnia 2022 – komentarz dla serwisu Prawo.pl – rozmowa o zmianach w rozporządzeniach MON w związku z wdrożeniem Ustawy o obronie ojczyzny
50. 21 lipca 2022 – Radio Opole
51. 4 lipca 2022 – Audycja na kanale autorskim Radosława Pyffela (serwis YouTube)
52. 30 czerwca 2022 – IPP TV
53. 23 maja 2022 – audycja na kanale Reset Obywatelski, audycja „Dochodzenie Prawdy” u red. Tomasza Piątka
54. 10 maja 2022 – Radio Doxa

55. 20 kwietnia 2022 – Radio Opole
56. 14 kwietnia 2022 – TVP WORLD
57. 2 kwietnia 2022 – audycja „Dlaczego wybuchają wojny?”, Opolski Festiwal Nauki
58. 2 kwietnia 2022 – Polsat News
59. 22 marca 2022 – Polsat News – „Debata Dnia” red. A. Gozdyry
60. 19 marca 2022 – TVP WORLD
61. 16 marca 2022 – Polsat News
62. 14 marca 2022 – TVP WORLD
63. 9 marca 2022 – Wywiad w mies. „Polska Zbrojna” („Powtórki z Gruzji nie będzie”)
64. 7 marca 2022 – Radio Opole
65. 5 marca 2022 – Polsat News (audycja w bloku informacyjnym red. J. Gugąły)
66. 4 marca 2022 – Radio Park
67. 4 marca 2022 – Polsat News
68. 3 marca 2022 – Radio Rzeszów, „Jestem Za, Jestem Przeciw”
69. 25/26 luty 2022 – Polsat News – komentarz w nocnym paśmie o wojnie
70. 24 luty 2022 – IPP TV
71. 24 luty 2022 – komentarz dla serwisu MONEY.PL
72. 22 luty 2022 – TVP WORLD
73. 22 luty 2022 - Polsat News
74. 16 luty 2022 – Wywiad w „Tygodnik Solidarność” („Rusyfikacja ziem imperium”)
75. 15 luty 2022 – Komentarz dla rosyjskiej redakcji Voice Of America, Moskwa (temat: wizyta ministra Zbigniewa Raua w Moskwie jako próba OBWE zapobieżenia wojnie)
76. 10 luty 2022 – Polsat News,
77. 10 luty 2022 - Radio Wnet
78. 8 luty 2022 – IPP TV
79. 4 luty 2022 – Polsat News, debata gen. R. Polko, gen. prof. B. Pacek, dr T. Pawłuszko
80. 3 styczeń 2022 – Polsat News
81. 31 styczeń 2022 – audycja na kanale Reset Obywatelski – audycja „Dochodzenie Prawdy”, u red. Tomasza Piątka
82. 28 styczeń 2022 – Audycja „Debata Na Koszykowej” (Biblioteka M. St. Warszawy) – dr Agnieszka Bryc, płk dr Grzegorz Rzeczkowski, dr Tomasz Pawłuszko, dr Jacek Raubo
83. 28 styczeń 2022 – Radio Doxa
84. 24 styczeń 2022 – Radio Opole
85. 11 styczeń 2022 – IPP TV
86. 29 grudnia 2021 – Radio Rzeszów, „Jestem Za, Jestem Przeciw”, (rozmowa z amb. Janem Piekło)
87. 25 grudnia 2021 – Polsat News, „Debata Tygodnia” (T. Pawłuszko, W. Skrzypczak, red. J. Sabak)
88. 21 grudnia 2021 – IPP TV
89. 3 grudnia 2021 – Radio Opole
90. 30 listopad 2021 – Polsat News
91. 25 listopad 2021 – Debata w RODM Poznań
92. 12 listopad 2021 – Polsat News z M. Budziszem,
93. 12 listopad 2021 - IPP TV
94. 27 październik 2021 – POLSAT NEWS (debata z z gen. W. Skrzypczakiem)
95. 26 październik 2021 – IPP TV
96. 22 września 2021 – IPP TV

Źródło: opracowanie własne.

Możliwość regularnego występowania w mediach w roli eksperta pozwoliła mi rozwinąć umiejętności przygotowywania wystąpień publicznych oraz prezentacji złożonych treści w krótkim czasie. Większość audycji nie przekraczała 30 minut, co oznaczało konieczność zwięzłego przedstawiania opisu zjawiska, artykulacji własnych tez, argumentów oraz uzasadnień. Wejście w rolę publicznego intelektualisty, który prezentuje w mediach elementy wiedzy naukowej w sposób możliwie zrozumiały dla widzów z innych środowisk profesjonalnych było dla mnie wyzwaniem, które wymagało odpowiedzialności za przekaz, wiedzę, dobre imię własne, reprezentowanej uczelni oraz środowiska politologicznego, badającego procesy międzynarodowe. W swojej dotychczasowej karierze naukowej uważałem, że tradycyjne elementy nauki (seminaria, pogłębione lektury, elitaryzm, znajomość dorobku

środowiska naukowego, obcowanie z umysłami przeszłości) mogą współgrać z elementami, takimi jak media i zarządzanie wiedzą w celach edukacyjnych. Stąd aktywność powyższego typu zaliczam zarówno do pracy dydaktycznej, jak i aktywności organizacyjnej.

7. **Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.**

Zarysowany powyżej proces rozwoju naukowego posiada specyficzny profil. Punktem ciężkości mojej pracy było pisanie tekstów naukowych i specjalistycznych. W kolejnych latach starałem się spełniać wymogi, jakie są stawiane współczesnym badaczom, czyli (1) śledzenie światowej debaty naukowej, (2) ocena przebiegu i wyników badań empirycznych (zwłaszcza w czasopiśmie specjalistycznych) i ich zastosowań, (3) referowanie stanu badań w lokalnym środowisku naukowych oraz (4) projektowanie badań i kursów dydaktycznych, zgodnych ze stanem współczesnej wiedzy naukowej. Dlatego w każdym roku akademickim starałem się publikować artykuły, opracowania, sprawozdania i recenzje ważnych dla mnie publikacji, a z czasem również krótsze teksty również dla środowisk nie-naukowych.

Rozwój interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu nauk społecznych oraz rozbudowa metod pracy i warsztatu naukowego pozwolił mi na kolejne kroki w karierze naukowej, takie jak prowadzenie zespołów badawczych, aplikowanie o granty rządowe, organizowanie konferencji, prowadzenie czasopisma naukowego i aktywność publiczną. Uzyskany dorobek został doceniony przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w postaci powołania mojej osoby do grona ewaluatorów uczelni wyższych w obszarze dwóch dyscyplin naukowych: *nauki o polityce i administracji* oraz *nauki o bezpieczeństwie*. Podsumowując, można uznać, że moje portfolio składa się przede wszystkim z kilkudziesięciu publikacji oraz powiązanych z nimi wydarzeń (prelekcje i referaty na konferencjach) i projektów (edukacja, upowszechnianie nauki, dydaktyka, analityka, granty), dzięki którym poznałem twórczość wielu wybitnych badaczy i doświadczyłem zmieniającego się kształtu polskiego środowiska nauk społecznych w pierwszych dekadach XXI wieku.

Moim wkładem w badania naukowe jest opracowanie koncepcji naukowego badania pozycji międzynarodowej państw oraz zrealizowanie jej na przykładzie Polski. Kolejnym aspektem mojej pracy, który może posłużyć całemu środowisku jest rzadkie w literaturze przedmiotu wykorzystanie perspektywy naukowej pragmatyzmu oraz analitycznego eklektyzmu, które pozwoliły mi na nowe odczytanie tradycji intelektualnej badań nad polityką międzynarodową oraz zarysowanie nowych powiązań między nauką (wiedza, teorie, argumenty) i otoczeniem społecznym (interesariusze rozwoju nauk o polityce i administracji – urzędy, dyplomaci, analitycy, dziennikarze, politycy, etc.).

W niniejszym portfolio relatywnie mniejszą rolę pełnią projekty grantowe i zagraniczne. Jednakowoż udało mi się podtrzymać praktykę corocznego zaangażowania w projekty i publikacje zagraniczne. Moim celem na najbliższe lata jest zwiększenie umiędzynarodowienia dorobku oraz tworzenie międzynarodowych zespołów badawczych, pracujących naukowo nad zagadnieniami europejskimi i transatlantyckimi, ze szczególnym uwzględnieniem regionu

Europy Środkowo-Wschodniej. Dostrzegam rosnące znaczenie poznawcze procesów polityzacji kolejnych dziedzin życia państwowego i międzynarodowego, co w przyszłości zwiąże całe państwa i społeczeństwa sieciami nowych technologii. Kluczowe pozostaje znaczenie regulacji na poziomie krajowym i międzynarodowym, co pozostaje nadal domeną nauk o polityce i administracji.

.....
(podpis wnioskodawcy)

Opole, 27 marca 2024

Dr Tomasz Pawłuszko
Katedra Zarządzania i Polityk Publicznych
Instytut Nauk o Polityce i Administracji
Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Opolski

Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny

**I. WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH,
O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1. PKT 2 USTAWY**

Monografia naukowa

Tomasz Pawłuszko, *Pozycja Polski w systemie międzynarodowym*, Wydawnictwo Tetragon, Warszawa 2023, ss. 300, ISBN 978-83-66687-38-7.

II. WYKAZ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ ALBO ARTYSTYCZNEJ

1. Wykaz opublikowanych monografii naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.1).

Tomasz Pawłuszko, *Nauki o bezpieczeństwie. Budowanie szkoły naukowej*. Księgarnia Akademicka, Kraków 2020, ss. 234, ISBN 978-83-8138-460-5.

Tomasz Pawłuszko, *Kategoria systemu międzynarodowego w badaniach stosunków międzynarodowych*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014, ss. 250, ISBN 978-83-8019-046-7 (publikacja oparta na rozprawie doktorskiej).

2. Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych.

1. Tomasz Pawłuszko, *Elity państwa średniego* [w:] *Państwo średnie – Polska. Studia i Szkice*. Tom 2, red. K. Kubiak, Ł. Przybyło, Wydawnictwo Tetragon, Warszawa 2024, s. 40-63.

2. Tomasz Pawłuszko, *Trójmorze jako proces budowania regionu* [w:] T. Pawłuszko, A. Borówka, M. Gębska, J. Wilczek, *Trójmorze. Budowanie regionu*. Instytut Nowej Europy, Warszawa 2023, s. 8-22.
3. Tomasz Pawłuszko, *Polityka zagraniczna* [w:] *Encyklopedia bezpieczeństwa narodowego*, red. J. Itrich-Drabarek, A. Misiuk, S. Mitkow, P. Bryczek-Wróbel, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2023. (hasło słownikowe)
4. Tomasz Pawłuszko, *Peripherality of the CEE region* [w:] *Politics and Security of Central and Eastern Europe. Contemporary Challenges*, red. Ryszard Zięba, Seria: Contributions to Political Science, Springer Nature Switzerland, Cham 2023, s. 11-32.
5. Tomasz Pawłuszko, *Militarization of Security Policies in Central and Eastern Europe*, [w:] *Politics and Security of Central and Eastern Europe. Contemporary Challenges*, red. Ryszard Zięba, Seria: Contributions to Political Science, Springer Nature Switzerland, Cham 2023, s. 177-196.
6. Tomasz Pawłuszko, *System międzynarodowy* [w:] *Słowniki Społeczne. Tom VII. Globalizacja i współzależność*, red. A. Malewska, M. Filary-Szczepanik, Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum, Kraków 2022, s. 34-54. (hasło słownikowe) <https://doi.org/10.35765/slowniki.193>
7. Tomasz Pawłuszko, *Geoekonomia regionu Trójmorza. Przykład Polski* [w:] *Geopolityka Polski*, Seria monograficzna „Strefy wpływów”, t. 2, red. L. Sykulski, Toruń - Warszawa 2021, s. 301-350.
8. Tomasz Pawłuszko, *Geopolityka krytyczna i rosyjska wojna hybrydowa* [w:] *Geopolityka Rosji i obszaru postsowieckiego*, Seria monograficzna „Strefy wpływów”, t. 1, red. L. Sykulski, Oficyna Wydawnicza ASPRA – Wydawnictwo Zona Zero, Warszawa 2020, s. 75-101.
9. Tomasz Pawłuszko, *Amerykańskie i europejskie ujęcia bezpieczeństwa* [w:] *Perspektywy zagrożeń dla bezpieczeństwa międzynarodowego*, red. M. Banasik, A. Rogozińska, Difin, Warszawa 2019, s. 49-71.
10. Tomasz Pawłuszko, *Indeks bezpieczeństwa państwa w kontekście teorii centrum-peryferie* [w:] T. Pawłuszko, M. Molendowska, M. Leszczyński (red.) *Wymiary bezpieczeństwa europejskiego*, Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2017, s. 99-114.
11. Tomasz Pawłuszko, *Popularyzacja coachingu a proces kreacji elit* [w:] *Populizm jako narzędzie marketingu politycznego*, red. M. Nowina Konopka, K. Glinka, R. Miernik, Wyd. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2017, s. 79-98.
12. Tomasz Pawłuszko, *Polityka a bezpieczeństwo – uwagi o relacjach między dwoma obszarami badań* [w:] *Bezpieczeństwo w wymiarze soft power i hard power*, red. R. Korzeniowski, P. Schmidt, Wyd. INP UWM, Olsztyn 2017, s. 133-146.
13. Tomasz Pawłuszko, *System międzynarodowy Karla Polanyi'ego. Wiązanie polityki i ekonomii w analizie stosunków międzynarodowych* [w:] *Sztuka polityki. XX lat Instytutu Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa*, A. Kasińska-Metryka et al., Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2017, s. 145-162.
14. Tomasz Pawłuszko, *Nowe trendy badań nad polityką zagraniczną* [w:] R. Zięba, T. Pawłuszko (red.) *Polityka zagraniczna Polski w zmieniającym się ładzie międzynarodowym*. Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2016, s. 77-92.

15. Tomasz Pawłuszko, *Relacje władzy i wiedzy. Problemy doradztwa eksperckiego w sferze polityki* [w:] T. Bojarowicz, W. Kotowicz, P. Schmidt (red.) *Władza w przestrzeni społeczno-politycznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2016, s. 185-202.
16. Tomasz Pawłuszko, *Perspektywy rozwoju doradztwa eksperckiego w obszarze nauk o polityce* [w:] *Ideowe i pragmatyczne uwarunkowania marketingu politycznego*, A. Kasińska, M. Molendowska, R. Wiszniowski (red.) Wyd. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2016, s. 161-174.
17. Tomasz Pawłuszko, *Znaczenie rozwoju miast w państwach Europy Środkowej w optyce teorii centrum-peryferie*, [w:] *Miasta Polski na początku XXI wieku. Społeczeństwo – gospodarka – rozwój*, tom III, Wydawca: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie – Instytut Prawa i Ekonomii, Stalowa Wola 2016, s. 101-118.
18. Tomasz Pawłuszko, *Bezpieczeństwo a kwestia nierówności społecznych* [w:] *Bezpieczeństwo społeczne – bezpieczeństwo socjalne*, T. Jarocki, M. Molendowska (red.), Wyd. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2015, s. 139-150
19. Tomasz Pawłuszko, *Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem. Jednostki, grupy i społeczeństwa*, M. Kopczewski, A. Kurkiewicz, S. Mikołajczak (red.), Wyd. Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Poznań 2015, s. 533-544.
20. Tomasz Pawłuszko, *Wzorce rozwojowe regionu nordyckiego – zarys problematyki* [w:] *Pomiędzy światem polityki a życiem naukowym*, tom 1, red. J. Jaskiernia, R. Kubicki, Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2015, s. 219-234.
21. Tomasz Pawłuszko, *Kategoria systemu międzynarodowego* [w:] R. Zięba, S. Bieleń, J. Zając, *Teorie i podejścia badawcze w nauce o stosunkach międzynarodowych*, Wyd. Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015, s. 261-282.
22. Tomasz Pawłuszko, *Teoria bezpieczeństwa a teoria pokoju* [w:] *Bezpieczeństwo międzynarodowe. Polska-Europa-Świat*, red. J. Zając, A. Włodkowska-Bagan, M. Kaczmarek, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015. (księga jubileuszowa prof. dr hab. Ryszarda Zięby), s. 59-72.
23. Tomasz Pawłuszko, *Droga państw nordyckich z peryferii do centrum gospodarki światowej* [w:] *Północ w przestrzeni politycznej i ekonomicznej*, red. M. Tomala, M. Łuszczuk, Wyd. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2015, s. 195-214.
24. Tomasz Pawłuszko, *Tradycja analityczna nordyckich badań nad pokojem* [w:] M. Tomala (red.) *Północ w stosunkach międzynarodowych*, Wyd. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2014, s. 81-96.
25. Tomasz Pawłuszko, *Strategia zrównoważonego rozwoju w dokumentach Nordyckiej Rady Ministrów* [w:] *Dyplomacja w życiu. Życie w dyplomacji*, red. J. Jaskiernia, W. Saletra, Wyd. Wydział Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2014, s. 285-300. (księga jubileuszowa prof. dr hab. Ryszarda Czarnego).
26. Tomasz Pawłuszko, *Definiowanie bezpieczeństwa w polskich strategiach rozwoju po 2004 roku* [w:] *Edukacja dla bezpieczeństwa. Prawno-kulturowe problemy*

- bezpieczeństwa Unii Europejskiej*, red. M. Borkowski, M. Stańczyk-Minkiewicz, I. Ziemkiewicz-Gawlik, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Poznań 2014, s. 21-32.
27. Tomasz Pawłuszko, *Przywództwo w państwie dobrobytu? Przyczynek do studiów nad szwedzkim modelem przywództwa politycznego* [w:] *Dylematy współczesnego przywództwa w Europie. Analiza na wybranych przykładach*, A. Kasińska-Metryka (red.), Wyd. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2014, s. 29-52.
28. Tomasz Pawłuszko, *Theory of International Relations in Search of the Arctic Situation's Definition. Towards the Perspective of International Regimes*, [w:] *The Northern Spaces. Contemporary Issues*, red. R. Czarny, R. Kubicki, A. Janowska, R. S. Czarny, Scandinavium, Kielce 2012, s. 117-130.

Rozdziały przed doktorem

29. Tomasz Pawłuszko, *Afganistan w polityce Stanów Zjednoczonych* [w:] *Stracona dekada? Polityka bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych wobec „globalnych obszarów niestabilności” (Iraku, Iranu, KRL-D oraz Afganistanu) w latach 2001-2011*, red. Ł. Smalec, Wydawnictwo Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012, s. 31-44.
30. Tomasz Pawłuszko, *Ekonomia polityczna w badaniu polityki zagranicznej państwa* [w:] *Polityka a ekonomia*. Koło Nauk Politycznych UJ, Wydawnictwo AT, Kraków 2012, s. 219-226.
31. Tomasz Pawłuszko, *Analiza aspektów mocarstwowości w stosunkach międzynarodowych. Przykład Chin* [w:] *Pojedynek o hegemonię w podwubiegunowym świecie*, P. Sosnowski, W. Wesołowski (red.), Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010, s. 211-234.
32. Tomasz Pawłuszko, *Polska w światowym obrocie handlowym* [w:] *Podmiotowość geopolityczna. Studia nad polską polityką zagraniczną*, red. Krzysztof Szczerski, Wyd. Krajowa Szkoła Administracji Publicznej, Warszawa 2009, s. 224-240.
33. Tomasz Pawłuszko, *Wielokulturowość i teoria polityczna* [w:] *Interkulturowy dialog – czyli o różnych wymiarach kultury*, red. A. Flis, I. Głuszyńska, Publikacja pokonferencyjna KSSM UJ, Kraków 2009, s. 113-118.
34. Tomasz Pawłuszko, *System obrony przeciwrakietowej a stosunki polsko-amerykańskie* [w:] *Wpływ tarczy antyrakietowej na pozycję międzynarodową Polski*, red. M. Chorośnicki, A. Gruszczak, INPISM UJ – KSSM UJ, Kraków 2008, s. 151-188.
35. Tomasz Pawłuszko, *Raport CSIS – prognoza dla Rosji do roku 2017* [W:] *Studenckie Zeszyty Rosjoznawstwa*, nr 3, red. prof. dr hab. M. Smoleń, Kraków 2008, s. 25-30.

UWAGI DO WYKAZU:

Rozdziały publikowane w monografiach wieloautorskich są od kilkunastu lat ważnym, choć pobocznym elementem mojej pracy naukowej. Teksty zawarte w publikacjach pokonferencyjnych, jubileuszowych oraz corocznych pracach zbiorowych, wydawanych zwyczajowo przez katedry / instytuty, w których pracowałem, zdają sprawę z bieżącej pracy naukowej dla danego okresu. W rozdziałach dokonywałem wprowadzeń, przeglądów i przyczynków do dalszych swoich prac, których efekty publikowałem zwykle w recenzowanych

czasopismach naukowych. Największa liczba rozdziałów pochodzi z okresu pracy w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Po pandemii COVID-19 i po zmianach w systemie parametryzacji polskich uczelni liczba konferencji i wydawanych prac wieloautorskich znacząco spadła. Nadal jednak uczestniczyłem w projektach takich, jak seria „Strefy Wpływów” oraz opracowywałem hasła do słowników. Wyjątkowe w moim dorobku jest współautorstwo pracy zbiorowej, wydanej w globalnym wydawnictwie Springer International pod red. prof. Ryszarda Zięby. Eskalacja wojny rosyjsko-ukraińskiej od 2022 roku sprawiła, że jako grupa badaczy z Europy Środkowej uznaliśmy, iż warto, aby świat euro-amerykański zapoznał się szerzej z perspektywą studiów politologicznych, prowadzonych w naszym regionie. Książkę wydano w serii *Contributions to Political Science*. W planach są kolejne prace tego typu.

3. Wykaz członkostwa w redakcjach naukowych monografii.

T. Pawłuszko, *Wymiary bezpieczeństwa europejskiego* (redaktor naukowy wraz z M. Molendowską i M. Leszczyńskim), Wyd. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2017.

T. Pawłuszko, *Polska polityka zagraniczna w zmieniającym się ładzie międzynarodowym*, (red. z R. Ziębą), Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2016.

4. Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.2)*.

1. Tomasz Pawłuszko, Kryzys Obrony Cywilnej w Polsce. Perspektywa instytucjonalna, *Studia Bezpieczeństwa Narodowego*, vol. 30, nr 4, 2023, s. 41-62. <https://doi.org/10.37055/sbn/175516>
2. Tomasz Pawłuszko, The conflict between Russia and Ukraine: The causes of the war, security studies and the formation of an epistemic community in Poland, *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka – Security. Theory and Practice*, nr 3, 2023, s. 11-28. <https://doi.org/10.48269/2451-0718-btip-2023-3-001>
3. Tomasz Pawłuszko, Sprawozdanie z V Jagiellońskiej Konferencji Bezpieczeństwa „Wojna i zmiana w środowisku międzynarodowym”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, 25-26 września 2023 r., *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 17, nr 2, 2023, s. 229-234, <https://doi.org/10.34862/rbm.2023.2.12>
4. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: R. Kuźniar (red.). 2022. *Bezpieczeństwo Polski w świetle wojny na wschodzie*. Wydawnictwo Naukowe Scholar, ss. 218. *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 17 (nr 1), s. 173–187, <https://doi.org/10.34862/rbm.2023.1.8>
5. Tomasz. Pawłuszko, Polityka bezpieczeństwa Polski. Wnioski z badań empirycznych, *Przegląd Geopolityczny*, t. 43, 2023, s. 49-70.
6. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: *Bezpieczeństwo międzynarodowe* (wyd. 2). (2020). R. Kuźniar, A. Bieńczyk-Missala, P. Grzebyk, R. Kupiecki, M. Madej, K. Pronińska, A. Szeptycki, P. Śledź, M. Tabor, A. Wojciuk. Warszawa: Wydawnictwo

- Naukowe Scholar, ss. 600, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 15, nr 1, 2021, s. 305-309, <https://doi.org/10.34862/rbm.2021.1.14>
7. Tomasz Pawłuszko, Recenzja: R. Kupiecki, F. Bryjka, T. Chłoń, *Dezinformacja międzynarodowa. Pojęcie, rozpoznanie, przeciwdziałanie*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2022, *Sprawy Międzynarodowe*, vol. 75, nr 2, 2022, s. 265-273, <https://doi.org/10.35757/SM.2022.75.2.13>
 8. Tomasz Pawłuszko, The Foreign Policy of Poland and the Problem of Political Rationale, *Teoria Polityki*, vol. 6, 2022, s. 237-255, <https://doi.org/10.4467/25440845TP.22.011.16307>
 9. Tomasz Pawłuszko, Geopolityka jako paradygmat stosunków międzynarodowych, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 15, nr 2, 2021, s. 112-138, <https://doi.org/10.34862/rbm.2021.2.7>
 10. Tomasz Pawłuszko, Europa wielu prędkości i kwestia Europy Wschodniej. Ujęcie centro-peryferyjne, *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*, vol. 19, 2021, s. 259-282, <https://doi.org/10.36874/RIESW.2021.2.13>
 11. Tomasz Pawłuszko, The Rise of Geopolitics in Poland and Eastern Europe: The Three Seas and the Bucharest Nine Initiatives, *The Copernicus Journal of Political Studies*, no. 1, 2021, s. 5-26, <https://doi.org/10.12775/CJPS.2021.001>
 12. Tomasz Pawłuszko, Indeksy i bazy danych jako źródła w studiach nad bezpieczeństwem. Stan badań, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 15, nr 1, 2021, s. 236-265, <https://doi.org/10.34862/rbm.2021.1.11>
 13. Tomasz Pawłuszko, Recenzja, Review of the book by Delphine Deschaux-Dutard (2021) *Research Methods in Defence Studies. A Multidisciplinary Overview*. New York, Oxon: Routledge, pp. 230, *Security and Defence Quarterly*, 2021; vol. 35 (no.3), s. 103-107, <https://doi.org/10.35467/sdq/138180>
 14. Tomasz Pawłuszko, Review of the book by David J. Lonsdale and Thomas M. Kane (2020) *Understanding Contemporary Strategy*, 2nd ed. Oxon, New York: Routledge, pp. 365, ISBN: 9781138059474, *Security and Defence Quarterly*, 2021; vol. 34 (no. 2), s. 86-89, <https://doi.org/10.35467/sdq/135640>
 15. Tomasz Pawłuszko, Projektowanie podręczników w naukach o bezpieczeństwie. Poszukiwanie dobrych praktyk, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 14, nr 1, 2020, s. 21-47, <https://doi.org/10.34862/rbm.2020.1.3>
 16. Tomasz Pawłuszko, Polskie kłopoty z geopolityką, z Rosją w tle, *Nowa Europa Wschodnia*, nr 3, 2020, s. 63-68. <https://www.kew.org.pl/produkt/nowa-europa-wschodnia-3-2020/>
 17. Tomasz Pawłuszko, Poliheurystyczna teoria podejmowania decyzji w analizie polityki bezpieczeństwa, *Colloquim WNHIS Akademii Marynarki Wojennej*, vol. 1, 2020, s. 79-100, <https://doi.org/10.34813/05coll2020>
 18. Tomasz Pawłuszko, Energy Security and the Problem of Peripherality: Case Study of the CEE Region Between Russia and the EU, *The Copernicus Journal of Political Studies*, 2/2018, s. 61-82, <https://doi.org/10.12775/CJPS.2018.0010>
 19. Tomasz Pawłuszko, Geneza studiów strategicznych jako rdzenia programu badań nad bezpieczeństwem, *De Securitate et Defensione. O bezpieczeństwie i obronności*, nr 1 (5) 2019, s. 72-95, <https://doi.org/10.34739/dsd.2019.01.06>

20. Tomasz Pawłuszko, Proces doskonalenia umiejętności oficerów w obszarze zarządzania kryzysowego na przykładzie kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych, *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka*, nr 3, 2019, s. 55-70, <https://doi.org/10.34697/2451-0718-btip-2019-3-003>.
21. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: Piotr Mickiewicz (2018). *System bezpieczeństwa narodowego w rozwiązaniach systemowych wybranych państw*. Warszawa: Difin (wydanie drugie), ss. 429, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 13, nr 2, 2019, s. 291-295, <https://doi.org/10.34862/rbm.2019.2.17>
22. Tomasz Pawłuszko, Artykuł recenzyjny nt. książki J. Zając, *Poland's Security Policy*, Palgrave Macmillan, London & New York 2016, *Przegląd Zachodni*, nr 2 (371), 2019, s 278-283.
23. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: *Bezpieczeństwo międzynarodowe w XXI wieku*, red. R. Zięba, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2018, ss. 502, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, 12, 2, 2018, s. 278-281, <https://doi.org/10.34862/rbm.2018.2.21>
24. Tomasz Pawłuszko, Czy Polska jest zacofana? *Studia Polityczne*, t. 46, nr 2, 2018, s. 227-242.
25. Tomasz Pawłuszko, Kissinger's "World Order": Review of the Polish Edition, *Athenaeum. Polish Political Science Studies*, vol. 60, 2018, s. 263-268, <https://doi.org/10.15804/athena.2018.60.15>
26. Tomasz Pawłuszko, Model Rokkana-Urwina w relacjach centro-peryferyjnych, *Cywilizacja i Polityka*, vol. 16, 2018, s. 146-168, <https://doi.org/10.15804/cip201811> dostęp: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/cip/16/cip1611.pdf>.
27. Tomasz Pawłuszko, Nowa recepcja teorii polityki zagranicznej w Polsce, *Sprawy Międzynarodowe*, t. 71 (4), 2018, s. 339-349. <https://doi.org/10.35757/SM.2018.71.4.18> (recenzja książki T. Pugacewicza, *Teorie polityki zagranicznej. Perspektywa amerykańskiej analizy polityki zagranicznej*, Wydawnictwo UJ, Kraków 2017)
28. Tomasz Pawłuszko, Kierunki badań w światowych studiach bezpieczeństwa, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 12, nr 2, 2018, s. 177-194, <https://doi.org/10.34862/rbm.2018.2.14>.
29. Tomasz Pawłuszko, Bezpieczeństwo ontologiczne. Koncepcja i zastosowanie, *Doctrina. Studia społeczno-polityczne*, 15, 2018, s. 235-252 <https://czasopisma.uph.edu.pl/doctrina/article/view/1634>
30. Tomasz Pawłuszko, Polish Approach to Security Studies. Between Political Science and Economics, *Miscellanea Oeconomicae*, 21, nr 4, t. II, 2017, s. 105-116.
31. Tomasz Pawłuszko, Kwestia bezpieczeństwa w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 w kontekście polskich strategii rozwoju, *Studia Politologiczne*, Warszawa, nr 49, 2018, s. 51-71.
32. Tomasz Pawłuszko, Recenzja, *Political Science in Europe at the Beginning of the 21st Century*, eds. B. Krauz-Mozer, M. Kulakowska, P. Borowiec, P. Ścigaj, Jagiellonian University Press, Cracow 2015, ss. 612, *Przegląd Politologiczny*, 2, 2017, s. 217-218, <https://doi.org/10.14746/pp.2017.22.2.14>
33. Tomasz Pawłuszko, Między Zachodem a Wschodem. Polska w perspektywie długiego trwania, *Miscellanea Oeconomicae*, 21, 4/2017, s. 49-74. https://miscellanea.ujk.edu.pl/data/Oferta/Pliki/1151_1_4_Paw_uszko_Tomasz.pdf

34. Tomasz Pawłuszko, Perspektywa wykorzystania badań nad systemem-światem w analizie stosunków międzynarodowych w XXI wieku, *Historia i Polityka*, no. 21, 2017, s. 9-25, <https://doi.org/10.12775/HiP.2017.017> .
35. Tomasz Pawłuszko, Analiza gospodarki-świata według Fernanda Braudela, *Teka Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych PAN*, 12, 2/2017, s. 125-146. https://www.pan-ol.lublin.pl/archiwum/wydawnictwa/TPol12_2/6_Pawluszko.pdf
36. Tomasz Pawłuszko, Rozwój cywilizacji kapitalistycznej w perspektywie teorii systemu-świata, *Cywilizacja i Polityka*, nr 2017, s. 66-89, <https://doi.org/10.15804/cip201704> (DOI nieaktywny), do pobrania za strony: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/cip/15/cip1504.pdf> .
37. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki Tomasz Warczok, Tomasz Zarycki, *Gra peryferyjna. Polska politologia w globalnym polu nauk społecznych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2016, ss. 304, *Cywilizacja i Polityka*, nr 15, 2017, s. 513-515, <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/cywilizacja/article/view/4103/8366>
38. Tomasz Pawłuszko, Debata wokół dydaktyki stosunków międzynarodowych, *Stosunki Międzynarodowe –International Relations*, vol. 53, nr 3, 2016, s. 231-246, <https://doi.org/10.7366/020909613201613> .
39. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki A. Wojciuk, *Imperia wiedzy. Edukacja i nauka jako czynniki siły państw w stosunkach międzynarodowych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2016, *Przegląd Zachodni*, nr 4 (361), 2016, s. 319-321.
40. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki J. Sadłocha, *Krytyczna analiza kategorii interesu w teorii stosunków międzynarodowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2015, ss. 224, *Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*, nr. 51, 2016, s. 198-200, <https://doi.org/10.15804/athena.2016.51.12> .
41. Tomasz Pawłuszko, Sprawozdanie z konferencji naukowej „Polityka zagraniczna Polski w zmieniającym się ładzie międzynarodowym”, Podzamcze, 12-13.05.2016, *Stosunki Międzynarodowe – International Relations*, t. 53, nr 3, 2016, s. 263-265.
42. Tomasz Pawłuszko, Konceptualizacja teorii regionalnych kompleksów bezpieczeństwa, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 9, nr 2, 2015, s. 57-70, <https://doi.org/10.34862/rbm.2015.2.5>
43. Tomasz Pawłuszko, Bezpieczeństwo międzynarodowe w badaniach polskich think tanks, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 8, nr 2, 2014, s. 198-213, <https://doi.org/10.34862/rbm.2014.2.13>
44. Tomasz Pawłuszko, Użyteczność analityczna kategorii systemu międzynarodowego, *Stosunki Międzynarodowe – International Relations*, tom 49, nr 1, 2014, s. 9-29.
45. Tomasz Pawłuszko, System międzynarodowy w polskiej nauce o stosunkach międzynarodowych, *Rocznik Politologiczny*, nr 10, 2014, s. 7-28.

Artykuły przed doktoratem

46. Tomasz Pawłuszko, Anglosaskie źródła nauki o stosunkach międzynarodowych, *Stosunki Międzynarodowe – International Relations*, t. 44, nr 3-4, 2011, s. 91-114.
47. Tomasz Pawłuszko, Review: Barry Buzan, Richard Little, *Systemy międzynarodowe w historii świata* [International Systems in World History: Remaking the Study of

International Relations], PWN Press, Warszawa 2011, pp. 565, *The Copernicus Journal of Political Studies*, no. 1, 2012, s. 158-161, <https://doi.org/10.12775/18391>

*w wykazie uwzględniono artykuły recenzyjne i sprawozdania

UWAGI DO WYKAZU

W okresie studiów magisterskich (2008-2010) publikowałem pierwsze teksty o charakterze naukowym, z uporządkowaną argumentacją i fachową bazą źródeł, których zasoby i skomplikowanie rosły z każdym rokiem pracy. Głównym moim zainteresowaniem stawała się teoria stosunków międzynarodowych, której rozwój (teorie systemowe) stał się tematem mojej rozprawy doktorskiej. Ponadto, uważałem, że znajomość teorii i metod badawczych jest niezbędna w dalszej pracy naukowej. Dlatego przez kolejne lata wydałem wiele opracowań niedostępnych szerzej w kraju prac naukowych (prace Galtunga, Wallersteina, Rokkana, Polanyi'ego, Mintza, Chernoffa i autorów piszących o polityce zagranicznej).

W czasie studiów doktoranckich i bezpośrednio po nich (2010-2015) publikowałem głównie w obszarze problematyki północnoeuropejskiej (praca w Katedrze Krajów Europy Północnej UJK), zajmując się problematyką studiów nad rozwojem (*development studies*) i pokojem (*peace research*), co doprowadziło mnie do zainteresowania problemem rozwoju i bezpieczeństwa państw. Oba tematy kontynuowałem w kolejnych latach.

W okresie kolejnym (2015-2018) zacząłem rozwijać własną refleksję na temat wykorzystania teorii centro-peryferijnych do badania sytuacji Polski i regionu Europy Środkowej i Wschodniej. Z tego okresu pochodzi wiele moich artykułów na temat koncepcji systemu-świata oraz znaczenia historii gospodarczej dla rozumienia stosunków międzynarodowych. Opublikowałem wówczas serię tekstów, poświęconych myśli Fernanda Braudela (lubelska *Teka Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych* PAN), szkole Immanuela Wallersteina (czasopisma *Cywilizacja i Polityka* w Gdańsku, *Historia i Polityka* w Toruniu) oraz pozycji międzynarodowej Polski w okresie nowożytnym (*Miscellanea Oeconomicae*). Uzyskana wówczas wiedza ta będzie mi służyć w kolejnych latach.

W okresie następnym (2018-2021) publikuję więcej na temat polityki bezpieczeństwa, co było związane z pracą w Akademii Wojsk Lądowych. Z tego okresu pochodzą studia nad problematyką podejmowania decyzji (gdzińskie *Colloquium*), foresightu politycznego (warszawskie *Studia Politologiczne*), bezpieczeństwa ontologicznego (siedlecka *Doctrina*), szkolenia wojsk, w których brałem udział (*Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka* z Krakowa), czy studiów strategicznych (*De Securitate et Defensione*, również z Siedlec). Ważne swoje prace publikowałem we wrocławskim *Roczniku Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, były to studia poświęcone światowym trendom w badaniach nad bezpieczeństwem (2018), projektowaniu podręczników (2020), używaniu indeksów, wskaźników i baz danych (2021), a także powrotowi geopolityki do debaty publicznej (2020-2021). Nadal interesowała mnie kwestia

nierówności, wynikających z dostępu państw do zasobów (2018, tekst w *Copernicus Journal of Political Studies*, przykład surowców energetycznych).

W ostatnim okresie (2021-2024) powróciłem do łączenia kwestii centro-peryferyjnych i bezpieczeństwa. Świadczą o tym prace, takie jak studia na temat koncepcji „Europy wielu prędkości” (2021, *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*), koncepcji centro-peryferyjnych w polskich koncepcjach geopolitycznych (2022, ponownie *Copernicus Journal of Political Studies*). Wątki te wykorzystałem również w rozdziałach monografii wieloautorskiej w wydawnictwie Springer, o której mowa powyżej (przygotowanie 2022, wydanie 2023). W 2022 roku dołączyłem do zespołu autorów, przygotowujących numer krakowskiego czasopisma *Teoria Polityki*, gdzie zamieściłem artykuł na temat uzasadnień (*rationale*) kierunków polityki zagranicznej Polski, dostarczanych przez różne środowiska polityczne. Temat ten kontynuowałem i jesienią 2022 wydałem raport badawczy poświęcony bezpieczeństwu Polski. Jego naukowe opracowanie wydałem kilka miesięcy później w *Przeglądzie Geopolitycznym* (2023). Był to też okres bezpośrednich przygotowań do wydania monografii *Pozycja Polski w systemie międzynarodowym*, w której wykorzystałem zgromadzoną przez lata wiedzę.

Pod koniec 2023 roku wydałem dwie prace, będące pokłosiem moich wykładów jeszcze w Akademii Wojsk Lądowych. Dotyczą one aktualnych problemów polityki bezpieczeństwa. Tekst na temat upadku polskiej Obrony Cywilnej z perspektywy instytucjonalizmu ukazał się w *Studiach Bezpieczeństwa Narodowego* (Wojskowa Akademia Techniczna), a omówienie przyczyn i przebiegu wojny rosyjsko-ukraińskiej z perspektywy ankietowanych przeze mnie polskich ekspertów wydał krakowski periodyk *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka*.

Oprócz artykułów naukowych i studiów przypadku regularnie publikowałem recenzje ważnych, moim zdaniem, książek naukowych oraz sprawozdania z niektórych konferencji naukowych, w których brałem udział. Artykuły recenzyjne to łącznie kilkanaście mniejszych prac publikowanych w ważnych czasopismach (*Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne, Studia Polityczne, Przegląd Politologiczny, Przegląd Zachodni, Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego* i in.), które włączyłem do wykazu, a które jednocześnie są świadectwem tego, jak ważne były dla mnie publikacje wytworzone w naszym środowisku naukowym (prace B. Krauz-Mozer, J. Sadłochy, A. Wojciuk, T. Pugacewicz, J. Zając, R. Kuźniara, R. Zięby i innych). Jako osoba prowadząca liczne kursy akademickie zwracam uwagę na jakość publikacji naukowych, które polecam moim studentom. Krytycznie przyglądam się rynkowi wydawniczemu i chętnie wskazuję prace, które z różnych powodów mogą być ważne dla środowiska naukowego (także prace zagraniczne).

Współpracuję również chętnie z czasopismami naukowymi, przygotowując recenzje artykułów naukowych. W ostatnich latach współpracowałem jako recenzent z takimi czasopismami jak m. in. *Politeja, Polish Political Science Yearbook, Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego, Zeszyty Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, Aviation and Security Issues, Studia Krytyczne, Scientific Journal of Military University of Land Forces*, czy *Historia i Polityka*.

5. Wykaz osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).

2013 - 2023

Rozwój kompetencji osobistych. W 2013 roku ukończyłem kurs tutora (Collegium Wratislaviense) oraz studia podyplomowe „Menedżer projektów badawczo-rozwojowych” (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu, obecnie Uniwersytet WSB Merito, Wrocław). W 2023 roku ukończyłem studia podyplomowe „Coaching z biznesie” (Uniwersytet WSB Merito, Wrocław). Wiedza ta zwiększyła moje umiejętności dydaktyczne i organizacyjne.

2013-2014

Grant na działalność naukowo-dydaktyczną. W 2014 roku kierowany przeze mnie zespół w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach otrzymał i zrealizował grant MNISW (w ramach programu DUN, tj. Działalność Upowszechniająca Naukę) na projekt „Biblioteka Nordycka”, co umożliwiło wyposażenie Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w kilkaset fachowych publikacji międzynarodowych.

2013-2016

Badania naukowe

W czasie pracy w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego realizowałem projekty badawcze w ramach badań statutowych.

- Projekt „Analiza porównawcza polityki rozwoju regionalnego państw Europy Północnej i Polski” (projekt nr 614002.00) realizowałem w latach 2013-2015. W ramach projektu opublikowałem 2 artykuły naukowe, 5 rozdziałów w monografiach wieloautorskich oraz własną monografię autorską, będącą poprawioną wersją obronionej rozprawy doktorskiej.
- Projekt „Regiony i regionalizm w stosunkach międzynarodowych” (projekt nr 614008.00) był realizowany w latach 2016-2018 i dotyczył wykorzystania teorii centroperyferyjnej w badaniu stosunków międzynarodowych. W ramach projektu opublikowałem dziewięć publikacji i zorganizowałem dwie konferencje naukowe.
- W latach 2012-2014 byłem członkiem projektu „Scandinavium” w Katedrze Krajów Europy Północnej UJK, kierowanego przez prof. dr hab. Ryszarda Czarnego (nr 614531.00), w ramach którego opublikowałem 5 artykułów w czasopiśmie naukowych oraz 5 artykułów w pracach zbiorowych.

2016 i 2022

Tworzenie międzynarodowych programów studiów. Brałem udział w opracowywaniu programu i realizacji zajęć na kierunkach anglojęzycznych, takich jak

- *Scandinavian studies* (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, lata 2016-2018) oraz
- *Global studies* (Uniwersytet Opolski, 2022).

2016-2017

Udział w szkoleniach dla młodych liderów

W latach 2016 i 2017 brałem udział w projektach edukacyjnych dla młodych liderów, zorganizowanych w ramach Europejskiej Akademii Dyplomacji w Berlinie (Enter:trust) oraz w międzynarodowym forum EYC 2017 w Gdańsku. W 2016 roku przeprowadziłem szkolenie dla Fundacji „Szkoła Liderów”, będące pokłosiem mojego artykułu naukowego o najnowszych badaniach nad przywództwem politycznym.

2016-2017

Organizacja ogólnopolskich konferencji naukowych

W 2016 roku zorganizowałem dwie konferencje ogólnopolskie w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego (*Polityka zagraniczna Polski w zmieniającym się ładzie międzynarodowym* oraz *Wymiary bezpieczeństwa europejskiego*), obie zakończyły się projektami publikacyjnymi (również zrealizowanymi). (por. wykaz zorganizowanych konferencji)

2017-2018

Stypendia i staże naukowe

- W 2017 roku odbyłem stypendium w ramach programu Erasmus+ na Uniwersytecie Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy. Prowadziłem wykłady w języku angielskim na temat analizy polityki zagranicznej Polski.
- W 2018 roku otrzymałem stypendium Bawarskiej Kancelarii Państwowej na pobyt naukowy w Polnische Historische Mission an der Julius-Maximilians-Universität Würzburg. Pobyt w Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu

2019

Ekspertyza dla podmiotu publicznego

W 2019 roku na zlecenie Polskiego Instytutu Ekonomicznego przygotowałem analizę (*policy paper*) na ówczesną konferencję monachijską. Dokument miał na celu opisanie perspektyw integracji europejskiego przemysłu zbrojeniowego w dobie zaostrzającej się rywalizacji z Rosją. Temat ten w dobie wojny rosyjsko-ukraińskiej podejmuje wielu specjalistów.

2019-2021

Udział w kampanii Nowe Urządzenie Polskie 2X35

Jesienią 2019 roku zostałem oddelegowany przez Akademię Wojsk Lądowych do współpracy z Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych RP w Bydgoszczy w ramach kampanii „Nowe Urządzenie Polskie NUP2X35”. Celem tego projektu była analiza trendów rozwoju środowiska bezpieczeństwa międzynarodowego Polski do 2035 roku.

2019-2020

Prowadzenie zespołów badawczych w Akademii Wojsk Lądowych

W trakcie pracy w AWL byłem kierownikiem 2 czteroosobowych zespołów badawczych, prowadzących badania naukowe dofinansowane ze środków Ministerstwa Obrony Narodowej (odpowiednik badań statutowych na uczelniach cywilnych).

- **W 2019 roku projekt** „Nowe trendy badawcze w analizie bezpieczeństwa europejskiego: cyber-bezpieczeństwo, konflikty hybrydowe, sekurytyzacja w polityce bezpieczeństwa” (projekt nr 129/WNB/53/DzS). Zadanie polegało na analizie teoretycznej najnowszych koncepcji i problemów badawczych podnoszonych w światowych security studies na wybranych przykładach.
- **W 2020 roku kierowałem projektem** pt. „Paradygmat geopolityczny w badaniu bezpieczeństwa międzynarodowego” (projekt nr 148/WNB/67/DzS). Celem projektu była analiza użyteczności teorii geopolitycznych w procesie badania bezpieczeństwa międzynarodowego.

2021-2023

Współpraca z organizacjami eksperckimi typu think tank

W latach 2020-2024 współpracowałem z ośrodkami eksperckimi, takimi jak Instytut Sobieskiego oraz Instytut Nowej Europy w Warszawie. Organizacje te umożliwiły mi nawiązanie kooperacji z kolejnymi mediami, pisanie regularnych analiz politologicznych dla szerszej publiczności oraz pozyskanie dwóch grantów w konkursach Ministerstwa Spraw Zagranicznych „Dyplomacja publiczna” w 2022 i 2023 roku.

- W ramach pierwszego grantu (DDPK/DP 2022/095/1) zrealizowałem badania jakościowe wykorzystane później do opracowania monografii, będącej głównym osiągnięciem naukowym, przedstawionym w niniejszym wniosku. Raport badawczy pt. „Bezpieczeństwo Polski po szczycie NATO w Madrycie” został zaprezentowany w październiku 2022 roku
- W ramach drugiego grantu (DDPK/DP 2023/136/1) przeprowadziłem kilkadziesiąt wywiadów eksperckich w celu opracowania raportu badawczego Trójmorze. Budowanie regionu.

2022

Ekspert MEiN ds. parametryzacji

Wiosną 2022 roku zostałem zaproszony przez przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki do współtworzenia procesu ewaluacji w obszarze „nauk o polityce i administracji” oraz „nauk o bezpieczeństwie”, jako osoba posiadająca doświadczenie pracy naukowej zarówno w ramach środowisk cywilnych, jak i mundurowych.

2021-2024

Współtworzenie publikacji branżowych (antologie, słowniki)

W latach 2021-2024 współtworzyłem słowniki i antologie poświęcone problematyce polityki międzynarodowej.

- Byłem tłumaczem tekstu Jamesa Fearona w antologii *Stosunki międzynarodowe. Tom 2. Antologia tekstów źródłowych. Współczesne oblicza dyscypliny po 1989 roku* (red. A. Wojciuk, H. Schreiber), (2021)
- Byłem autorem hasła „System Międzynarodowy” w Słowniku Społecznym, przygotowywanym w Akademii Ignatianum (2022)

- Byłem autorem hasła „Polityka Zagraniczna” w Encyklopedii Bezpieczeństwa Narodowego w Wojskowej Akademii Technicznej (2023).

6. Wykaz publicznych realizacji dzieł artystycznych (z zaznaczeniem pozycji niewymienionych w pkt I.3).

Nie dotyczy

7. Wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych.

DATA	KONFERENCJA
2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. 8 grudnia 2023, Konferencja The Three Seas Initiative’s Role in Transforming Europe, Institute of New Europe – Tomasz Pawłuszko, prezentacja raportu <i>Three Seas Initiative: region-building</i> i udział w panelu dyskusyjnym nr 2. 2. 4 października 2023, PAIH Forum Biznesu – konferencja międzynarodowa; Sala Londyn C – Stadion PGE Narodowy – Tomasz Pawłuszko, moderacja panelu pt. „Inicjatywa Trójmorza: szanse dla polskiego biznesu”. 3. 22 września 2023, V Jagiellońska Konferencja Bezpieczeństwa, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie – Tomasz Pawłuszko, referat „John Mearsheimer, wojna w Ukrainie i pułapki realizmu politycznego” 4. 1-2 czerwca 2023, International Conference, Security & Forecasting, SEC4, Akademia Sztuki Wojennej – Tomasz Pawłuszko, referat „Systemy ochrony ludności w krajach wschodniej flanki NATO. Analiza porównawcza”
2022	<ol style="list-style-type: none"> 5. 19 października 2022, Sobieski Security Conference. Security of The Eastern Flank of NATO, Wilanów - Warszawa – Tomasz Pawłuszko, wystąpienie wprowadzające i prezentacja raportu “Security of Poland after the NATO Summit in Madrid”. 6. 28-29 września 2022 – IV Jagiellońska Konferencja Bezpieczeństwa, Panel CB1 „Dyskurs bezpieczeństwa, bezpieczeństwo w dyskursie” – Tomasz Pawłuszko, referat „Dyskurs bezpieczeństwa na wschodniej flance NATO. Perspektywa sektora eksperckiego”. 7. 21-23 września 2022 –V Ogólnopolski Kongres Politologii „Polityka ładu, polityka chaosu”, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat „Uzasadnienia strategii polityki zagranicznej Polski w kontekście badań empirycznych”

	<p>8. 23-24 czerwca 2022, XXII Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Europa XXI wieku, Collegium Polonicum, Słubice, Tomasz Pawłuszko – referat „Analityka polityczna w dobie wojny. Przykład Polski”.</p> <p>9. 18-20 maja 2022, IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo Euroatlantyckie i polityka Federacji Rosyjskiej”, Filia UJK w Piotrkowie Trybunalskim – Tomasz Pawłuszko, referat „Militaryzacja polityki bezpieczeństwa na wschodniej flance NATO”.</p> <p>10. 7-8 kwietnia 2022, Strategia Wojskowa. Kluczowe obszary badawcze, Warszawa, Akademia Sztuki Wojennej, Tomasz Pawłuszko – referat „Nauki o bezpieczeństwie wobec strategii wojskowej”.</p> <p>11. 22 lutego 2022, I Transdyscyplinarna Konferencja Naukowa w Naukach o Bezpieczeństwie „Doskonalenie funkcjonowania systemu bezpieczeństwa państwa”, Tomasz Pawłuszko – „Sekurytyzacja kryzysu białoruskiego w 2021 roku. Przykład polskich think tanków”.</p>
2021	<p>12. 16-17 wrzesień 2021, XXI Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Europa XXI wieku, Collegium Polonicum, Słubice – Tomasz Pawłuszko, referat „Renesans geopolityki w polskiej debacie eksperckiej. Przyczyny i skutki”.</p> <p>13. 30 Czerwiec- 1 Lipiec 2021, Konferencja naukowa i forum biznesowe „Dolny Śląsk – Polska – Azja. Wczoraj. Dziś. Jutro” – Tomasz Pawłuszko, referat „Geopolityczne konflikty jako bariery dla Inicjatywy Pasa i Drogi. Spojrzenie z Europy Środkowej”.</p>
2020	<p>14. 6-7 luty 2020, XX Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Europa XXI wieku, Collegium Polonicum, Słubice – Tomasz Pawłuszko, referat „Koncepcje "Europy wielu prędkości" a bezpieczeństwo ekonomiczne Europy Wschodniej”.</p>
2019	<p>15. 13-14 listopad 2019, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Globstate”, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych RP, Bydgoszcz – Tomasz Pawłuszko, referat „Percepcja zagrożeń w ujęciu geopolityki krytycznej”.</p> <p>16. 7-8 listopada 2019, VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo personalne a bezpieczeństwo strukturalne. Determinanty bezpieczeństwa personalnego”, Akademia Wojsk Lądowych, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, „Bezpieczeństwo ontologiczne państwa jako strukturalny czynnik rozwoju bezpieczeństwa personalnego”.</p> <p>17. 24 październik 2019, Seminarium Naukowe z obszaru „Geopolityka” w ramach Kampanii Nowe Urządzenie Polskie NUP2x35, temat: Prognozy, trendy, wyzwania i implikacje w geopolityce w perspektywie 2035 roku, Uniwersytet Gdański – Tomasz Pawłuszko, referat „Kierunki badań we współczesnej geopolityce. Stan i perspektywy”.</p> <p>18. 14-15 września 2019, 13th EISA Pan-European Conference, A Century of Show and Tell: The Seen and the Unseen of the IR, Sofia, Bułgaria – Tomasz Pawłuszko – referat “Geopolitics versus centre-periphery models. Case of CEE region in the era of multiple-speed Europe”.</p>

	<p>19. 23-24 maja 2019, I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo Euroatlantyckie i polityka Federacji Rosyjskiej”, Centrum idei Ku Demokracji, Filia UJK w Piotrkowie Trybunalskim – Tomasz Pawłuszko, referat „Projektowanie procesów wspierania przemysłu obronnego w UE”.</p> <p>20. 25-26 kwietnia 2019, Konferencja Naukowa VIII Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczno-Dydaktyczne w Naukach o Bezpieczeństwie nt. Jednoczenie wiedzy w naukach o bezpieczeństwie, rektorat Uniwersytetu w Siedlcach – Tomasz Pawłuszko – „Bezpieczeństwo państwa w perspektywie centro-peryferyjnej”</p>
2018	<p>21. 21 listopada 2018, V. Medialna Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Decyzje w sytuacjach zagrożeń”, Wydział Zarządzania Akademii Wojsk Lądowych, Tomasz Pawłuszko – „Poliheurystyczna teoria podejmowania decyzji. Aplikacje w sferze bezpieczeństwa”.</p> <p>22. 12-14 września 2018, II Interdyscyplinarny Zjazd Katedr i Zakładów w Bezpieczeństwie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń – Tomasz Pawłuszko, referat „Kierunki rozwoju studiów nad bezpieczeństwem na świecie. Analiza zawartości globalnych czasopism z okresu 1998-2018”.</p> <p>23. 5 czerwca 2018, Universität Würzburg: Treffen mit polnischen Wissenschaftlern, Philosophische Fakultät, Bau 7, Zimmer 7/U/8, Tomasz Pawłuszko – referat “How can migration influence country’s modernization? Case of German migration in the CEE”.</p>
2017	<p>24. 14 grudnia 2017, IV Konferencja Naukowa „Północ w międzynarodowej przestrzeni politycznej i gospodarczej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – Tomasz Pawłuszko, referat „Jak skandynawski model peace research może stać się naszym modelem rozwoju nauki?”.</p> <p>25. 16-17 listopada 2017, III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja Elit XXI wieku” pt. Wymienialność elit w systemie demokratycznego państwa prawa, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Zakopane – Tomasz Pawłuszko, referat: „Coaching a edukacja elit”.</p> <p>26. 28-29 września 2017, II Interdyscyplinarny Zjazd Katedr i Zakładów w Bezpieczeństwie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń – Tomasz Pawłuszko, udział w debacie plenarnej.</p> <p>27. 24 maja 2017, Konferencja „Bezpieczeństwo międzynarodowe. Wyzwania i perspektywy”, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat „Miary i wskaźniki bezpieczeństwa w stosunkach międzynarodowych”.</p> <p>28. 5-6 kwietnia 2017, XVI Konferencja Marketingu Politycznego, Uniwersytet Jana Kochanowskiego – Kielce-Tokarnia – Tomasz Pawłuszko, „Zastosowanie metody coachingu w polityce”.</p>

	<p>29. 9 luty 2017, II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Władza i bezpieczeństwo w przestrzeni społeczno-politycznej”, Centrum Innowacji i Transferu Technologii – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn – Tomasz Pawłuszko, „Pozycja Polski w europejskim systemie „bezpieczeństwa wielu prędkości”.</p> <p>30. 2 luty 2017, XVII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Europa XXI wieku”, Collegium Polonicum, Słubice – Tomasz Pawłuszko, referat „Centra i peryferie bezpieczeństwa europejskiego. Przypadek Polski”.</p>
2016	<p>31. 19 grudnia 2016, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wymiary bezpieczeństwa europejskiego”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – Tomasz Pawłuszko, referat „Bezpieczeństwo ekonomiczne Polski z punktu widzenia teorii centrum-peryferie”.</p> <p>32. 19-20 października 2016, II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja Elit XXI wieku. Kompetencyjne ujęcie elit społecznych”, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Szczyrk – Tomasz Pawłuszko, „Rozwój wiedzy i kompetencji jako czynnik awansu państwa z peryferii do centrum gospodarki światowej”.</p> <p>33. 18 października 2016, II Ogólnopolska Konferencja Naukowa. Miasta Polski na początku XXI wieku. Katolicki Uniwersytet Lubelski, filia w Stalowej Woli – Tomasz Pawłuszko, referat „Znaczenie rozwoju miast w państwach Europy Środkowej w optyce teorii centra-peryferie”.</p> <p>34. 30-31 maja 2016, I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Władza w przestrzeni społeczno-politycznej. Pomiędzy sprawowaniem a obywatelską suwerennością władzy”, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn – Tomasz Pawłuszko, referat „Relacje wiedzy i władzy. Problemy doradztwa eksperckiego w sferze polityki”.</p> <p>35. 12-13 maja 2016, Konferencja naukowa „Polityka zagraniczna Polski w zmieniającym się ładzie międzynarodowym”, Dwór Starostów Chęcińskich – Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne, Podzamcze – Tomasz Pawłuszko, organizacja konferencji i referat podsumowujący.</p> <p>36. 21-22 kwietnia 2016, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo państwa w XXI wieku”, Uniwersytet w Białymstoku – Tomasz Pawłuszko, referat „System decyzyjny w polityce bezpieczeństwa państwa. Przypadek Polski”.</p> <p>37. 16 marca 2016, Salon Naukowy PTNP, oddział Kielce, Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania UJK – Tomasz Pawłuszko, referat „Perspektywy doradztwa politycznego na przykładzie wybranych typów analiz polityki zagranicznej”.</p> <p>38. 4-5 luty 2016, XVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Europa XXI wieku” – Collegium Polonicum, Słubice – Tomasz Pawłuszko, „Doradztwo eksperckie w polityce zagranicznej. Przypadek Stanów Zjednoczonych Ameryki”.</p>

2015	<p>39. 7-8 grudnia 2015, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pomiędzy demokracją a autorytaryzmem. Dylematy państw Europy Środkowo-Wschodniej”, Uniwersytet Opolski – Tomasz Pawłuszko, referat „Demokracja a procesy modernizacji. Badanie relacji wzajemnych na przykładzie Indeksu Bertelsmanna”.</p> <p>40. 22-24 września 2015, III Ogólnopolski Kongres Politologii „Odsłony polityki”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków – Tomasz Pawłuszko „Badania stosunków międzynarodowych z perspektywy teorii centrum-peryferie”.</p> <p>41. 16-17 września 2015, VI Ogólnopolskie Europeistyczne Warsztaty Metodologiczne dla Doktorantów i Habilitantów, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat „Polityka rozwoju z perspektywy teorii centrum-peryferie. Casus Europy Środkowo-Wschodniej”.</p> <p>42. 27 maja 2015, Współczesny samorząd terytorialny w perspektywie historii administracji lokalnej i regionalnej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – Tomasz Pawłuszko, referat „Rozwój regionalny w Skandynawii – wybrane zagadnienia”.</p> <p>43. 14-15 maja 2015, II Konferencja Naukowa pt. Północ w międzynarodowej przestrzeni politycznej i gospodarczej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – Podzamcze, Tomasz Pawłuszko – referat „Kwestia Arktyki a teoria regionalnych kompleksów bezpieczeństwa”</p> <p>44. 16 kwietnia 2015, III Gdańska Konferencja Bałtycka, „Europa Bałtycka między stabilizacją a wyzwaniami geopolityki”, Uniwersytet Gdański, Gdańsk – Tomasz Pawłuszko, referat „Droga państw nordyckich z peryferii do centrum gospodarki światowej”.</p>
2014	<p>45. 3-5 grudnia 2014, III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem”, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Zakopane – Tomasz Pawłuszko, referat „Studia nad bezpieczeństwem a studia nad pokojem”.</p> <p>46. 14-15 listopada 2014, IV Ogólnopolska Konwencja PTSM, „Normy, wartości i instytucje we współczesnych stosunkach międzynarodowych”, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat: „Wartościowanie w praktyce badawczej. Casus rozwoju międzynarodowych studiów nad pokojem (<i>peace research</i>)”.</p> <p>47. 16-17 października 2014, I Międzynarodowa Konferencja Naukowa Uniwersytetu Gdańskiego o Bezpieczeństwie, Uniwersytet Gdański – Tomasz Pawłuszko, referat „UCDP jako narzędzie badań stosunków międzynarodowych”.</p> <p>48. 22-24 września 2014, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Od nauk politycznych do nauk o polityce. Ewolucja i stan współczesny badań polityki”, Uniwersytet Śląski, Ustroń – Tomasz Pawłuszko, referat „Nauki polityczne wobec rozwoju studiów nad pokojem”.</p>

	<p>49. 27 czerwca 2014, Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „Kolorowe rewolucje w perspektywie minionej dekady”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń – Tomasz Pawłuszko, referat „Współczesne problemy polityczne i gospodarcze Rosji i Ukrainy z perspektywy skandynawskiej”.</p> <p>50. 29 maja 2014 – III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Społeczeństwo a wojna. Kryzysy społeczne w XX i XXI wieku”, Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat: „Demograficzne uwarunkowania kryzysu społecznego w Europie”.</p>
	<p>KONFERENCJE PRZED UZYSKANIEM STOPNIA DOKTORA</p>
<p>2014</p>	<p>51. 15 maja 2014, Konferencja naukowa „Arktyka i kraje nordyckie w przestrzeni politycznej i gospodarczej”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – Tomasz Pawłuszko, referat „Nordycka tradycja studiów nad pokojem – alternatywa w badaniach nad bezpieczeństwem?”.</p> <p>52. 11-12 kwietnia 2014, XI Ogólnopolskie Studencko-Doktoranckie Forum Naukowe. „Trzy wielkie rocznice. 25 lat po Okrągłym Stole. 15 lat w NATO. 10 lat w UE”. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn – Tomasz Pawłuszko, referat „Definiowanie strategii polskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa po 2012 roku” (wyróżnienie za najlepsze wystąpienie na konferencji).</p> <p>53. 9-11 kwietnia 2014, X Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja dla bezpieczeństwa”, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Gdańsk – Tomasz Pawłuszko, „Definiowanie zagrożeń bezpieczeństwa w polskich strategiach rozwoju po 2004 roku”.</p> <p>54. 21 stycznia 2014, Konferencja „Uwarunkowania zrównoważonego rozwoju w państwach nordyckich i w Polsce”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach – Tomasz Pawłuszko „Informacja o powołaniu i programie fundacji Instytutu Zrównoważonego Rozwoju” oraz „Informacja o otwarciu Kolekcji Nordyckiej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach” (wraz z K. Wichą).</p>
<p>2013</p>	<p>55. 3-5 grudnia 2013, II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem”, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu, Zakopane – Tomasz Pawłuszko, referat „Infrastruktura bezpieczeństwa energetycznego a kryzysy w stosunkach międzynarodowych”.</p> <p>56. 9 listopada 2013, III Ogólnopolska Konwencja PTSM, „Znaczenie realizmu dla rozwoju nauki o stosunkach międzynarodowych: typologia i klasyfikacja, badanie polityki zagranicznej państwa i stosunków międzynarodowych”, Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko-Biała – Tomasz Pawłuszko, referat „Realizm neoklasyczny a projektowanie strategii polskiej polityki zagranicznej”.</p>

	<p>57. 23-25 września 2013, Konferencja naukowa „Dylematy polityki zagranicznej Polski w kontekście ewolucji środowiska międzynarodowego na przełomie pierwszej i drugiej dekady XXI wieku, Uniwersytet Śląski, Ustroń – Tomasz Pawłuszko, referat „Rozwój ośrodków eksperckich a doradztwo w polskiej polityki zagranicznej”.</p> <p>58. 29-31 sierpnia 2013, Partnerstwo Wschodnie – Perspektywy dyplomacji kulturalnej, Instytut Wschodnich Inicjatyw – Uniwersytet Jagielloński, Kraków – Tomasz Pawłuszko, referat „Partnerstwo Wschodnie - debata polskich Think Tanks”.</p> <p>59. 5-8 czerwca 2013, I European Workshop in International Studies, University of Tartu – Tomasz Pawłuszko, referat “Theorizing Practice in International Relations. A Case of Central-European Think Tanks”.</p> <p>60. 16-19 maja 2013, I Ogólnopolski Zjazd Regionalistów Studentów (OZRS), Uniwersytet Wrocławski, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat „Rozwój społeczno-gospodarczy jako problem badań regionalistycznych”.</p> <p>61. 19-20 kwietnia 2013, Jubileuszowe X Ogólnopolskie Studencko-Doktoranckie Forum Naukowe, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn – Tomasz Pawłuszko, referat „Politologiczne ośrodki eksperckie i ich promocja w Internecie”.</p> <p>62. 11 kwietnia 2013, Współpraca i konkurencja w Europie Bałtyckiej, Uniwersytet Gdański, Gdańsk – Tomasz Pawłuszko, referat: „Bałto-Skandia jako koncepcja współpracy bałtyckiej”.</p>
2012	<p>63. 23-24 listopada 2012, Konferencja międzynarodowa „The Arctic in the first decade of the 21st century - between competition and cooperation”, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław – Tomasz Pawłuszko, referat: „Arktyka w badaniach skandynawskich think tanks”.</p> <p>64. 10 listopada 2012, II Ogólnopolska Konwencja PTSM pt. Poziomy analizy stosunków międzynarodowych, UMCS, Lublin – Tomasz Pawłuszko, referat „Think tanki jako ośrodki konstruujące zmianę systemu międzynarodowego”.</p> <p>65. 17 października 2012, III Forum „Inwestycje w Polsce Wschodniej”, Targi Kielce – Tomasz Pawłuszko, moderacja i referat „Smart City jako jeden z trendów globalizacji”.</p> <p>66. 19-21 września, II Ogólnopolski Kongres Politologii „Polska i Europa wobec wyzwań współczesnego świata”, Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań – Tomasz Pawłuszko, referat „Konstruktywistyczne koncepcje systemu międzynarodowego”.</p> <p>67. 20-22 czerwca 2012, Seminarium Network Weimar Triangle “Ethics, interests and democracy promotion: Europe’s difficult dealing with “non-democracies”, Genshagen k. Berlina, Tomasz Pawłuszko – udział w warsztatach i obradach.</p> <p>68. 13 czerwca 2012, Seminarium PTNP. Oddział Kielce - Tomasz Pawłuszko, referat „Strategiczne znaczenie Arktyki w stosunkach międzynarodowych”.</p>

	<p>69. 21-22 kwietnia 2012, IX Ogólnopolskie Studencko-Doktoranckie Forum Naukowe, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn – Tomasz Pawłuszko, referat: „Badania nad rozwojem – politolodzy w gospodarce”.</p> <p>70. 1 marca 2012, Konferencja „Nauki społeczne w priorytetowej tematyce badawczej Komitetu Badań Polarnych PAN”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – udział w obradach plenarnych.</p>
<p>2011 - 2010</p>	<p>71. 23 listopada 2011, I Ogólnopolska Konwencja PTSM, „Poza obłązoną twierdzą. Interdyscyplinarność w nauce o stosunkach międzynarodowych”, Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań – Tomasz Pawłuszko, referat „Spór o program badawczy teorii stosunków międzynarodowych po zakończeniu zimnej wojny (lata dziewięćdziesiąte XX wieku)”</p> <p>72. 8-9 grudnia 2011, V Akademia Politologiczna, Koło Nauk Politycznych UJ, Kraków – Tomasz Pawłuszko, referat: „Ekonomia polityczna w badaniu polityki zagranicznej państwa”.</p> <p>73. 2-4 grudnia 2011, Weimar Youth Forum, Conference Olivaint, Paryż – Tomasz Pawłuszko, referat „Political influence of the Think Tanks” (z Zuzanną Bartol).</p> <p>74. 27-28 maja 2011, IV Ogólnopolski Zjazd Internacjologów Studentów, Uniwersytet Wrocławski - Tomasz Pawłuszko, Teorie ładu globalnego w koncepcjach tzw. nowego średniowiecza, analiza i krytyka.</p> <p>75. 26 maja 2011, Doktoranckie Seminarium Naukowe: „Człowiek we wspólnocie politycznej”. Wydziałowa Rada Samorządu Doktorantów WDiNP UW, Uniwersytet Warszawski – Tomasz Pawłuszko, Jednostka w stosunkach międzynarodowych. Ograniczenia analizy makropolitycznej.</p> <p>76. 7-8 kwietnia 2011, „Polska Prezydencja w Unii Europejskiej – szanse czy zagrożenia?”, Politechnika Opolska – Tomasz Pawłuszko, Priorytety Polskiej Prezydencji</p> <p>77. 25 stycznia 2011 – Seminarium naukowe w Zakładzie Historii i Teorii Stosunków Międzynarodowych ISM UW - Tomasz Pawłuszko, Obietnice konstruktywizmu. Uwagi do tekstu: T. Hopf'a The Promise of Constructivism in International Relations Theory,</p> <p>78. 10 grudnia 2010 – III Ogólnopolski Zjazd Internacjologów Studentów, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie – Tomasz Pawłuszko - International Relations – amerykańska mitologia założycielska dyscypliny.</p>

8. Wykaz udziału w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji.

- **Główny organizator konferencji:** Współczesne oblicze Rosji, KSSM UJ, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, 04.04.2008.

- **Współorganizator konferencji z ramienia koła naukowego:** Mniejszości narodowe i etniczne, KSSM UJ, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, 12.05.2008.
 - **Komitet organizacyjny** - III Ogólnopolski Zjazd Internacjologów Studentów, KSSM UJ, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, 10.12.2010.
 - **Komitet organizacyjny:** 1 marca 2012, Konferencja „Nauki społeczne w priorytetowej tematyce badawczej Komitetu Badań Polarnych PAN”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego.
 - **Komitet organizacyjny:** 21 stycznia 2014, Konferencja „Uwarunkowania zrównoważonego rozwoju w państwach nordyckich i w Polsce”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach.
 - **Komitet organizacyjny:** 15 maja 2014, Konferencja naukowa „Arktyka i kraje nordyckie w przestrzeni politycznej i gospodarczej”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce.
 - **Rada naukowa:** 27 maja 2015, Współczesny samorząd terytorialny w perspektywie historii administracji lokalnej i regionalnej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce.
 - **Komitet organizacyjny:** 14-15 maja 2015, II Konferencja Naukowa pt. Północ w międzynarodowej przestrzeni politycznej i gospodarczej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce – Podzamcze.
 - **Komitet organizacyjny / sekretarz konferencji:** 19 grudnia 2016, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wymiary bezpieczeństwa europejskiego”, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce.
 - **Główny organizator konferencji:** 12-13 maja 2016, Konferencja naukowa „Polityka zagraniczna Polski w zmieniającym się łańdźie międzynarodowym”, UJK - Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne, Podzamcze Chęcińskie.
 - **Komitet organizacyjny:** 14 grudnia 2017, IV Konferencja Naukowa „Północ w międzynarodowej przestrzeni politycznej i gospodarczej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce.
9. **Wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów.**

2013-2014

Grant na działalność naukowo-dydaktyczną.

- W 2013-2014 roku kierowany przeze mnie zespół w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach otrzymał i zrealizował grant MNISW (w ramach programu DUN, tj. Działalność Upowszechniająca Naukę) na projekt „Biblioteka Nordycka”, co umożliwiło wyposażenie Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w kilkaset fachowych publikacji międzynarodowych.

2013-2016

Badania naukowe w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego

- Projekt „Analiza porównawcza polityki rozwoju regionalnego państw Europy Północnej i Polski” (projekt nr 614002.00) realizowałem w latach 2013-2015. W ramach projektu opublikowałem 2 artykuły naukowe, 5 rozdziałów w monografiach wieloautorskich oraz własną monografię autorską, będącą poprawioną wersją obronionej rozprawy doktorskiej.
- Projekt „Regiony i regionalizm w stosunkach międzynarodowych” (projekt nr 614008.00) był realizowany w latach 2016-2018 i dotyczył wykorzystania teorii centroperyferyjnej w badaniu stosunków międzynarodowych. W ramach projektu opublikowałem 9 publikacji i zorganizowałem 2 konferencje naukowe.
- W latach 2012-2014 byłem członkiem zespołowego projektu „Scandinaviu” w Katedrze Krajów Europy Północnej UJK, kierowanego przez prof. dr hab. Ryszarda Czarnego (nr 614531.00), w ramach którego opublikowałem 5 artykułów w czasopiśmie naukowych oraz 5 artykułów w pracach zbiorowych.

2016 i 2022

Tworzenie międzynarodowych programów studiów. Brałem udział w zespołowym opracowywaniu programu studiów na kierunkach anglojęzycznych:

- *Scandinavian studies* (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, lata 2016-2018) – projekt zespołowy w ramach UJK, nie finansowany z zewnątrz;
- *Global studies* (Uniwersytet Opolski, 2022) – projekt finansowany z programu FORTHEM (częściowe opracowanie programu studiów – współpraca w zakresie opracowania kart przedmiotów).

2019-2020

Prowadzenie zespołów badawczych w Akademii Wojsk Lądowych

W trakcie pracy w AWL byłem kierownikiem 2 czteroosobowych zespołów badawczych, prowadzących badania naukowe dofinansowane ze środków Ministerstwa Obrony Narodowej (odpowiednik badań statutowych na uczelniach cywilnych).

- **W 2019 roku kierowałem projektem** „Nowe trendy badawcze w analizie bezpieczeństwa europejskiego: cyber-bezpieczeństwo, konflikty hybrydowe, sekurytyzacja w polityce bezpieczeństwa” (projekt nr 129/WNB/53/DzS).
- **W 2020 roku kierowałem projektem** pt. „Paradygmat geopolityczny w badaniu bezpieczeństwa międzynarodowego” (projekt nr 148/WNB/67/DzS).

2021-2024

Współtworzenie publikacji branżowych realizowanych na innych uczelniach. W latach 2021-2024 współtworzyłem słowniki i antologie poświęcone problematyce polityki międzynarodowej (**umowy cywilnoprawne** w związku z realizacją projektów konkursowych/grantowych w innej uczelni).

- **Tłumacz rozdziału w antologii:** Byłem tłumaczem tekstu Jamesa Fearona w antologii *Stosunki międzynarodowe. Tom 2. Antologia tekstów źródłowych. Współczesne oblicza dyscypliny po 1989 roku* (red. A. Wojciuk, H. Schreiber), (2021) (projekt realizowany przez badaczy z Uniwersytetu Warszawskiego)
- **Autor hasła:** Byłem autorem hasła „System Międzynarodowy” w Słowniku Społecznym, przygotowywanym przez badaczy z Akademii Ignatianum (2022)
- **Autor hasła:** Byłem autorem hasła „Polityka Zagraniczna” w projekcie „Encyklopedii Bezpieczeństwa Narodowego” realizowanego przez badaczy z Wojskowej Akademii Technicznej (2023).
- **Autor recenzji:** byłem autorem recenzji wydawniczej tomu IX Słownika Społecznego pt. *Bezpieczeństwo publiczne*, red. T. Grabowski (Kraków 2023).

10. Wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach.

1. Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych: 2012 – 2016 (o. Kielce)
2. Polskie Towarzystwo Studiów Międzynarodowych: 2011 – 2015 (o. Kielce)
3. Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich: 2015-2017 (o. Kielce)
4. European Association for Security: 2018-2021 (Kraków)
5. Polskie Towarzystwo Geopolityczne: 2019 – 2020 (o. Wrocław)
6. Stowarzyszenie Studiów Strategicznych (od 2023)

11. Wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.

Stypendium naukowe dla doktorantów Uniwersytetu Warszawskiego, projekt: „Zmiana systemu międzynarodowego” (kwerenda w Deutsche Gesselschft fur Auswartige Politik), Uniwersytet Warszawski, (realizacja: 2012) – 5 dni

Pobyty krótkotrwałe w ramach międzynarodowych projektów szkoleniowo-edukacyjnych:

- Weimar Youth Forum in Paris, Conference Olivaint (2011) – 3 dni
- Weimar Network Triangle, Fundacja Genshagen (2012) – 3 dni
- Enter-trust, Fundacja Schumana, Berlin, (2016) – 6 dni
- EYC2017: Regain or Retreat?, Gdańsk (2017) – 3 dni
- Erasmus+: wykłady w Uniwersytecie Mateja Bela, Słowacja (2016) - 4 dni

- Erasmus+: wykłady na Uniwersytecie w Magdeburgu (2022, niezrealizowane z powodu wygaśnięcia umowy partnerskiej z Uniwersytetem Opolskim)

Stypendium rządu Bawarii na pobyt badawczy w Polnische Historische Mission an der Julius-Maximilians-Universität Würzburg, (2018) – 14 dni.

12. Wykaz członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.).

The Copernicus Journal of Political Studies: **członek redakcji od 2021 r.**

Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego: **sekretarz redakcji od 2023 r.**

13. Wykaz recenzowanych prac naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych.

Recenzje publikowane w czasopismach

1. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: R. Kuźniar (red.). 2022. *Bezpieczeństwo Polski w świetle wojny na wschodzie*. Wydawnictwo Naukowe Scholar, ss. 218. *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 17 (nr 1), s. 173–187, <https://doi.org/10.34862/rbm.2023.1.8>
2. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: *Bezpieczeństwo międzynarodowe* (wyd. 2). (2020). R. Kuźniar, A. Bieńczyk-Missala, P. Grzebyk, R. Kupiecki, M. Madej, K. Pronińska, A. Szeptycki, P. Śledź, M. Tabor, A. Wojciuk. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, ss. 600, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 15, nr 1, 2021, s. 305-309, <https://doi.org/10.34862/rbm.2021.1.14>
3. Tomasz Pawłuszko, Recenzja: R. Kupiecki, F. Bryjka, T. Chłoń, *Dezinformacja międzynarodowa. Pojęcie, rozpoznanie, przeciwdziałanie*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2022, *Sprawy Międzynarodowe*, vol. 75, nr 2, 2022, s. 265-273, <https://doi.org/10.35757/SM.2022.75.2.13>
4. Tomasz Pawłuszko, Recenzja, Review of the book by Delphine Deschaux-Dutard (2021) *Research Methods in Defence Studies. A Multidisciplinary Overview*. New York, Oxon: Routledge, pp. 230, *Security and Defence Quarterly*, 2021; vol. 35 (no.3), s. 103-107, <https://doi.org/10.35467/sdq/138180>
5. Tomasz Pawłuszko, Review of the book by David J. Lonsdale and Thomas M. Kane (2020) *Understanding Contemporary Strategy*, 2nd ed. Oxon, New York: Routledge, pp. 365, ISBN: 9781138059474, *Security and Defence Quarterly*, 2021; vol. 34 (no. 2), s. 86-89, <https://doi.org/10.35467/sdq/135640>
6. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: Piotr Mickiewicz (2018). *System bezpieczeństwa narodowego w rozwiązaniach systemowych wybranych państw*. Warszawa: Difin

- (wydanie drugie), ss. 429, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, vol. 13, nr 2, 2019, s. 291-295, <https://doi.org/10.34862/rbm.2019.2.17>
7. Tomasz Pawłuszko, Artykuł recenzyjny nt. książki J. Zając, *Poland's Security Policy*, Palgrave Macmillan, London & New York 2016, *Przegląd Zachodni*, nr 2 (371), 2019, s 278-283.
 8. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki: *Bezpieczeństwo międzynarodowe w XXI wieku*, red. R. Zięba, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2018, ss. 502, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*, 12, 2, 2018, s. 278-281, <https://doi.org/10.34862/rbm.2018.2.21>
 9. Tomasz Pawłuszko, Czy Polska jest zacofana? (Recenzja książki „Polska jako peryferie”, red. T. Zarycki, Scholar, Warszawa 2016) *Studia Polityczne*, t. 46, nr 2, 2018, s. 227-242.
 10. Tomasz Pawłuszko, Kissinger's "World Order": Review of the Polish Edition, *Athenaeum. Polish Political Science Studies*, vol. 60, 2018, s. 263-268, <https://doi.org/10.15804/athena.2018.60.15>
 11. Tomasz Pawłuszko, Nowa recepcja teorii polityki zagranicznej w Polsce, *Sprawy Międzynarodowe*, t. 71 (4), 2018, s. 339-349. <https://doi.org/10.35757/SM.2018.71.4.18> (recenzja książki T. Pugacewicza, *Teorie polityki zagranicznej. Perspektywa amerykańskiej analizy polityki zagranicznej*, Wydawnictwo UJ, Kraków 2017)
 12. Tomasz Pawłuszko, Recenzja, *Political Science in Europe at the Beginning of the 21st Century*, eds. B. Krauz-Mozer, M. Kułakowska, P. Borowiec, P. Ścigaj, Jagiellonian University Press, Cracow 2015, ss. 612, *Przegląd Politologiczny*, 2, 2017, s. 217-218, <https://doi.org/10.14746/pp.2017.22.2.14>
 13. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki Tomasz Warczok, Tomasz Zarycki, *Gra peryferyjna. Polska politologia w globalnym polu nauk społecznych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2016, ss. 304, *Cywilizacja i Polityka*, nr 15, 2017, s. 513-515, <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/cywilizacja/article/view/4103/8366>
 14. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki A. Wojciuk, *Imperia wiedzy. Edukacja i nauka jako czynniki siły państw w stosunkach międzynarodowych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2016, *Przegląd Zachodni*, nr 4 (361), 2016, s. 319-321.
 15. Tomasz Pawłuszko, Recenzja książki J. Sadłocha, *Krytyczna analiza kategorii interesu w teorii stosunków międzynarodowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2015, ss. 224, *Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*, nr. 51, 2016, s. 198-200, <https://doi.org/10.15804/athena.2016.51.12> .
 16. Tomasz Pawłuszko, Review: Barry Buzan, Richard Little, *Systemy międzynarodowe w historii świata* [International Systems in World History: Remaking the Study of International Relations], PWN Press, Warszawa 2011, pp. 565, *The Copernicus Journal of Political Studies*, no. 1, 2012, s. 158-161, <https://doi.org/10.12775/18391>

Recenzje typu double-blind

W ostatnich latach współpracowałem jako recenzent z takimi czasopismami jak m. in. *Politeja*, *Polish Political Science Yearbook*, *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*,

Zeszyty Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, Aviation and Security Issues, Studia Krytyczne, Scientific Journal of Military University of Land Forces, czy Historia i Polityka.
Podanie wykazu prac recenzowanych w tym przypadku nie jest możliwe, gdyż recenzje wykonywano anonimowo (*double-blind, peer review*).

17. Wykaz uczestnictwa w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych.

Program LLP Erasmus: stypendium na Lorand Eotvos University in Budapest, (2010)
Studia podyplomowe w ramach programu EFS: „Manager projektów badawczo-rozwojowych”, zrealizowane w ramach dofinansowania UE (studia bezpłatne, realizowane w WSB we Wrocławiu) zrealizowane w okresie 2012-2013.
Stypendium Erasmus+, Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy (2016)

18. Wykaz udziału w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. II.9.

2021-2023

Współpraca z zespołami eksperckimi w organizacjach typu think tank

W latach 2020-2024 współpracowałem z ośrodkami eksperckimi, takimi jak Instytut Sobieskiego oraz Instytut Nowej Europy w Warszawie. Organizacje te umożliwiły mi pozyskanie środków z 2 grantów w konkursach Ministerstwa Spraw Zagranicznych „Dyplomacja publiczna” w edycjach z 2022 i 2023 roku na realizację badań naukowych (**zadania eksperta, wykonawcy i autora** raportu: badania, wyjazdy studyjne, opracowanie raportów, prezentacja raportów).

- **W 2022 roku w ramach pierwszego grantu (DDPK/DP 2022/095/1) zrealizowałem badania jakościowe** wykorzystane później do opracowania raportu badawczego. Raport pt. „Bezpieczeństwo Polski po szczycie NATO w Madrycie” został przeze mnie zaprezentowany w październiku 2022 roku na wydarzeniu konferencyjnym, sfinansowanym również z tego grantu. Materiał ukazał się w języku polskim i angielskim, nakładem Instytutu Sobieskiego.
- **W 2023 roku w ramach drugiego grantu (DDPK/DP 2023/136/1) byłem liderem zespołu badawczego,** zrealizowałem dwa wyjazdy studyjne (Łotwa i Rumunia), przeprowadziłem kilkadziesiąt wywiadów eksperckich w celu opracowania raportu badawczego *Trójmorze. Budowanie regionu*. Raport zespołu ukazał się w grudniu 2023 roku w języku polskim i angielskim, nakładem Instytutu Nowej Europy.

19. Wykaz uczestnictwa w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny.

Projekt: ekspert MEiN ds. parametryzacji (umowa cywilnoprawna)

Wiosną 2022 roku zostałem zaproszony przez przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki do współtworzenia procesu ewaluacji w obszarze „nauk o polityce i administracji” oraz „nauk o bezpieczeństwie”. W procesie ewaluacji brałem udział dwukrotnie (wiosną i jesienią 2022) – także w procesie rozpatrywania odwołań od decyzji innych ekspertów.

Projekt: Recenzent zagranicznych projektów naukowych. Latem 2023 roku byłem recenzentem projektów naukowych w konkursie organizowanym NKFI (Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal; węgierski odpowiednik polskiego Narodowego Centrum Nauki) w obszarze badania peryferii w regionie środkowoeuropejskim.

III. WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM

1. Wykaz dorobku technologicznego.

Nie dotyczy

2. Współpraca z sektorem gospodarczym (umowy cywilnoprawne)

2013. Na zlecenie krakowskiej spółki Klaster Life Science współtworzyłem wraz ze współpracownikami z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie informator dla małych i średnich firma na temat idei innowacyjności. Broszura w języku angielskim „SMEs GO GLOBAL NETWORK” została opublikowana w 2013 roku (autorzy: Rafał Bill, Tomasz Pawłuszko).

2015-2019. Na zlecenie Wyższej Szkoły Handlowej w Kielcach, a następnie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi (wydział zamiejscowy w Tarnobrzegu), prowadziłem gościnnie szkolenia na studiach podyplomowych, związane z zarządzaniem wiedzą oraz coachingiem.

2016. W 2016 roku wziąłem udział w szkoleniu Fundacji Szkoła Liderów w zakresie nowych trendów badań nad przywództwem politycznym.

2021. Na zlecenie czasopisma “Forum Akademickie” napisałem artykuł „Kondycja nauk o bezpieczeństwie” do numeru 7-8/2021. Tekst dotyczy oceny potencjału nowych nauk w dziesiątą rocznicę od ich powołania.

2022. Na zlecenie Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury przeprowadziłem szkolenie dla specjalistów z obszaru zarządzania kryzysowego w zakresie zmian ustawodawczych dotyczących systemów ochrony ludności i ich konsekwencji.

3. Wykaz uzyskanych praw własności przemysłowej, w tym uzyskanych patentów krajowych lub międzynarodowych.

Nie dotyczy

4. Wykaz wdrożonych technologii.

Nie dotyczy

5. Wykaz wykonanych ekspertyz lub innych opracowań wykonanych na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców.

Tomasz Pawłuszko, *Bezpieczeństwo Polski po szczycie NATO w Madrycie*. Wyd. Instytut Sobieskiego, Warszawa 2022, ss. 69, ISBN 978-83-959697-8-2 (recenzowany raport badawczy, sfinansowany ze środków MSZ w konkursie „Dyplomacja publiczna 2022”).

Tomasz Pawłuszko, *Unijny przemysł zbrojeniowy na wyższym biegu. Czas na ekosystem innowacji w technologiach obronnych*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa, luty 2019, Policy paper 2 / 2019.

6. Wykaz udziału w zespołach eksperckich lub konkursowych.

(Jak wyżej) Członek komisji ewaluacyjnej, ekspert MEiN ds. parametryzacji (umowa cywilnoprawna) Wiosną 2022 roku zostałem zaproszony przez przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki do współtworzenia procesu ewaluacji w obszarze „nauk o polityce i administracji” oraz „nauk o bezpieczeństwie”. W procesie ewaluacji brałem udział dwukrotnie (wiosną i jesienią 2022) – także w procesie rozpatrywania odwołań od decyzji innych ekspertów.

Recenzent zagranicznych projektów naukowych. Latem 2023 roku byłem recenzentem projektów naukowych w konkursie organizowanym NKFI (Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal; węgierski odpowiednik polskiego Narodowego Centrum Nauki) w obszarze badania peryferii w regionie środkowoeuropejskim.

7. Wykaz projektów artystycznych realizowanych ze środowiskami poza-artystycznymi.

Nie dotyczy

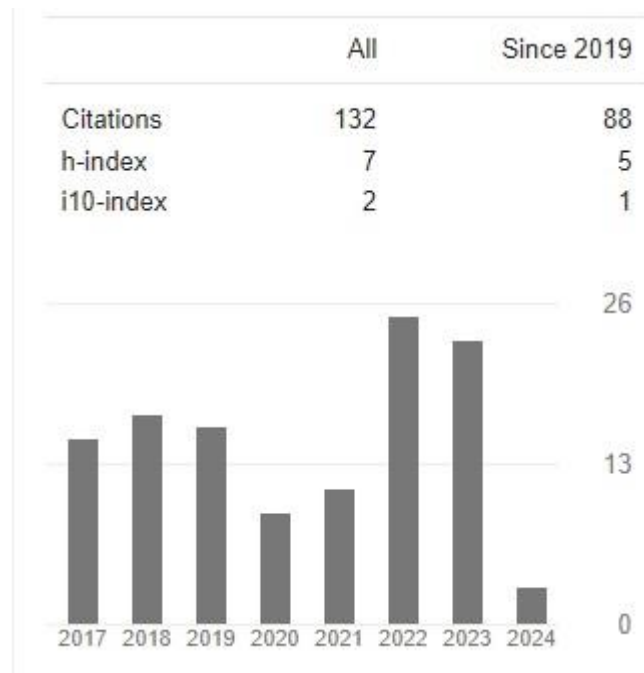
IV. DANE NAUKOMETRYCZNE

1. Impact Factor (w dziedzinach i dyscyplinach, w których parametr ten jest powszechnie używany jako wskaźnik naukometryczny).

Nie dotyczy

2. Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań.

Opracowanie na podstawie Google Scholar (z dn. 18 marca 2024)
Cytowania zarejestrowane w Google Scholar 132 (bez autocytowań 93)

3. Indeks Hirscha.

Nie dotyczy

.....
(podpis wnioskodawcy)